

STRATEGIA ROZWOJU GMINY GIDLE NA LATA 2016-2025

2016

Opracowanie dokumentu:

EN PROJECT Andżelika Choczaj
ul. Parkowa 5
55-220 Jelcz – Laskowice

Współpraca merytoryczna:

Janusz Pachulski - Wójt Gminy Gidle
Rada Gminy Gidle
Pracownicy Urzędu Gminy Gidle

w proces tworzenia Strategii włączeni zostali również Mieszkańcy Gminy Gidle

SPIS TREŚCI

<u>WPROWADZENIE .....</u>	<u>8</u>
<u>CZĘŚĆ I – DIAGNOZA GMINY .....</u>	<u>9</u>
ROZDZIAŁ 1 OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY	9
POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE	10
HISTORIA ORAZ KRAJOBRAZ KULTUROWY.....	15
WARUNKI NATURALNO-PRZYRODNICZE	20
ROZDZIAŁ 2 DEMOGRAFIA	36
ROZDZIAŁ 3 OBSZAR SPOŁECZNY.....	41
EDUKACJA.....	42
OPIEKA ZDROWOTNA.....	43
POMOC SPOŁECZNA	44
KULTURA	45
SPORT I REKREACJA	46
TURYSTYKA.....	46
BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	48
ROZDZIAŁ 4 OBSZAR GOSPODARCZY	49
BEZROBOCIE	50
RYNEK PRACY I PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ	51
ROLNICTWO	52
LEŚNICTWO	52
ROZDZIAŁ 5 OBSZAR INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	53
DROGOWA SIEĆ KOMUNIKACYJNA	53
ZAOPATRZENIE W WODĘ.....	55
ODPROWADZANIE ŚCIEKÓW.....	56
GOSPODARKA ODPADAMI	57
ZAOPATRZENIE W GAZ.....	57
ZAOPATRZENIE W ENERGIĘ CIEPLNĄ.....	58
ZAOPATRZENIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ	58
TELEKOMUNIKACJA.....	58
<u>CZĘŚĆ II – UWARUNKOWANIA ROZWOJU GMINY .....</u>	<u>59</u>
ANALIZA SWOT.....	59
KIERUNKI ROZWOJU GMINY	64
WIZJA I MISJA GMINY.....	66
<u>CZĘŚĆ III – KONSTRUKCJA PLANU STRATEGICZNEGO GMINY NA LATA 2016-2025 .....</u>	<u>67</u>
PLANOWANIE STRATEGICZNE I PROMOCJA GMINY.....	68

STRATEGIA ROZWOJU GMINY GIDLE NA LATA 2016-2025

PLAN STRATEGICZNY GMINY GIDLE NA LATA 2016-2025	69
CEL STRATEGICZNY 1: ROZWÓJ ORAZ WSPIERANIE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I SEKTORA ROLNICZEGO	69
<i>CEL OPERACYJNY 1: ZWIĘKSZANIE ATRAKCYJNOŚCI INWESTYCYJNEJ GMINY POPRZECZ POZYSKIWANIE NOWYCH TERENÓW INWESTYCYJNYCH .....</i>	<i>69</i>
ZADANIE STRATEGICZNE 1: DZIAŁANIA ZMIERZAJĄCE DO SCALANIA I PODZIAŁU, WYKUPU LUB ZAMIANY GRUNTÓW	70
ZADANIE STRATEGICZNE 2: POZYSKANIE TERENÓW INWESTYCYJNYCH DLA BUDOWY CENTRUM KONGRESOWO-DYDAKTYCZNEGO	70
ZADANIE STRATEGICZNE 3: PROMOCJA TERENÓW INWESTYCYJNYCH	70
ZADANIE STRATEGICZNE 4: OPRACOWANIE I WDROŻENIE STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ORAZ PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO Z TERENAMI POD INWESTYCJE	71
<i>CEL OPERACYJNY 2: WSPIERANIE DZIAŁAŃ PROWADZĄCYCH DO POPRAWY WYDAJNOŚCI I JAKOŚCI PRODUKCJI ROLNEJ .....</i>	<i>71</i>
ZADANIE STRATEGICZNE 1: SCALENIE GRUNTÓW ROLNYCH	72
ZADANIE STRATEGICZNE 2: WSPARCIE DLA TWORZENIA GRUP PRODUCENCKICH	72
ZADANIE STRATEGICZNE 3: SUKCESYWNE ZALESIANIE GRUNTÓW O NISKIEJ WARTOŚCI BONITACYJNEJ	72
ZADANIE STRATEGICZNE 4: PROMOWANIE EKOLOGICZNEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ	73
ZADANIE STRATEGICZNE 5: TWORZENIE WARUNKÓW DO ZAGOSPODAROWANIA NIEUŻYTKÓW ROLNYCH	73
ZADANIE STRATEGICZNE 6: ORGANIZOWANIE BEZPŁATNYCH SZKOLEŃ DLA ROLNIKÓW	73
ZADANIE STRATEGICZNE 7: WSPARCIE DLA PROWADZENIA GOSPODARSTW EKOLOGICZNYCH POPRZECZ SZKOLENIA I PROMOCJĘ ZASAD PROWADZENIA TAKICH GOSPODARSTW	74
<i>CEL OPERACYJNY 3: WSPIERANIE POWSTAWANIA NOWYCH PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH ORAZ KREOWANIE SPRZYJAJĄCYCH WARUNKÓW DO ICH ROZWOJU .....</i>	<i>74</i>
ZADANIE STRATEGICZNE 1: UŁATWIENIA ADMINISTRACYJNO-ORGANIZACYJNE DLA PRZEDSIĘBIORCÓW	74
ZADANIE STRATEGICZNE 2: STWORZENIE BAZY INFORMACYJNEJ O DZIAŁAJĄCYCH NA TERENIE GMINY PRZEDSIĘBIORCACH	75
CEL STRATEGICZNY 2: ROZWÓJ INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ W CELU POPRAWY JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW GMINY	75
<i>CEL OPERACYJNY 1: PRZYGOTOWANIE NOWYCH TERENÓW POD INDYWIDUALNE BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE .....</i>	<i>75</i>
ZADANIE STRATEGICZNE 1: SCALANIE I PODZIAŁ ORAZ WYKUP LUB ZAMIANY GRUNTÓW	75
ZADANIE STRATEGICZNE 2: PRZYGOTOWANIE I WDROŻENIE PLANÓW MIEJSCOWYCH Z TERENAMI POD ZABUDOWĘ MIESZKANIOWĄ ..	76
<i>CEL OPERACYJNY 2: POPRAWA STANU TECHNICZNEGO DRÓG .....</i>	<i>76</i>
ZADANIE STRATEGICZNE 1: PRZEBUDOWA I MODERNIZACJA SIECI DRÓG GMINNYCH	77
ZADANIE STRATEGICZNE 2: BUDOWA NOWYCH DRÓG GMINNYCH	77
ZADANIE STRATEGICZNE 3: POPRAWA DOSTĘPNOŚCI DO GRUNTÓW ROLNYCH POPRZECZ BUDOWĘ I PRZEBUDOWĘ DRÓG TRANSPORTU ROLNEGO	77
ZADANIE STRATEGICZNE 4: WSPÓLNA REALIZACJA ZADAŃ DOTYCZĄCYCH DRÓG RÓŻNYCH KATEGORII Z ZARZĄDCAMI DRÓG I INNYMI JEDNOSTKAMI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO	77
<i>CEL OPERACYJNY 3: ROZBUDOWA INFRASTRUKTURY OKOŁODROGOWEJ .....</i>	<i>78</i>
ZADANIE STRATEGICZNE 1: BUDOWA, PRZEBUDOWA MOSTÓW	78
ZADANIE STRATEGICZNE 2: BUDOWA PARKINGÓW	78

STRATEGIA ROZWOJU GMINY GIDLE NA LATA 2016-2025

ZADANIE STRATEGICZNE 3: BUDOWA, PRZEBUDOWA CHODNIKÓW	78
ZADANIE STRATEGICZNE 4: BUDOWA ŚCIEŻEK ROWEROWYCH	79
ZADANIE STRATEGICZNE 5: BUDOWA I PRZEBUDOWA SYSTEMU ODWODNIENIA DRÓG	79
ZADANIE STRATEGICZNE 6: PODJĘCIE DZIAŁAŃ W CELU ZASTOSOWANIA NOWYCH TECHNOLOGII W OŚWIETLENIU ULICZNYM NA TERENIE GMINY	79
ZADANIE STRATEGICZNE 7: ZASTOSOWANIE NOWYCH ROZWIĄZAŃ W ORGANIZACJI RUCHU I OZNAKOWANIU DRÓG GMINNYCH	80
<i>CEL OPERACYJNY 4: REALIZACJA INWESTYCJI W ZAKRESIE GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ I GOSPODARKI ODPADAMI .....</i>	<i>80</i>
ZADANIE STRATEGICZNE 1: BUDOWA, PRZEBUDOWA OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW	80
ZADANIE STRATEGICZNE 2: BUDOWA, PRZEBUDOWA I ROZBUDOWA SIECI WODNO-KANALIZACYJNEJ	80
ZADANIE STRATEGICZNE 3: BUDOWA, PRZEBUDOWA UJĘĆ WODY	81
ZADANIE STRATEGICZNE 4: BUDOWA PRZYDOMOWYCH OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW NA TERENACH ROZPROSZONEJ ZABUDOWY	81
ZADANIE STRATEGICZNE 5: BUDOWA PUNKTU SELEKTYWNEJ ZBIÓRKI ODPADÓW KOMUNALNYCH	81
<i>CEL OPERACYJNY 5: GAZYFIKACJA GMINY .....</i>	<i>82</i>
ZADANIE OPERACYJNE 1: PODJĘCIE DZIAŁAŃ W CELU PODŁĄCZENIA DO SIECI GAZOWEJ PRZEDSIĘBIORCÓW I MIESZKAŃCÓW GMINY... ..	82
<i>CEL OPERACYJNY 6: REWITALIZACJA W ZAKRESIE INFRASTRUKTURY I PRZESTRZENI PUBLICZNEJ W GMINIE GIDLE .....</i>	<i>82</i>
ZADANIE OPERACYJNE 1: REWITALIZACJA I ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENI PUBLICZNYCH W POSZCZEGÓLNYCH MIEJSCOWOŚCIACH GMINY GIDLE	83
ZADANIE OPERACYJNE 2: REWITALIZACJA OBSZARU TECHNICZNEGO W ZAKRESIE UMOŻLIWIĄCĄCYM EFEKTYWNE KORZYSTANIE Z OBIEKTÓW PUBLICZNYCH	83
<i>CEL OPERACYJNY 7: ZWIĘKSZENIE ILOŚCI DOSTĘPNYCH MIESZKAŃ KOMUNALNYCH .....</i>	<i>83</i>
ZADANIE OPERACYJNE 1: ADAPTACJA BUDYNKÓW Z ZASOBÓW GMINY NA CELE MIESZKANIOWE	84
ZADANIE OPERACYJNE 2: BUDOWA NOWYCH OBIEKTÓW Z PRZEZNACZENIEM NA MIESZKANIA KOMUNALNE	84
<i>CEL OPERACYJNY 8: ZWIĘKSZENIE WYKORZYSTANIA ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII .....</i>	<i>84</i>
ZADANIE STRATEGICZNE 1: PROMOWANIE WŚRÓD MIESZKAŃCÓW KORZYSTANIA Z ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII	84
ZADANIE STRATEGICZNE 2: INSTALOWANIE W BUDYNKACH UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ I W BUDYNKACH PRYWATNYCH EKOLOGICZNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII	85
ZADANIE STRATEGICZNE 3: PODJĘCIE DZIAŁAŃ ZMIERZAJĄCYCH DO WYKORZYSTANIA ZASOBÓW WÓD GEOTERMALNYCH	85
<i>CEL OPERACYJNY 9: ROZBUDOWA I POPRAWA STANU TECHNICZNEGO INFRASTRUKTURY TELEINFORMATYCZNEJ ORAZ ROZWÓJ SPOŁECZEŃSTWA INFORMACYJNEGO .....</i>	<i>85</i>
ZADANIE STRATEGICZNE 1: WSPIERANIE DZIAŁAŃ UMOŻLIWIĄJĄCYCH DOSTĘP DO SZEROKOPASMOWEGO INTERNETU	86
ZADANIE STRATEGICZNE 2: MODERNIZACJA SIECI TELEINFORMATYCZNEJ URZĘDU GMINY W GIDLACH	86
ZADANIE STRATEGICZNE 3: BUDOWA E-USŁUG NA PLATFORMIE E-PUAP (ELEKTRONIZACJA USŁUG)	86
<i>CEL OPERACYJNY 10: POPRAWA WARUNKÓW FUNKCJONOWANIA OBIEKTÓW DYDAKTYCZNYCH, KULTURALNYCH I SPORTOWO-REKREACYJNYCH .....</i>	<i>87</i>
ZADANIE STRATEGICZNE 1: WZBOGACENIE OFERTY KULTURALNEJ – ROZBUDOWA INFRASTRUKTURY POPRZECZ BUDOWĘ NOWEGO BUDYNKU DLA GMINNEGO OŚRODKA KULTURY I GMINNEJ BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ	87
ZADANIE STRATEGICZNE 2: MODERNIZACJA ISTNIEJĄCYCH OBIEKTÓW ŚWIETLICOWYCH ORAZ ICH DOPOSAŻENIE	88
ZADANIE STRATEGICZNE 3: POPRAWA STANU TECHNICZNEGO ISTNIEJĄCYCH BOISK SPORTOWYCH	88

STRATEGIA ROZWOJU GMINY GIDLE NA LATA 2016-2025

ZADANIE STRATEGICZNE 4: ROZBUDOWA I BUDOWA PLACÓW ZABAW I INNEJ INFRASTRUKTURY DLA DZIECI	88
ZADANIE STRATEGICZNE 5: BUDOWA SIŁOWNI ZEWNĘTRZNYCH	88
ZADANIE STRATEGICZNE 6: BUDOWA HALI SPORTOWEJ	89
ZADANIE STRATEGICZNE 6: BUDOWA, PRZEBUDOWA I REMONTY INFRASTRUKTURY OŚWIATOWEJ	89
<i>CEL OPERACYJNY 11: STWORZENIE NOWYCH I POPRAWA WARUNKÓW FUNKCJONOWANIA ISTNIEJĄCYCH OBIEKTÓW ZDROWOTNYCH I OPIEKUŃCZYCH.....</i>	<i>90</i>
ZADANIE STRATEGICZNE 1: POPRAWA JAKOŚCI I ZWIĘKSZENIE ILOŚCI ŚWIADCZONYCH USŁUG ZDROWOTNYCH PRZEZ SPZOZ W GIDLACH POPRZEZ UTWORZENIE PUNKTU REHABILITACYJNEGO	90
ZADANIE STRATEGICZNE 2: STWORZENIE ATRAKCYJNYCH WARUNKÓW ŻYCIA SENIORÓW I OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH POPRZEZ ZAPEWNIENIE OPIEKI DZIENNEJ, CAŁODOBOWEJ I DŁUGOTERMINOWEJ (NP. DOM SENIORA, BAZA REHABILITACYJNO-ROZRYWKOWA)	90
ZADANIE STRATEGICZNE 3: WDROŻENIE PROGRAMU REWITALIZACJI SPOŁECZNEJ SKONCENTROWANEJ NA ZAPOBIEGANIU PATOLOGIOM I WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU	91
<i>CEL OPERACYJNY 12: POPRAWA BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO I PODEJMOWANIE DZIAŁAŃ W ZAKRESIE OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ.....</i>	<i>91</i>
ZADANIE STRATEGICZNE 1: ROZBUDOWA SYSTEMU MONITORINGU WIZYJNEGO WRAZ Z ELEMENTAMI ALARMOWANIA	91
ZADANIE STRATEGICZNE 2: WDROŻENIE SYSTEMU POWIADAMIANIA SMS O ZAGROŻENIACH DLA MIESZKAŃCÓW GMINY	92
ZADANIE STRATEGICZNE 3: UREGULOWANIE DROŻNOŚCI CIEKÓW WODNYCH I ROWÓW NA TERENIE GMINY.....	92
ZADANIE STRATEGICZNE 4: UZUPEŁNIENIE MAGAZYNU POWODZIOWEGO I MAGAZYNU OBRONY CYWILNEJ (OC) O SPRZĘT NIEZBĘDNY DO ZABEZPIECZENIA POTRZEB MIESZKAŃCÓW W ZDARZENIACH KLĘSK ŻYWIOŁOWYCH.....	92
ZADANIE STRATEGICZNE 5: WYPOSAŻENIE JEDNOSTEK OSP W NIEZBĘDNY SPRZĘT RATOWNICZO-GAŚNICZY, W TYM SPRZĘT PRZECIWPOWODZIOWY	93
ZADANIE STRATEGICZNE 6: UTWORZENIE POSTERUNKU POLICJI NA TERENIE GMINY GIDLE.....	93
<u>CEL STRATEGICZNY 3: WYKORZYSTANIE ZASOBÓW NATURALNYCH W CELU STWORZENIA WARUNKÓW DO ROZWOJU TURYSTYKI I KULTURY ORAZ ZABEZPIECZENIE TRWAŁOŚCI DZIEDZICTWA KULTUROWEGO .....</u>	<u>93</u>
<i>CEL OPERACYJNY 1: ROZWIJANIE I POPRAWA JAKOŚCI INFRASTRUKTURY TURYSTYCZNO-REKREACYJNEJ .....</i>	<i>94</i>
ZADANIE STRATEGICZNE 1: BUDOWA ZBIORNIKÓW RETENCYJNO-REKREACYJNYCH WRAZ Z ZAGOSPODAROWANIEM PRZYLEGLYCH TERENÓW	95
ZADANIE STRATEGICZNE 2: ZAGOSPODAROWANIE CIEKÓW WODNYCH POPRZEZ ORGANIZACJĘ REKREACJI WODNEJ (PRYZYSTANIE I TRASY KAJAKOWE NA WARCIE I JEJ DOPŁYWACH).....	95
ZADANIE STRATEGICZNE 3: TWORZENIE SZLAKÓW TURYSTYKI PIESZEJ, ROWEROWEJ I PRZYRODNICZO-EDUKACYJNEJ	95
ZADANIE STRATEGICZNE 4: BUDOWA I PRZEBUDOWA OBIEKTÓW ZWIĄZANYCH Z OBSŁUGĄ TURYSTYCZNĄ	96
<i>CEL OPERACYJNY 2: AKTYWNA PROMOCJA OFERTY TURYSTYCZNEJ GMINY .....</i>	<i>96</i>
ZADANIE STRATEGICZNE 1: WYPROMOWANIE WALORÓW TURYSTYCZNYCH GMINY	96
ZADANIE STRATEGICZNE 2: STWORZENIE MIĘDZYGMINNEJ WSPÓŁPRACY W ZAKRESIE PROMOCJI TURYSTYKI.....	96
ZADANIE STRATEGICZNE 3: ROZWÓJ HANDLU I USŁUG TOWARZYSZĄCYCH TURYSTYCE (RZEMIOSŁO, PRODUKT REGIONU, RĘKODZIEŁO ARTYSTYCZNE)	97
ZADANIE STRATEGICZNE 4: PROMOCJA AGROTURYSTYKI I BAZY NOCLEGOWEJ.....	97

STRATEGIA ROZWOJU GMINY GIDLE NA LATA 2016-2025

ZADANIE STRATEGICZNE 5: UDZIAŁ GMINY GIDLE W WYSTAWACH I TARGACH.....	97
ZADANIE STRATEGICZNE 6: PRZYGOTOWANIE I KOLPORTAŻ WYDAWNICTW PROMUJĄCYCH GMINĘ.....	97
ZADANIE STRATEGICZNE 7: WSPÓŁPRACA Z INSTYTUCJAMI, STOWARZYSZENIAMI I ORGANIZACJAMI PROMUJĄCYMI TURYSTYKĘ.....	98
CEL OPERACYJNY 3: PROMOCJA LOKALNYCH PRODUKTÓW	98
ZADANIE STRATEGICZNE 1: STWORZENIE BAZY I PROMOCJA LOKALNYCH PRODUKTÓW.....	98
ZADANIE STRATEGICZNE 2: ORGANIZACJA IMPREZ PROMUJĄCYCH MIEJSCOWE PRODUKTY.....	99
CEL OPERACYJNY 4: WYKORZYSTANIE I OCHRONA OBIEKTÓW DZIEDZICTWA KULTUROWEGO.....	99
ZADANIE STRATEGICZNE 1: ZAGOSPODAROWANIE SZCZEGÓLNIE CENNYCH OBIEKTÓW I TERENÓW	99
ZADANIE STRATEGICZNE 2: POZYSKIWANIE ŚRODKÓW NA ZABEZPIECZENIE I RENOWACJĘ OBIEKTÓW DZIEDZICTWA KULTUROWEGO ORAZ ICH OTOCZENIA	99
ZADANIE STRATEGICZNE 3: OCHRONA NAJCENNIJSZYCH MIEJSC I OBIEKTÓW PRZYRODNICZYCH	100
PLAN STRATEGICZNY NA LATA 2016-2025 – WERSJA SKRÓCONA	101
CZEŚĆ IV – NADRZĘDNE DOKUMENTY STRATEGICZNE, FINANSOWANIE I MONITORING DZIAŁAŃ	112
ZGODNOŚĆ CELÓW Z NADRZĘDNymi DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI.....	113
FINANSOWANIE	117
MONITORING DZIAŁAŃ	121
PODSUMOWANIE.....	124
SPIS TABEL:	125
SPIS RYSUNKÓW:	125

WPROWADZENIE

Strategia Rozwoju Gminy Gidle na lata 2016-2025 jest niezbędnym elementem planowania długotrwałego rozwoju lokalnego. Realizacja jej założeń gwarantuje długofalowy i zrównoważony rozwój lokalny. Pozwala także na skuteczne zarządzanie gminą. Posiadanie aktualnej strategii jest niezbędne ze względu na praktyczne aspekty dobrego zarządzania i regulacje prawne. Dokument gwarantuje też możliwość skutecznego pozyskiwania funduszy unijnych w nowej perspektywie budżetowej Unii Europejskiej. Dobrze zaplanowana strategia pozwala na skuteczne zarządzanie społecznością lokalną. Jest to zatem dokument niezbędny w planowaniu rozwoju każdej jednostki terytorialnej.

Strategia Rozwoju Gminy obejmuje cele i uwarunkowania rozwoju gminy do roku 2025. Przyjęty horyzont czasowy wpisuje się w dokumenty strategiczne wyższej rangi opracowane dla perspektywy strategicznej 2014-2020 (m.in. *Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2020* oraz *Strategia Rozwoju Powiatu Radomszczańskiego 2020*), co umożliwi gminie pozyskiwanie zewnętrznych środków finansowych na realizację planowanych zadań, wpłynie na usprawnianie współpracy z władzami na szczeblu wojewódzkim i powiatowym, a w konsekwencji przyczyni się do rozwoju gminy, podniesienia konkurencyjności regionu i poprawy jakości życia jego mieszkańców.

Niniejszy dokument zawiera charakterystykę gminy, opisuje jej słabe i mocne strony, prezentuje problemy i propozycje ich rozwiązania. W trakcie prac związanych z przygotowaniem strategii przeprowadzono badania ankietowe i konsultacje społeczne wśród lokalnej społeczności. Wyniki ankietyzacji, a także opinie i informacje uzyskane podczas spotkań i warsztatów, stały się podstawą do wyznaczenia celów strategicznych i operacyjnych oraz kierunków przyszłych działań gminy.

Strategia uwzględnia również zadania gminy zawarte w ustawie o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2016 r. poz. 446), które gmina zobowiązana jest wypełniać i na które przeznaczane są środki z budżetu państwa. Jest również zgodna z zapisami ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. z 2016 r. poz. 383 ze zm.).

Należy więc stwierdzić, że *Strategia Rozwoju Gminy* jest dokumentem wynikającym zarówno z oczekiwań interesariuszy, a co za tym idzie odpowiada na ich potrzeby i realizuje cele będące przedmiotem zainteresowań zarówno całej społeczności, jak również dokumentem dostosowywanym do określonych dokumentów strategicznych i spójnym z zasadami prowadzenia polityki rozwoju kraju.

CZĘŚĆ I – DIAGNOZA GMINY

Diagnoza gminy jest niezbędnym elementem w procesie opracowywania każdego dokumentu planistycznego i strategicznego. Ta część dokumentu zawiera ogólną charakterystykę gminy, opis danych dotyczących demografii, analizę obszarów: społecznego, gospodarczego i infrastruktury technicznej. Informacje niezbędne do opracowania niniejszego rozdziału pochodzą z Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, danych udostępnionych przez Urząd Gminy, źródeł internetowych oraz dostępnych publikacji.

Rozdział 1 OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY

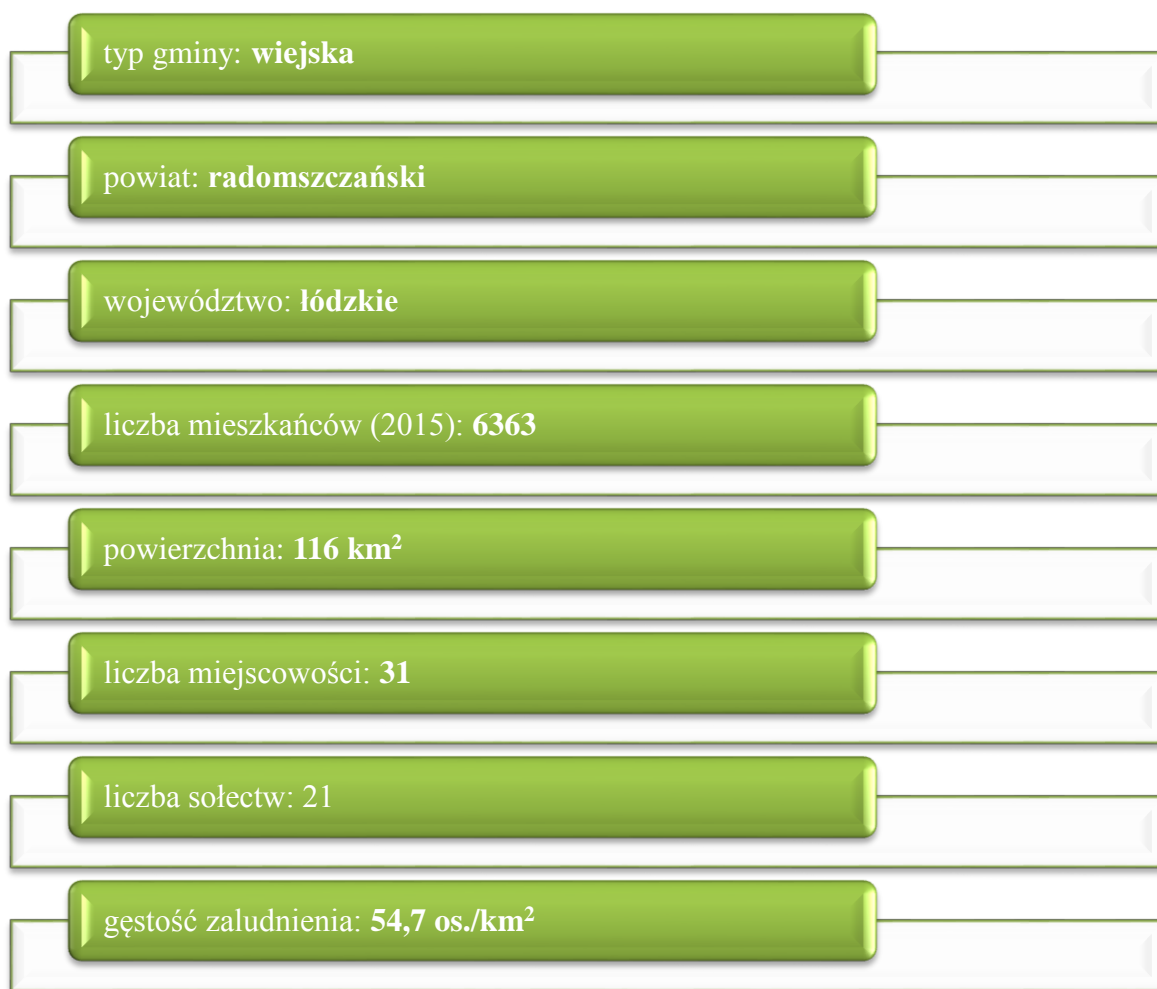
Niniejszy rozdział zawiera podstawowe informacje na temat gminy. Zostały w nim przedstawione położenie geograficzne gminy, historia oraz warunki naturalno-przyrodnicze. Informacje niezbędne do opracowania tej części dokumentu pochodzą z dostępnych opracowań (źródła internetowe i pisane) oraz danych udostępnionych przez Urząd Gminy w Gidlach.

Rysunek 1 MAPA GMINY

źródło: http://m50.targeo.pl/i/cache/static/gmina/gmina_,719350.png

Rysunek 2 PODSTAWOWE INFORMACJE NA TEMAT GMINY GIDLE

Opracowanie EN Project Andżelika Choczaj na podstawie www.polskawliczbach.pl

POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE

Gmina jest położona na północnym krańcu Jury Krakowsko-Częstochowskiej. Zgodnie z podziałem geomorfologicznym leży w prowincji Wyżyn Polskich (prowincja fizycznogeograficzna Pozaalpejskiej Europy Środkowej, obszar wyżynny w południowej i południowo-wschodniej Polsce, obejmuje Wyżynę Śląsko-Krakowską, Wyżynę Małopolską i Wyżynę Lubelsko-Lwowską), podprowincji Wyżyna Małopolska, makroregionie Wyżyna Przedborska i w mezoregionie Niecka Włoszczowska.¹

¹ zgodnie z podziałem fizycznogeograficznym Kondrackiego: Kondracki J. 2011, *Geografia regionalna Polski*, Wydawnictwo naukowe PWN, Warszawa

Rysunek 3 GMINA NA TLE POLSKI

źródło: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/0/06/Poland_location_map.svg/238px-Poland_location_map.svg.png

Miejscowości gminy Gidle są dobrze skomunikowane z okolicznymi miastami, np. Gidle, będące siedzibą gminy, to miejscowość oddalona o 12 km od Radomska, 35 km od Częstochowy, 97 km od Kielc 100 km od Łodzi i 112 km od Opola, co zapewnia mieszkańcom stosunkowo łatwe połączenia z tymi miastami. Ponadto w sąsiedztwie gminy znajdują się trzy duże ośrodki przemysłowe, którymi są Radomsko, Częstochowa i Włoszczowa. Taka lokalizacja ułatwia osobom mieszkającym na terenie gminy znalezienie pracy i podjęcie nauki na wyższych szczeblach edukacji.

Gmina jest położona w południowej części województwa łódzkiego, na granicy z województwem śląskim.

Rysunek 4 GMINA NA TLE WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO

źródło: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/3/30/Lodzkie_mapa_administracyjna.png/238px-Lodzkie_mapa_administracyjna.png

Gmina Gidle jest jedną z południowo-zachodnich gmin powiatu radomszczańskiego. Jest położona na południowo-zachodnim skraju tego powiatu. Od strony południowej i zachodniej graniczy z gminami powiatu częstochowskiego.

Rysunek 5 GMINA NA TLE POWIATU RADOMSzcZAŃSKIEGO

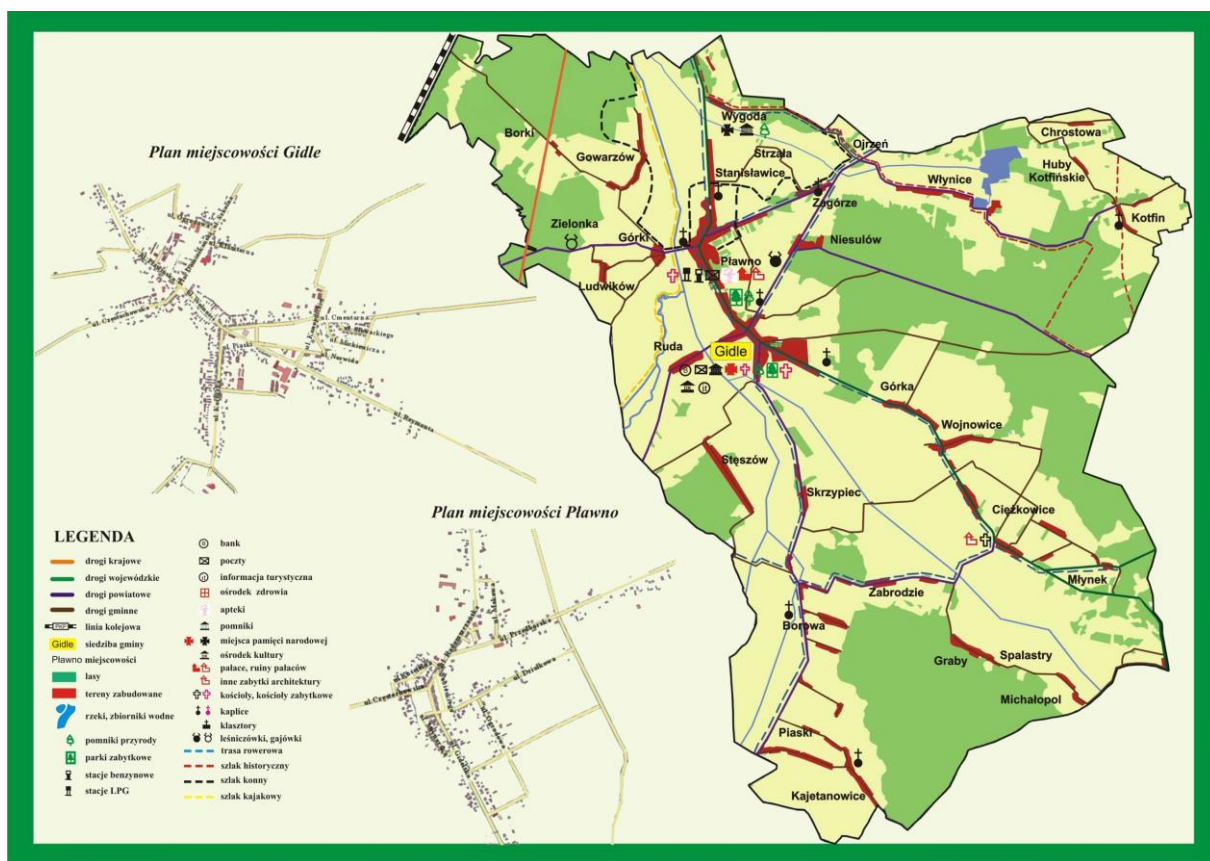

Źródło: http://www.noworadomsk.pl/zbior/mapy/images/pow_.gif

Gmina sąsiaduje z trzema gminami powiatu radomszczańskiego oraz z trzema gminami powiatu częstochowskiego. Od północy gmina graniczy z gminą Radomsko, od północnego wschodu z gminą Kobyiele Wielkie, od wschodu z gminą Żytno, od południowego wschodu z gminą Dąbrowa Zielona, od południa i południowego zachodu z gminą Kłomnice, a od zachodu zaś z gminą Kruszyna.

Ośrodki miejskie, z którymi gmina ma powiązania komunikacji autobusowej to oddalone o kilkanaście kilometrów Radomsko oraz położone w odległości kilkudziesięciu kilometrów Częstochowa i Włoszczowa. Przez terytorium gminy przebiegają drogi wojewódzkie: droga wojewódzka nr 784 łącząca drogę krajową nr 91 w Radomsku z drogami wojewódzkimi 786 i 793 w Świętej Annie, droga wojewódzka nr 785 Ciężkowice-Włoszczowa, a na niewielkim odcinku również linia kolejowa PKP Warszawa-Katowice. Działa tu także komunikacja autobusowa PKS. Dzięki tym uwarunkowaniom miejscowości gminy Gidle są dobrze skomunikowane z okolicznymi miastami.

Rysunek 6 MAPA GMINY

źródło: http://pl/zdjecia/image/materialy_promocyjne/mapa_srodek.jpg

Na strukturę osadniczą gminy składa się 31 miejscowości tworzących 21 sołectw. Poniższa tabela przedstawia strukturę osadniczą gminy Gidle.

Tabela 1 STRUKTURA OSADNICZA GMINY GIDLE

Lp.	Nazwa sołectwa	Nazwy miejscowości wchodzących w skład sołectwa
1.	Borowa	Borowa
2.	Ciężkowice	Ciężkowice, Młynek
3.	Chrostowa	Chrostowa, Huby Kotfińskie
4.	Gidle	Gidle, Niesulów, Skrzypiec
5.	Gowarczów	Gowarczów, Borki
6.	Górka	Górka
7.	Graby	Graby
8.	Kajetanowice	Kajetanowice
9.	Kotfin	Kotfin
10.	Ludwików	Ludwików

11.	Michałowice	Michałowice, Spalastry
12.	Piaski	Piaski
13.	Pławno	Pławno, Górki, Zielonka
14.	Ruda	Ruda
15.	Stanisławice	Stanisławice, Strzała
16.	Stęszów	Stęszów
17.	Włynice	Włynice, Ojrzeń
18.	Wojnowice	Wojnowice
19.	Wygoda	Wygoda
20.	Zabrodzie	Zabrodzie
21.	Zagórze	Zagórze

Opracowanie EN Project Andżelika Choczaj na podstawie danych z Urzędu Gminy

Najludniejszą miejscowością gminy są Gidle liczące 1293 mieszkańców oraz Pławno, w którym mieszka 984 osób. Do najmniejszych miejscowości na obszarze gminy należą Spalastry zamieszkiwane przez 9 mieszkańców i Zielonka, w której mieszkają zaledwie 3 osoby.

HISTORIA ORAZ KRAJOBRAZ KULTUROWY²

Pierwsze wzmianki o miejscowości Gidle pojawiły się w dokumentach z XIII i XIV wieku. Dokumenty te są najwcześniejszymi pisanymi źródłami dotyczącymi osadnictwa na tym terenie. Na podstawie badań archeologicznych określono, iż początki osadnictwa na ziemi radomszczańskiej - dotyczące obecnych obszarów gminy Gidle - istniały już w epoce żelaza, czyli od 650r. p.n.e. Nazwa Gidle jest nazwą rodową, wtórnie przekształconą. Początkowo nosiła nazwę Gidzielice (1394r.), zaś w 1398 roku - Gidzle, potem już Gidle (Gydlye - XVIw., Gidlie - 1552r.). Szukając śladów osadnictwa na terenie Gidel od wspomnianych czasów epoki żelaza do XI wieku - nie ma nigdzie żadnych wzmianek. Są natomiast dokumenty, z których wynika, że Gidle mogą być starsze od Biskupina. Drugą starą miejscowością na terenie Gminy jest Pławno - dawniej miasto. Istnieją różnice zdań odnośnie prawdziwego wieku tej miejscowości. Według pierwszego z przekazów, już w 1262 roku król Bolesław Wstydlivy prawomocnym aktem nadał miejscowość Pławno klasztorowi Cystersów w Zawichoście. Wg. innej bardziej prawdopodobnej informacji, miasto Pławno założone zostało w 1544 roku przez Stanisława Przyremskiego podkomorzego Ziemi

² źródło: Urząd Gminy Gidle

Sieradzkiej. Przywileje miejskie potwierdzili kolejno: król Zygmunt I w 1544 roku, Zygmunt III Waza w 1619 roku, i Stanisław Poniatowski w 1765 roku. Wszystkie te dokumenty skrupulatnie były przechowywane w kasie miejskiej do czasu kampanii napoleońskiej, a w czasie działań wojennych zaginęły.

W miejscowościach gminy znajdują się zabytkowe układy urbanistyczne oraz zabytki sztuki sakralnej słynące w kraju i za granicą. Do najważniejszych z nich znajdujących się w Gidlach należą:

Kościółek modrzewiowy pod wezwaniem św. M. Magdaleny zbudowany na przełomie XV i XVI wieku. Zgodnie z przekazami legend wzniesli go Poraici, krewni św. Wojciecha wkrótce po chrzcie Polski. Jest to już trzeci w tym miejscu wystawiony kościółek, wedle tradycji pierwszy powstał w drugiej połowie XI wieku, a drugi pod koniec XIII w. Jest budowlą jednonawową o konstrukcji zrębowej i ścianach oszalowanych gontem. W kościele mieści się ołtarz główny z obrazem św. M. Magdaleny z I połowy XVIII w. i dwa boczne z rzeźbami i obrazami również osiemnastowiecznymi.

Kościół barokowy pokartuzki pod wezwaniem Matki Boskiej Bolesnej z bramą cmentarną i dzwonnica, murowany, zbudowany w latach 1751-1767, jest pozostałością po pustelni kartuzów. Wyposażenie kościoła jest w stylu późnobarokowym i rokokowym.

Mała Bazylika barokowa pod wezwaniem Wniebowzięcia Matki Boskiej wraz z klasztorem OO. Dominikanów. Jej budowę rozpoczęto pod kierunkiem architekta Jana Buszta w 1632 r, a konsekrowano w 1656 r. Obecny rokokowy ołtarz główny został zbudowany w 1796 r, jego centralną część zajmuje obraz Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny. Po lewej stronie nawy głównej znajduje się kaplica św. Jacka, założyciela dominikanów w Polsce, a po prawej kaplica Matki Boskiej.

Miejsca te odwiedzają rzesze pielgrzymów z całej Polski, jak również z zagranicy. Szczególnie przyciąga pielgrzymów Madonna Gidelska - figurka Matki Boskiej, którą rolnik Jan Czecek w maju 1515 roku wyorał z ziemi. Na pamiątkę tego wydarzenia zachował się do dziś zwyczaj „kapiółki”, tzn. obmywania raz w roku figurki w winie, które pielgrzymi zabierają na znak swej wiary.

Wieś Gidle charakterem zabudowy przypomina małe miasteczko choć nigdy nie posiadała praw miejskich. Jest to wielodrożnica z małym rynkiem przed klasztorem. Przy drodze prowadzącej do Pławna znajduje się dwór (obecnie siedziba Urzędu Gminy) z niewielkim parkiem.

Na terenie wsi Pławno należy wyróżnić obiekty o cechach zabytkowych jak: rynek i przyległe do niego uliczki dawnego układu urbanistycznego, w którego centrum znajduje się

pomnik upamiętniający przemarsz wojsk króla Jana III Sobieskiego z wmurowaną tablicą, mówiącą o powstańcach z 1863 r., mieszkańcach Pławna, kościół z 1878 r, którego ołtarz główny zdobi kopia XVI-wiecznego tryptyku o dziejach św. Stanisława Szczepanowskiego - biskupa i męczennika, teren dawnego pałacu z parkiem, jak również sąsiadujące zabudowania podworskie. Obecnie właścicielem pałacu jest osoba prywatna, mieści się tutaj Centrum Medyczne AGAMED świadczące m.in. usługi w zakresie rehabilitacji i fizjoterapii oraz usługi pielęgniarstwa i opieki całodobowej.

W tabeli zestawiono wykaz tylko najważniejszych obiektów architektonicznych, wpisanych do rejestru ochrony zabytków.

Tabela 2 OBIEKTY WPISANE DO REJESTRU ZABYTKÓW

Miejscowość	Obiekt	Adres	Numer działki	Datowanie	Charakterystyka	Numer wpisu do rejestru
Ciężkowice	Park	Ciężkowice	396	II poł. XIX	-	A/526/91z
Ciężkowice	Dwór	Ciężkowice	396	II poł. XIX w.	Murowany - cegła, podpiwniczony, składający się z korpusu i dwóch skrzydeł	A/526/91z
Ciężkowice	Zespół dworski	Ciężkowice	396	II poł. XIX w.	-	A/526/91z
Gidle	Klasztor O.O Dominikanów	Gidle, Plac Dominikański 6	327	1632-1665	Murowany, wzniesiony w latach 1640-1655	205-X-14 z 12.05.46r. oraz 222/67 z 27.12.67r.
Gidle	Kościół Klasztor-ny rz-kat pw. Wniebow-ziecia MB	Gidle, Plac Dominikański 6	327	1632-1644	Murowany. Świątynię zbudował w latach 1632-1644 architekt Jan Buszt.	204-X-14 z 12.05.46r. oraz 221/67 z 27.12.67r.
Gidle	Spichlerz	Gidle, Plac Dominikański 6	327	Koniec XVIII w.	Drewniany	223/67
Gidle	Zespół klasztor-ny	Gidle, Plac Dominikański 6	327	I poł. XVII w.	-	222/67
Gidle	Cmentarz rzym-kat.	Gidle	539	1810r.	-	A/420/88

STRATEGIA ROZWOJU GMINY GIDLE NA LATA 2016-2025

Miejscowość	Obiekt	Adres	Numer działki	Datowanie	Charakterystyka	Numer wpisu do rejestru
Gidle	Kościół parafialny p.w. Marii Magdaleny	Gidle ul. Częstochowska 5	3449	XV- XVI w.	Drewniany. Budowla orientalna, jednonawowa o konstrukcji zrębowej i ścianach oszalowanych gontem	220/67
Gidle	Dzwonnica kościoła pokartuzkiego	Gidle, ul. Kartuzka 97	1451	1886r.	Murowany- cegła.	225/67
Gidle	Brama	Gidle, ul. Kartuzka 97	1451	1886r.	Betonowe/ żelbetowe Brama późnobarokowa	729/67
Gidle	Kościół p.w. MB Bolesnej	Gidle, ul. Kartuzka 97	1451	1754r.	Barokowy kościół parafialny, otoczony murowanym parkanem z zabytkową bramą i dzwonnica	224/67
Pławno	Cmentarz rzym-kat.	Pławno, ul. Gidelska	2056	I poł. XIX w. (1831r.)	-	A/421/88
Pławno	Park dworski	Pławno, ul. Radomszczańska 19	2426/1, 2426/2, 2426/3	XVIII w.	Łączna pow. 6,5851 ha. Ówczesny projekt - Walerian Kronenberg	A/9 z 31.10. 2003r.
Pławno	Pałac	Pławno, ul. Radomszczańska 19	2426/3	II poł. XIX w.	murowany	349-X-45

Źródło: Gminna ewidencja zabytków, dane z Urzędu Gminy Gidle: <http://www.bip.gidle.pl/index.php?idg=3&id=507&x=82&y=1>

Na terenie gminy w miejscowościach: Gidle, Piasiki i Pławno występują stanowiska archeologiczne.

Wśród atrakcji przyrodniczych na terenie gminy Gidle wymienić należy również parki podworskie: park podworski w Ciężkowicach (w rejestrze zabytków figuruje wraz z dworem jako zespół dworski, 2 poł. XIX, nr rej.: 526/91 z 18.06.1991) oraz park w Pławnie (wpisany

do rejestru zabytków: *park, XVIII, 1910, nr rej.: A/9 z 31.10.2003*)³, a także parki we Włynicach i Wojnowicach, które zostały wpisane do ewidencji konserwatorskiej⁴. Obiekty widniejące w rejestrze zabytków są chronione na mocy ustawy z dnia 15.02.1962r. o ochronie dóbr kultury i muzeach, art. 5, p. 1 (Dz. U. Nr 10, poz. 48 z 1962 r.), zaś pozostałe parki opisane powyżej na podstawie Rozporządzenia z dnia 5 września 1980 r. w sprawie zasad uznawania terenów zadrzewionych na obszarach wsi za parki wiejskie, ochrony tych parków i zarządzania nimi (Dz. U. Nr 21 poz. 80).

---

³ źródło: *Rejestr zabytków nieruchomych, województwo łódzkie*;
http://www.nid.pl/pl/Informacje_ogolne/Zabytki_w_Polsce/rejestr-zabytkow/zestawienia-zabytkow-nieruchomych/LDZ-rej.pdf

⁴ źródło: *Leon Kowalewski, Przyroda parków pałacowych i dworskich na obszarze województwa częstochowskiego. Częstochowa: Wydawnictwo Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Częstochowie, 1989*

WARUNKI NATURALNO-PRZYRODNICZE

Warunki naturalno-przyrodnicze są istotnym elementem charakterystyki gminy, ponieważ ich dokładna analiza pozwala na zrozumienie lokalnych walorów i wykorzystanie tych uwarunkowań w procesie planowaniu rozwoju, m.in. turystyki i rekreacji.

KLIMAT

Północny obszar gminy jest położony w Łódzko-Wieluńskim regionie klimatycznym, natomiast południowa część terytorium gminy leży w regionie klimatycznym Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej. Poniżej znajduje się tabela zawierająca podstawowe dane dotyczące klimatu gminy.

Tabela 3 CHARAKTERYSTYKA KLIMATU GMINY

Średnia roczna temperatura	7,7 °C
Średnia temperatura w styczniu	- 3°C
Średnia temperatura w lipcu	18,2 °C
Średnia temperatura roczna suma opadów atmosferycznych	585 mm
Utrzymywanie się pokrywy śnieżnej	54 dni w roku
Okres wegetacyjny	ok. 210 dni

Opracowanie EN Project na podstawie Planu Rozwoju Lokalnego Gminy na lata 2008-2015, źródło GMINNY PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA dla Gminy Gidle, 2004 r.

Rzeźba terenu, stopień zalesienia, układ dolin oraz zabudowa sprawiają, że obszar gminy jest zróżnicowany pod względem klimatu. Najkorzystniejsze warunki klimatyczne panują na obszarze kompleksów leśnych, najmniej korzystne natomiast w dolinach cieków wodnych (częste inwersje termiczne, złe przewietrzanie i zaleganie mgieł). Pozostałe tereny cechują korzystne warunki bioklimatyczne. Dotyczy to w szczególności ekspozycji południowej, co jest widoczne w preferencjach terenów pod budownictwo mieszkaniowe i uprawę roślin. Niewielki stopień uprzemysłowienia, a także rolniczy charakter gminy gwarantują niski poziom gazowego i pyłowego zanieczyszczenia powietrza.

GLEBY

Dominującym typem gleb występujących na terenie gminy są gleby bielcowe wytworzone z piasków, glin i utworów pyłowych. Cechuje je niski udział próchnicy w poziomie orno-próchnicznym, duża przepuszczalność i odczyn kwaśny, dlatego

charakteryzują się niekorzystnymi właściwościami rolniczymi. Wspomniane gleby występują na dużym obszarze gminy i są zaliczane do V oraz VI klasy bonitacyjnej.

Na terenie gminy występują także gleby brunatne cechujące się odczynem obojętnym i słabo kwaśnym, dzięki czemu posiadają dobre właściwości chemiczne i fizyczne, co z kolei pozwala na zaliczenie ich do III i IV klasy bonitacyjnej. Ten typ gleb jest właściwy dla zachodniej części gminy. Gleby południowo-wschodniego obszaru gminy to rędziny, natomiast gleby znajdujące się we wschodniej części to gleby bielcowe lekkie.

W części gminy położonej w pradolinie Warty i Wiercicy występują gleby mineralne oraz częściowo płytkie torfowe i murszowe. Na obszarze tym znajdują się liczne łąki.

Tabela 4 KLASY GLEBY GMINY

Klasa bonitacyjna	Powierzchnia w [ha]	%
I	0	0
II	0	0
III	22	0,39
III a	61	1,1
III b	166	2,98
IV	931	16,71
IV a	309	5,55
IV b	354	6,35
V	2645	47,47
VI	1037	18,61
VI z	47	0,84
ŁĄCZNIE:	5572	

Opracowanie EN Project na podstawie danych z Urzędu Gminy

Gleby klas III i IV występują wyspowo w południowej części gminy oraz w dolinie rzeki Warty i Wiercicy (Pławno, Złota Góra, Wojnowice). Kompleksy gleb klasy V i VI są zlokalizowane przede wszystkim w północnej części gminy (Wygoda, Chrostowa, Stęszów) oraz fragmentarycznie w części południowej.

FAUNA⁵

Obszar gminy Gidle nie był dotychczas objęty szczegółowymi badaniami faunistycznymi, stąd informacje na temat zróżnicowania gatunkowego tej grupy organizmów ograniczają się przede wszystkim do gatunków dość częstych i pospolitych. Pomimo to, spotyka się wśród nich stosunkowo dużą grupę gatunków prawnie chronionych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. 2014 poz. 1348).

Ssaki na terenie gminy reprezentowane są przede wszystkim przez gatunki typowo leśne. Obok dużych ssaków łownych, tj.: sarna, jelen, dzik, występują również mniejsze – borsuk, lis, kuna. Do chronionych gatunków ssaków należą: jeź wschodni, wiewiórka pospolita, kret europejski, ryjówki (aksamitna i malutka), rzęsorek mniejszy, mysz zaroślowa, zębielek karliczek, nietoperze (np. gacek brunatny, nocek rudy, borowiec wielki, karlik malutki, mroczek późny), bóbr europejski, gronostaj, łasica. W kompleksie leśnym Niesulów – Ewina w ostatnich dwóch latach obserwowany jest również wilk (gatunek z II załącznika Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory), który pojawia się tu w czasie wędrówek.

Lokalna awifauna charakteryzuje się dużym bogactwem gatunkowym wynikającym ze zróżnicowania siedliskowego obszaru gminy. Obok pospolitych gatunków reprezentujących tereny leśne, rolne oraz zurbanizowane na największą uwagę zasługuje grupa gatunków szczególnie cennych, figurujących w załączniku Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa. Do tej grupy należą: bocian biały (bardzo liczny w gminie), derkacz (łąki w dolinie Wiercicy, Warty, Mękwy), gąsiorek (częsty na porzuconych i zarastających polach), bąk (stawy we Włynicach, stawy w Ojrzeniu), czapla biała (stawy we Włynicach, torfowiska w kompleksie leśnym Niesulów-Ewina przy wschodniej granicy gminy), zimorodek (Nadolnik – koryto Mękwy, Chrostowa - kanał doprowadzający wodę z Mękwy do stawów we Włynicach), bielik (żerowiska na terenie gminy, miejsca rozrodu poza gminą - blisko jej wschodnich krańców oraz w okolicy Ojrzenia po stronie gminy Radomsko), bocian czarny (żerowiska na terenie gminy, miejsca rozrodu poza gminą, blisko jej wschodnich krańców), dzięcioł czarny (częsty gatunek obserwowany w dojrzałych borach sosnowych), dzięcioł średni (rzadki, ale obecny w dojrzałych lasach liściastych i mieszanych), lelek (obserwowany na suchych nieużytkach w okolicy Chrostowy) (Wójcicka-Rosińska, dane npbl.).

⁵ źródło: GMINNY PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA dla Gminy Gidle, 2004 r.

Płazy w gminie Gidle najliczniej reprezentują żaby i ropuchy. Wśród nich spotyka się żabę jeziorkową, trawną, wodną, ropuchę szarą i ropuchę zieloną. Do rzadszych gatunków płazów zaliczyć można grzebiuszkę ziemną oraz rzekotkę drzewną. Do spotykanych na obszarze gminy gadów należą: zaskroniec zwyczajny, jaszczurka zwinka, jaszczurka żyworodna, padalec zwyczajny oraz żmija zygzakowata.

Ichtiofauna akwenów wodnych gminy, pomimo dość małej reprezentacji siedlisk, składa się z około 40 gatunków ryb. Są to przede wszystkim sandacz, szczupak, kleń, kiełb pospolity, boleń, brzana, ciernik, leszcz, płoć, okoń oraz dość rzadko pstrąg potokowy. Do chronionych gatunków należą: piskorz, minóg strumieniowy i śliz.

Najsłabiej poznaną grupą zwierząt są bezkręgowce. Obok pospolitych gatunków chronionych, takich jak ślimak winniczek czy mrówka rudnica, spotyka się tu jednak także bardzo rzadkie i cenne gatunki owadów figurujące na liście z II Załącznika Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory – trzeplę zieloną i czerwończyka fioletka. Oba gatunki związane z doliną Warty.

Bogactwo lokalnej fauny, będące atutem tego terenu, może zostać wykorzystane, np. w procesie tworzenia ścieżek edukacyjno-przyrodniczych. Duża lesistość obszaru, funkcjonujące formy ochrony przyrody sprzyjają rozwijaniu i promocji lokalnych walorów przyrodniczych, tym bardziej, że na obszarze zlokalizowane są chronione gatunki roślin i zwierząt, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. 2014 poz. 1348) oraz rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. 2014 poz. 1409).

FLORA

Południowa i wschodnia część gminy jest zajmowana przez kompleksy leśne, a największy udział w strukturze siedliskowej tutejszych lasów mają siedliska ubogie, czyli bór mieszany, świeży, wilgotny i bagienny. Najbardziej rozpowszechnionym gatunkiem lokalnych drzewostanów jest sosna, a zaraz za nią dąb, brzoza, świerk, osika i olsza. Do ekosystemów nieleśnych występujących na terenie gminy należą zbiorowiska wodne, bagienne, łąkowe i torfowe.

Wśród flory występującej na terenie gminy Gidle na uwagę zasługują liczne gatunki chronione polskim prawem, wskazane w rozporządzeniach: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. 2014 poz. 1409) oraz Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie

ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. 2014 poz. 1408). Na terenie gminy notuje się występowanie także gatunków wskazanych w Czerwonej Księdze Roślin Województwa Łódzkiego. Do przykładowych taksonów występujących na terenie gminy Gidle świadczących o jej bogactwie naturalnym należą m.in.:

a) chronione gatunki roślin naczyniowych:

- Buławnik czerwony – ochrona ścisła, stanowisko w Borkach (źródło: Czerwona Księga Roślin Województwa Łódzkiego);
- Długosz królewski - ochrona ścisła, obecnie 3 znane stanowiska - na wschód od Niesulowa, koło Borowy (Wójcicka-Rosińska, Niedźwiedzki 2012; Czerwona Księga Roślin Województwa Łódzkiego) oraz 1 stanowisko na południe od Włynic (Wójcicka-Rosińska 2016, dane npbl.);
- Pływacz średni - ochrona ścisła, rzadki na torfiakach w obrębie OZW Torfowiska Żytno-Ewina PLH100030 (Wójcicka-Rosińska dane npbl.);
- Rosiczka okrągłolistna - ochrona ścisła, częsta na torfowiskach przejściowych, szczególnie w obrębie OZW Torfowiska Żytno-Ewina PLH100030 (Wójcicka-Rosińska dane npbl.);
- Lilia złotogłów - ochrona ścisła, rzadka na siedliskach grądowych, stanowisko na granicy gminy w okolicy Chrostowy (Wójcicka-Rosińska dane npbl.);
- Kukułka Fuchsa - ochrona ścisła, bardzo rzadka na siedliskach niskich grądów, lasy koło Chrostowy, lasy w okolicy Ojrzenia (Wójcicka-Rosińska dane npbl.);
- Wroniec widlasty - ochrona częściowa, bardzo rzadki, lasy koło Chrostowy (Wójcicka-Rosińska dane npbl.);
- Widlicz spłaszczony - ochrona częściowa, bardzo rzadki, stanowisko w Borkach (Wójcicka-Rosińska, Ojrzyński, dane npbl.);
- Modrzewnica zwyczajna - ochrona częściowa, rzadka na torfowiskach przejściowych w kompleksie leśnym na wschód od Niesulowa (Wójcicka-Rosińska dane npbl.);
- Bagno zwyczajne - ochrona częściowa, częsty na siedlisku boru bagiennego w kompleksie leśnym na wschód od Niesulowa, mniej liczny w okolicy Borków, Gowarzowa, Borowej (Wójcicka-Rosińska dane npbl.);
- Bobrek trójlistkowy - ochrona częściowa, rzadki na torfowiskach przejściowych w kompleksie leśnym na wschód od Niesulowa (Wójcicka-Rosińska dane npbl.);
- Widłak goździsty - ochrona częściowa, rzadki, na siedliskach boru świeżego, kompleks leśny blisko granicy z gminą Żytno (Wójcicka-Rosińska dane npbl.);

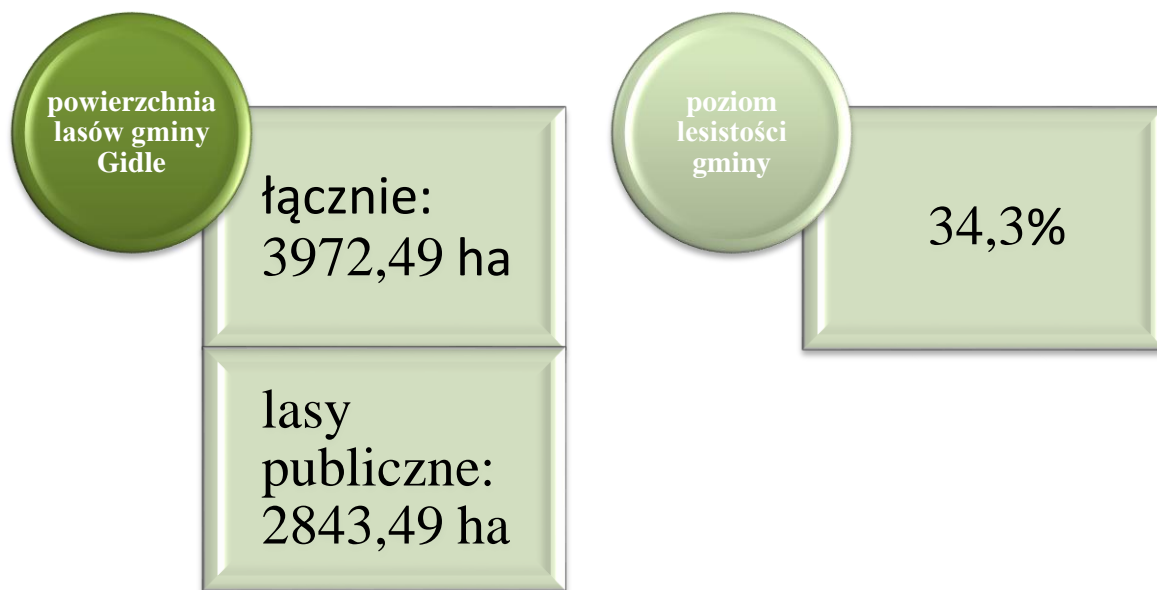
- Widłak jałowcowaty - ochrona częściowa, dość częsty na siedliskach boru wilgotnego i bagiennego, bardzo częsty w gminie Gidle, duża populacja w okolicy Młynka (Wójcicka-Rosińska dane npbl.);
  - Cis pospolity - ochrona częściowa, rzadki na naturalnych stanowiskach, najczęściej w lasach koło Chrostowy, gdzie wysiewa się z terenu przylegającego do granicy gminy rezerwatu Jasień (Wójcicka-Rosińska dane npbl.);
  - Gnieźnik leśny - ochrona częściowa, rzadki na siedliskach grądowych, kompleks leśny na wschód od Niesulowa (Wójcicka-Rosińska dane npbl.);
  - Pokrzyk wilcza-jagoda - ochrona częściowa, rzadki na terenach leśnych w kompleksie leśnym na wschód od Niesulowa;
  - Grzybienie białe - ochrona częściowa, obecne na torfiakach w obrębie OZW Torfowiska Żytno-Ewina PLH100030 (Wójcicka-Rosińska dane npbl.);
  - Kruszczyk szerokolistny - ochrona częściowa, dość częsty na siedliskach lasowych i rzadziej w borach mieszanych, w kompleksie leśnym na wschód od Niesulowa (Wójcicka-Rosińska dane npbl.);
  - Wawrzynek wilczyko - ochrona częściowa, częsty w olszynach bagiennych, łągach jesionowo-olszowych. Duża populacja w okolicy Młynka (Wójcicka-Rosińska dane npbl.);
- b) Gatunki roślin naczyniowych nieobjęte ochroną, ale zagrożone w skali regionu (województwo łódzkie) lub kraju:
- Liczydło górskie – kategoria VU w Czerwonej Księdze Roślin Województwa Łódzkiego. Duża populacja w okolicy Młynka oraz pojedyncze osobniki w okolicy Ojrzenia na siedlisku grądu niskiego (Wójcicka-Rosińska dane npbl.; Czerwona Księga Roślin Województwa Łódzkiego);
  - Niecznica grzebieniasta – kategoria V w Czerwonej liście roślin i grzybów Polski. Stanowiska w obrębie torfowisk przejściowych na wschód od Niesulowa w OZW Torfowiska Żytno-Ewina PLH100030 (Wójcicka-Rosińska dane npbl.; Czerwona Księga Roślin Województwa Łódzkiego);
- c) Gatunki roślin naczyniowych nieobjęte ochroną, ale wskaźnikowe dla cennych siedlisk przyrodniczych na terenie gminy Gidle:
- Żurawina błotna – torfowiska przejściowe (kod Natura 2000: 7140) zdegenerowane torfowiska wysokie (kod Natura 2000: 7120) w kompleksie leśnym na wschód od Niesulowa;

- Borówka bagienna – bory bagienne (kod Natura 2000: 91D0), OZW Torfowiska Żytno-Ewina PLH100030, Borki, okolice Młynka, Gowarzów, Chrostowa, Włynice;
  - Wełnianka pochwowata – bory bagienne (kod Natura 2000: 91D0), zdegenerowane torfowiska wysokie (kod Natura 2000: 7120) w kompleksie leśnym na wschód od Niesulowa.
  - Przygielka biała – torfowiska przejściowe, w obrębie peł mszarnych w OZW Torfowiska Żytno-Ewina PLH100030
- d) Chronione gatunki brioflory: płonnik pospolity, płonnik cienki, rokietnik pospolity, gajnik lśniący, bezlist zwyczajny, torfowiec kończysty, torfowiec szpiczastolistny, torfowiec nastroszony, torfowiec czerwonawy, torfowiec błotny, tujowiec tamaryszkowaty, bielista siwa, drabik drzewkowaty.
- e) *Chronione gatunki lichenoflory: Cladonia arbuscula, Cladonia rangiferina, Cladonia ciliata, Cetraria islandica.*
- f) Chronione gatunki grzybów wielkoowocnikowych: błyskoporek podkorowy (Kujawa i Gierczyk 2010).
- g) Gatunki grzybów wielkoowocnikowych nieobjęte ochroną prawną, ale zagrożone w skali kraju: czyreń sosnowy, piaskowiec modrzak, hełmówka błotna, murszak rdzawy, chropiatka lejkowata, gwiazdosz frędzelkowany, gwiazdosz rudawy, szczeciniak żółto brzegi, zasłonak fioletowy (Kujawa i Gierczyk 2010).

Ważnym z problemem środowiskowym jest obecność na terenie gminy Gidle obcych geograficznie gatunków roślin naczyniowych, które stanowią zagrożenie dla rodzimej flory. Do takich należą: niecierpek drobnokwiatowy (pospolity na siedliskach lasowych), rdestowiec sachaliński (stanowisko między Ciężkowicami a Młynkiem), rdestowiec ostrokończysty (coraz częstszy przy drogach i ogrodzeniach), gatunki z rodzaju *Solidago* (pospolita na nieużytkach porolnych), robinia akacja (pospolita), czeremcha amerykańska (pospolita), kolczurka klapowana (coraz częstsza w dolinie Warty), winobluszcz pięciolistkowy (coraz częstszy w miejscach wywożonych odpadów z ogrodów na nielegalne wysypiska śmieci w lasach gminy), *erechites* jastrzębcowaty (coraz częstszy na zrębach w okolicach OZW Torfowiska Żytno-Ewina PLH100030, wkraczającynawet na powierzchnie peł mszarnych) (Wójcicka-Rosińska dane npbl.).

LASY

Powierzchnia lasów gminy Gidle wynosi 3 972,49 ha (GUS, 2015), z czego 2 843,49 ha to lasy publiczne, a 1 129,00 ha to lasy prywatne. Tym samym poziom lesistości gminy wynosi 34,3 %.

Rysunek 7 LASY GMINY GIDLE

Opracowanie EN Project Andżelika Choczaj na podstawie danych z GUS (2015)

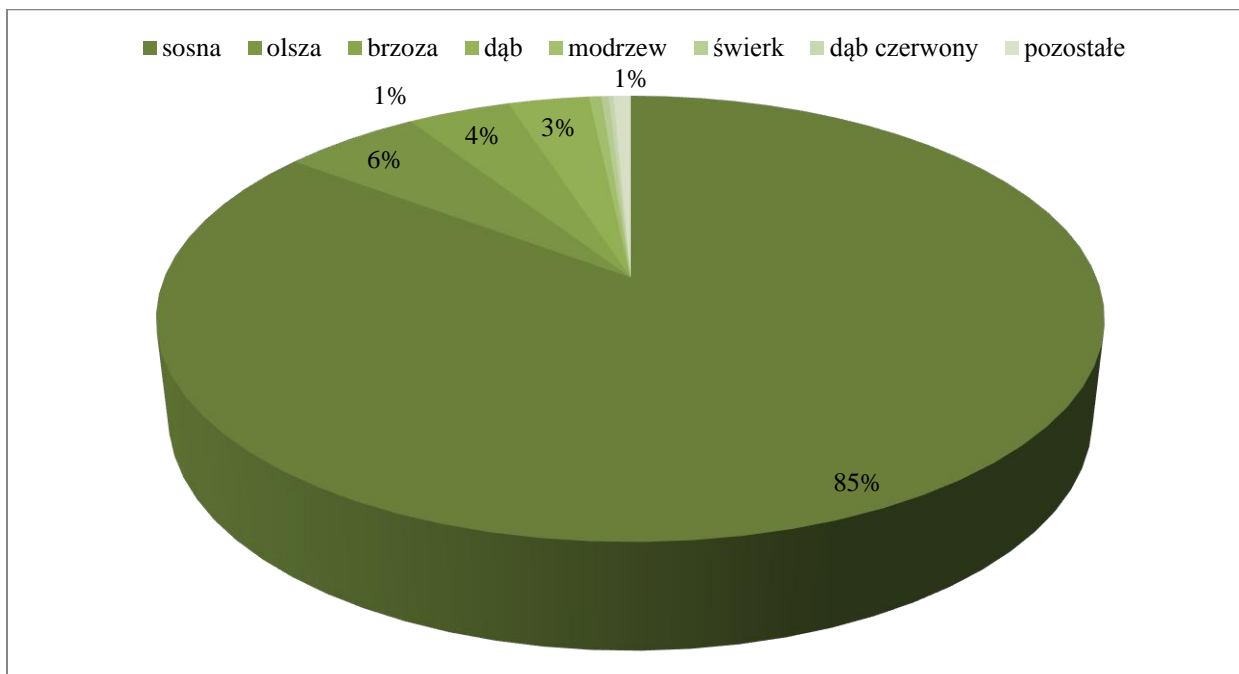
Wśród lasów gminy Gidle dominują bory sosnowe, ale znaczącą część tutejszej struktury leśnej stanowią również drzewostany dębowo-grabowe (grądy). Z uwagi na dużą wilgotność terenów występują tu także olsy właściwe i jesionowe. Ponadto na strukturę leśną składają się połacie lasów łągowych, szuwarów, ziołorośli i brzezin.

Przeciętny wiek gminnych drzewostanów wynosi 55 lat, a średnia zasobność to 223 m³/ha. Warto zauważyć, że w strukturze lasów gminy Gidle największy odsetek stanowią drzewostany klasy IV (od 61 do 80 lat). Należy do nich 29% drzew. Zadrzewienie II klasy (od 21 do 40 lat) wynosi 18%, a 17% to drzewostany zaliczane do klasy III (od 41 do 60 lat). Nieco mniej drzew zalicza się do I klasy (drzewostany do 20 lat) i stanowi 16% gminnych terenów leśnych. 9% lasów to drzewostany klasy V (od 81 do 100 lat), a najmniejszy odsetek (3%) stanowią drzewa klasy VI i starsze (od 101 lat), 8% procent powierzchni leśnej stanowią tereny nieleśne⁶.

⁶ źródło: <http://www.gidle.katowice.lasy.gov.pl/zasoby-lesne#.WAAaLz8k-bIU>

Udział gatunków składających się na strukturę lasów porastających tereny gminy Gidle został przedstawiony na poniższym wykresie:

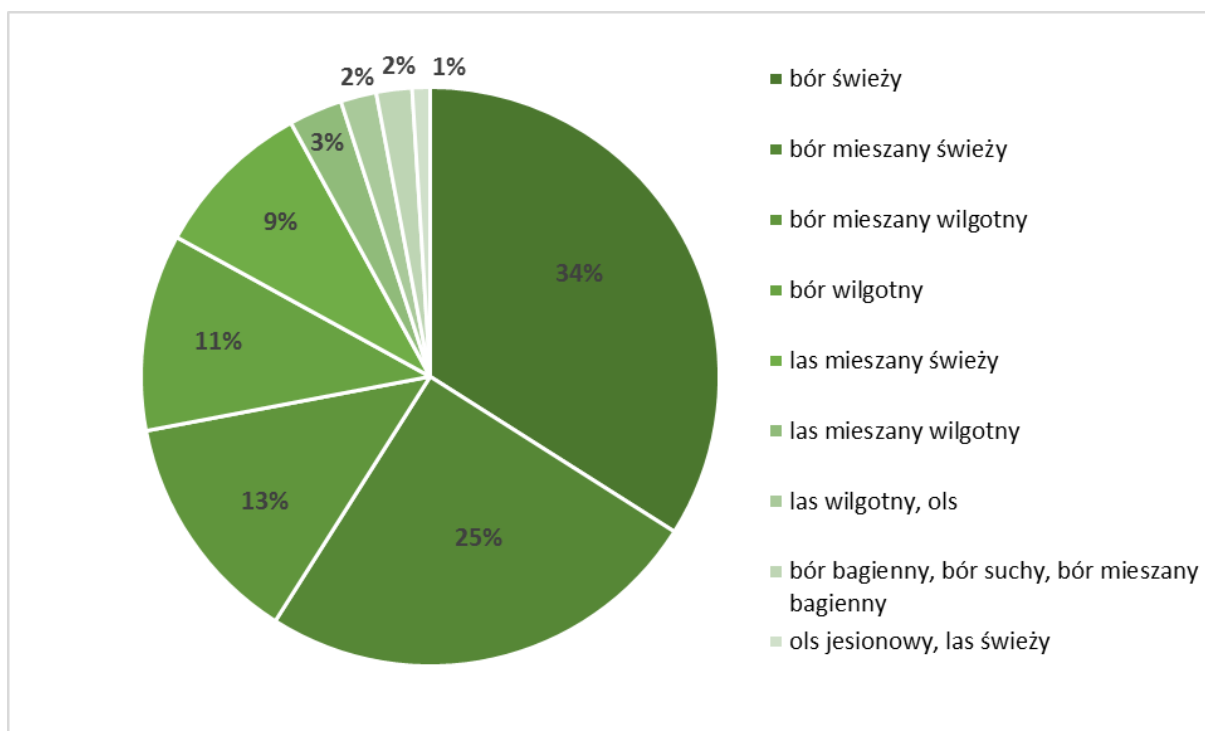
Rysunek 8 STRUKTURA GATUNKÓW LASÓW GMINY GIDLE

Opracowanie EN Project Andżelika Choczaj na podstawie: <http://www.gidle.katowice.lasy.gov.pl>

Najpopularniejszym gatunkiem występującym na tym obszarze jest sosna. Stanowi aż 85,2% całego drzewostanu. Na pozostałe 14,8% gatunków składających się na strukturę lasów gminy Gidle składają się głównie: olsza (5,6%), brzoza (4,2%), dąb (3,3%). Pozostałe gatunki drzew występujące w niewielkim stopniu na terenie gminy to modrzew (0,5%), świerk (0,3%), dąb czerwony (0,2%) i inne (0,7%).

Rysunek 9 UDZIAŁ SIEDLISKOWY

Opracowanie EN Project Andżelika Choczaj na podstawie: <http://www.gidle.katowice.lasy.gov.pl>

34% lasów porastających gminę Gidle to bór świeży typowy dla gleb biellicowych i gleb rdzawych. Podłożem charakterystycznym dla tego typu lasów są piaski różnoziarniste, głębokie i świeże o cienkiej warstwie kwaśnej próchnicy występujące na dużej powierzchni gminy Gidle. Bór mieszany świeży to typ siedliskowy lasu występujący na całym niżu, szczególnie na utworach polodowcowych moreny dennej i czołowej oraz na przyległych polach sandrowych. Podłoże charakterystyczne dla tego siedliska to przede wszystkim gleby darniowo-biellicowe (licznie występujące na terenie gminy), na które składają się piaski. Bór mieszany świeży stanowi 25% lokalnych lasów. Pozostałe siedliska leśne występujące na terenie gminy Gidle to: bór mieszany wilgotny (13%), bór wilgotny (11%), las mieszany świeży (9%), las mieszany wilgotny (3%), las wilgotny, ols (2%), bór bagienny, bór suchy, bór mieszany bagienny (2%), ols jesionowy, las świeży (1%).

SIEDLISKA PRZYRODNICZE

Na terenie gminy Gidle wyróżnić należy przynajmniej 9 typów siedlisk przyrodniczych wymienionych w Dyrektywie Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory. Na tym terenie potwierdzono występowanie takich siedlisk jak:⁷

- 6510 - Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie - antropogeniczne zbiorowiska użytków zielonych na żyznych, świeżych (niezbyt wilgotnych i niesuchych) glebach mineralnych bez śladów zabagnienia. Łąki łąkowe są bogatymi florystycznie, wysokoprodukcyjnymi, wielokośnymi zbiorowiskami rozwijającymi się na niżu.
- 6430 - Ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne – naturalne, nitrofilne, okrajkowe zbiorowiska ziół i pnączy wzdłuż cieków wodnych na niżu (klasa *Galio-Urticenea*).
- 3150 - Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion* – naturalne jeziora i stałe niewielkie zbiorniki wodne oraz odcięte fragmenty koryt rzecznych z wolno pływającymi w toni wodnej makrofitami (*Potamion* i częściowo *Nymphaeion*), makrofitami zakorzenionymi w dnie oraz o liściach pływających (część *Nymphaeion*), a także prymitywnymi skupieniami drobnych roślin pływających po powierzchni wody (*Lemnetea*).
- 6120 - Ciepłolubne śródlądowe murawy napiaskowe – to piaszczyska śródlądowe o wyraźnie kontynentalnym charakterze, pokryte niskimi, luźnymi murawami, z licznymi trawami o kępowym wzroście, najczęściej kseromorficznej budowie pędów i silnie rozwiniętym systemie korzeniowym oraz licznych terofitach. Są to ciepłolubne zbiorowiska trawiaste.
- 7120 – Torfowiska wysokie zdegradowane, zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji - torfowiska ombrotroficzne, na których nastąpiło zakłócenie naturalnej hydrologii złoża torfowego (przeważnie z przyczyn antropogenicznych), prowadząc do powierzchniowego wysuszenia torfu oraz zmiany składu gatunkowego lub utraty gatunków. Porastająca je roślinność w przewadze składa się jeszcze ze składników typowych dla żywych torfowisk wysokich, lecz względu na obfitość poszczególnych gatunków jest zróżnicowana. Hydrologiczna sprawność torfowiska może zostać przywrócona po zastosowaniu właściwych zabiegów. Nie są wliczane do typu siedliska zajęte w przewadze przez nagi torf, porośnięty przez wysiewane trawy

⁷ siedliska opisano na podstawie poradników ochrony siedlisk i gatunków

lub inny rodzaj upraw oraz takie, na których roślinność torfowiskowa została całkowicie wyparta przez zwarty drzewostan.

- 7140 – Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzeria-Caricetea nigrae*) - torfowiska rozwijające się przy powierzchni oligo- do mezotroficznych wód, o pośrednim typie zasilania, tj. korzystające z wody opadowej i w części również podziemnej lub powierzchniowej, porośnięte przez różnorodne torfotwórcze zbiorowiska roślinne, w formie kołyszących się na powierzchni wody kozuchów, pływających dywanów (pła), trzęsawisk, zbudowanych przez średnio wysokie i niskie turzyce, torfowce i mchy brunatne.
- 9170 - Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum*) – lasy dębowo-grabowe nizin środkowoeuropejskich i lipowo-dębowe Europy Środkowo-Wschodniej i Wschodniej.
- 91E0 - Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albae, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae, olsy źródłiskowe*) – ten typ siedliska przyrodniczego obejmuje nadrzeczne lasy: olszynki olszy szarej, olszowe, jesionowe, wierzby białej i kruchej oraz topoli białej i czarnej.
- 91D0 - Bory i lasy bagienne – lasy szpilkowe i liściaste na wilgotnym i mokrym podłożu torfowym, z trwale wysoko położonym lustrem wody, w niektórych przypadkach usytuowanym wyżej niż na otaczającym terenie. Woda jest zawsze uboga w związki odżywcze, związana z obecnością torfowisk wysokich i kwaśnych torfowisk przejściowych.

ZASOBY WODNE

Gmina Gidle jest położona na obszarze charakteryzującym się największymi w województwie łódzkim zasobami wód powierzchniowych, w dorzeczu Odry. Zgodnie z Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry wydzielono na tym obszarze następujące jednolite części wód powierzchniowych:

- RW600016181549 – Widzówka (naturalna część wód, dobry stan wód, niezagrożona JCWP),
- RW60001918153 – Warta od Wiercicy do Widzówki (naturalna część wód, zły stan wód, zagrożona nieosiągnięciem dobrego stanu wód JCWP),
- RW600017181529 – Mękwa (naturalna część wód, słaby stan wód, zagrożona nieosiągnięciem dobrego stanu wód JCWP),

- RW60001718149 – Kanał Warty ze Starą Wiercicą i Kanałem Lodowym (naturalna część wód, dobry stan wód, niezagrożona JCWP),
- RW600017181389 – Bystra (naturalna część wód, umiarkowany stan wód, zagrożona nieosiągnięciem dobrego stanu wód JCWP).

Najważniejszymi rzekami gminy są Warta i jej dopływ prawobrzeżny – Wiercica. Na terenie gminy występuje również sieć małych rzek, do których należą: Wierciczka (nazywana Kanałem Lodowym), Struga, Widzówka, Patoka, Mękwa i Orzechówka. Ponadto obszar gminy Gidle jest przecinany wieloma bezimiennymi ciekami odprowadzającymi wody opadowe oraz zasilającymi stawy rybne. Gęstość sieci rzecznej na terenie gminy wynosi ok. 1 km/km². Zasoby wód powierzchniowych są uzupełniane przez zespoły stawów rybnych we Włynicach.

W podziale na jednolite części wód podziemnych, gmina położona jest w granicach JCWPd nr 95. Jest to jednolita część wód o dobrym stanie ilościowym i jakościowym (chemicznym), niezagrożona nieosiągnięciem dobrego stanu wód podziemnych zgodnie z Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry.

Gmina Gidle jest zlokalizowana na tzw. górsko-wyżynnej prowincji hydrogeologicznej i największy udział w zasobach eksploatacyjnych wód podziemnych ma poziom kredowy oraz poziom czwartorzędowy. Czwartorzędowy poziom wody cechuje niewielkie znaczenie użytkowe, ponieważ wody czwartorzędowe występują w piaszczystych przewarstwieniach glin oraz w występujących lokalnie piaskach i żwirach. Jest to piętro o swobodnym zwierciadle mieszczące się na głębokości od 5,5 m do 27 m. Cechą charakterystyczną piętra są wahania determinowane okresowymi warunkami klimatycznymi. Ponadto zróżnicowanie głębokości poziomów, sąsiedztwo wód gruntowych oraz łączność z wodami starszego podłoża sprawia, że wody czwartorzędowe cechuje znaczna lokalna zmienność składu, twardości i stopnia mineralizacji. Należy zauważyć, że wody czwartorzędowe są powszechnie eksploatowanym poziomem wodonośnym.

Z uwagi na szczególne znaczenie gospodarcze oraz zagrożenie degradacją w granicach Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP) wydzielono strefę Obszaru Najwyższej Ochrony (ONO) w północno-wschodniej części gminy Gidle. W centralnym i wschodnim terytorium gminy wyznaczono zaś strefę Obszaru Wysokiej Ochrony (OWO). Z uwagi na wydzielone obszary na wskazanych terytoriach powinny obowiązywać zasady gospodarowania ekologicznego.

FORMY OCHRONY PRZYRODY

Działania ochrony przyrody są ukierunkowane na zachowanie w niezmienionym lub optymalnym stanie przyrody żywej i nieożywionej oraz krajobrazu. Do najważniejszych zadań ochrony przyrody należy utrzymanie stabilności ekosystemów i procesów ekologicznych oraz zachowanie różnorodności biologicznej. Do istniejących form ochrony przyrody na obszarze gminy należą pomniki przyrody oraz obszar Natura 2000 OZW Torfowiska Żytno-Ewina PLH100030. Ochrona gatunkowa została opisana w osobnych rozdziałach.

Pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej bądź krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyśka, skałki, jary, głazy narzutowe oraz jaskinie. Tabela zawiera wykaz pomników przyrody powołanych na terenie gminy.

Tabela 5 POMNIKI PRZYRODY NA TERENIE GMINY GIDLE

Ip.	Nazwa pomnika	Opis pomnika	Obręb ewidencyjny; nr działki	Opis lokalizacji/akt uchwalenia
1	Dąb „Niepodległości”	Dąb szypułkowy	Gidle; 436	Rośnie na rynku w Gidlach. Uchwała Rady Gminy w Gidlach z dn. 31.08.2006r., Nr XXXVIII/235/06 w sprawie uznania za pomnik przyrody
2	Dąb „Wolności”	Dąb szypułkowy	Pławno; 2263	Rośnie na rynku w Pławnie. Uchwała Rady Gminy w Gidlach z dn. 31.08.2006r., Nr XXXVIII/235/06 w sprawie uznania za pomnik przyrody
3	Dąb „Dyzio”	Dąb szypułkowy	Gowarzędów; 509	Rośnie na środku podwórka. Uchwała Rady Gminy w Gidlach z dn. 20.10.2005r., Nr XXX/189/05 w sprawie uznania za pomnik przyrody
4	Cis pospolity	Cis pospolity	Gidle; 3527/2	Rośnie na placu przy budynku Nadleśnictwa Gidle z/s w Niesulowie. Ustanowione Rozporządzeniem wojewody częstochowskiego Nr 4/96 z dnia 06.02.1996r.

lp.	Nazwa pomnika	Opis pomnika	Obręb ewidencyjny; nr działki	Opis lokalizacji/akt uchwalenia
5	Klon jawor, Wiąz szypułkowy	Klon jawor, Wiąz szypułkowy (1 szt.)	Gidle; 3449	Rosną na placu przy zabytkowym Kościele pw. Św. Marii Magdaleny w Gidlach. Ustanowione Rozporządzeniem wojewody częstochowskiego Nr 4/96 z dnia 06.02.1996r. Zniesiona ochrona 1 wiązu w pn-wsch części placu rozp. Woj. Łódz. z dn. 30.07.2009 r., nr 15/2009 (Dz.U. Woj. Łódz. z dn. 11.08.2009 r., nr 234, poz.
6	Klon pospolity, Lipa drobnolistna, Jesion wyniosły, Buk pospolity, Robinia biała, Cis pospolity	Klon pospolity, Lipa drobnolistna, Jesion wyniosły, Buk pospolity	Pławno; 2426/3	Rosną w parku przy byłym Szpitalu Powiatowym w Radomsku z siedzibą w Pławnie. Ustanowione Rozporządzeniem wojewody częstochowskiego Nr 4/96 z dnia 06.02.1996r.

Opracowanie En Project Andżelika Choczaj na podstawie danych z Urzędu Gminy Gidle

Wymienione drzewa (12 sztuk) są objęte szczególną ochroną, a wszelkie prace związane z ich pielęgnacją wymagają uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Przyrody w Łodzi.

Jedynym obszarem chronionym w zasięgu granic gminy jest obszar Natura 2000 – OZW Torfowiska Żytno – Ewina PLH100030. Zlokalizowany jest on w kompleksie leśnym między Żytnem i Ewiną i zajmuje powierzchnię ponad 45 ha. Obszar ten posiada 3 przedmioty ochrony w postaci siedlisk przyrodniczych⁸:

- 91D0 Bory i lasy bagienne – leśne siedlisko priorytetowe,
- 7120 Torfowiska wysokie zdegradowane, zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji – nieleśne siedlisko o charakterze torfowiska,
- 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska – nieleśne siedlisko o charakterze torfowiska.

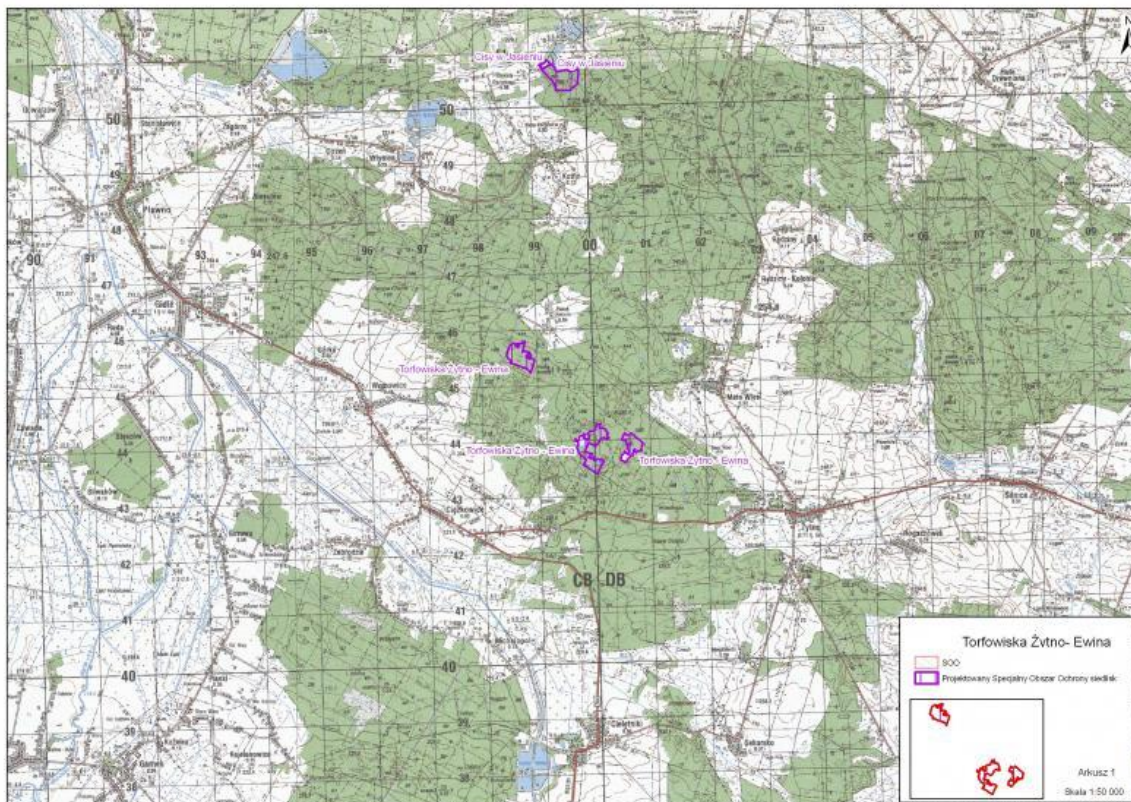
Obszar składa się z 3 enklaw, z których tylko zachodnia enklawa znajduje się w zasięgu granic gminy Gidle⁹.

⁸ zgodnie z ROZPORZĄDZENIEM MINISTRA ŚRODOWISKA z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. 2014, poz. 1713)

⁹ źródło: <http://obszary.natura2000.org.pl/>

Teren charakteryzuje się bogatą florą torfowiskową, którą reprezentuje m.in. szereg gatunków torfowców, rosziczka okrągłolistna, przygielka biała, modrzewnica zwyczajna, bagno zwyczajne, bobrek trójlistkowy, czermień błotna oraz szczególnie cenny długosz królewski.

Rysunek 10 TORFOWISKA ŻYTNO-EWINA

źródło: <http://www.radomszczanski.pl/258,obszary-natura-2000.html?tresc=4174>

Obszar torfowisk stanowi atrakcyjną turystycznie część gminy. Jest dobrze skomunikowany, co zwiększa jego dostępność dla turystów, a także cechuje się dobrym stanem środowiska przyrodniczego, dlatego stanowi bardzo cenne siedlisko z charakterystyczną i ciekawą florą w skali regionu.

Do terenu gminy przylega obszar OZW Cisy w Jasieniu PLH100018. Ze względu na powiązania przyrodnicze warto jest omówić ten obszar chroniony. Zgodnie ze standardowym formularzem danych obszar ten obejmuje rezerwat leśny Jasień zlokalizowany na południe od wsi i stawów rybnych Jasień. Przez podmokły i zabagniony teren przepływają niewielkie strumienie, nad którymi zachowały się dobrze wykształcone zbiorowiska łąkowe, olsowe i niewielkie fragmenty grądów. Najwyższe piętro lasu budowane jest głównie przez ponad 100-letnie drzewostany olchowe. W domieszce występują klon

jawor, brzoza omszona, dąb szypułkowy i świerk pospolity. W granicach obiektu występują ponadto mniejsze powierzchnie drzewostanów z udziałem sosny zwyczajnej. Najcenniejszym składnikiem warstwy podszycia i niekiedy nawet drugiego piętra drzewostanu jest cis pospolity *Taxus baccata*. Stanowisko tego gatunku w rezerwacie Jasień jest jednym z największych w Polsce. We florze obszaru zwracają uwagę gatunki o charakterze górskim: widłak wroniec *Huperzia selago*, liczydło górskie *Streptopus amplexifolius* i świerząbek orzęsiony *Chaerophyllum hirsutum*.

Obszar ten ma istotne znaczenie dla zachowania płatów siedliska przyrodniczego: łągów 91E0. Dodatkowym walorem jest występowanie niewielkich fragmentów grądu (o kodzie 9170) z udziałem chronionego gatunku, cisa pospolitego. Liczny udział osobników cisa powoduje wykształcenie się specyficznej struktury ekosystemów. Obiekt uzupełnia sieć obszarów chroniących siedliska higrofilne o specyficzne płaty z cisem, które są nieliczne w regionie i kraju.

Rozdział 2 DEMOGRAFIA

Gmina Gidle liczy 6363 mieszkańców (stan na koniec grudnia 2015), co stanowi 5,51% mieszkańców powiatu, 0,25% mieszkańców województwa oraz 0,02% mieszkańców Polski. Gęstość zaludnienia na terenie gminy wynosi 54,7 os/km². Poniższa tabela przedstawia relacje liczby mieszkańców gminy Gidle w stosunku do liczby mieszkańców nadrzędnych jednostek terytorialnych.

Tabela 6 LICZBA MIESZKAŃCÓW GMINY GIDLE NA TLE NADRZĘDNYCH JEDNOSTEK TERYTORIALNYCH

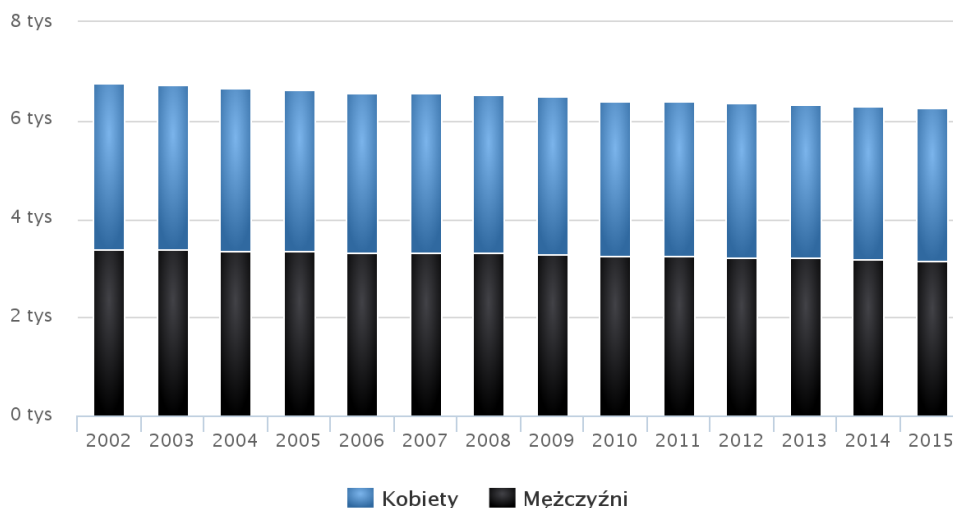
liczba mieszkańców	
gmina	6363
powiat	115 456
województwo	2 498 240
kraj	38 454 576

Opracowanie EN Project Andżelika Choczaj na podstawie danych z GUS

Populacja gminy Gidle w latach 2002-2015 zmalała o 7,3%, co jest odzwierciedleniem ogólnopolskiej tendencji demograficznej. 49,6% mieszkańców gminy stanowią kobiety,

a 50,4% - mężczyźni. Współczynnik feminizacji wynosi 99. Poniższy wykres przedstawia zmiany w populacji gminy Gidle na przestrzeni ostatnich lat.

Rysunek 11 POPULACJA GMINY GIDLE W LATACH 2002-2015

źródło: GUS

Najwięcej mieszkańców gminy mieszka w miejscowości Gidle - 1293 osoby, co stanowi 20,3% ludności gminy. Drugą najludniejszą miejscowością gminy jest Pławno, które zamieszkują 984 osoby stanowiące 15,5% mieszkańców całej gminy Gidle. Kolejnymi miejscowościami o stosunkowo dużej liczbie ludności są: Ciężkowice (551 osób, 8,7%), Wojnowice (417 osób, 6,6%) i Borowa (320 osób, 5,0%). Najmniej osób, bo zaledwie 3, mieszka w miejscowości Zielonka, stanowiąc zaledwie 0,05% mieszkańców gminy Gidle.

Tabela 7 LICZBA MIESZKAŃCÓW GMINY GIDLE (STAN Z 31.12.2015)

lp.	miejscowość	liczba mieszkańców
1.	Borki	63
2.	Borowa	320
3.	Chrostowa	36
4.	Ciężkowice	552
5.	Gidle	1293
6.	Gowarzów	250

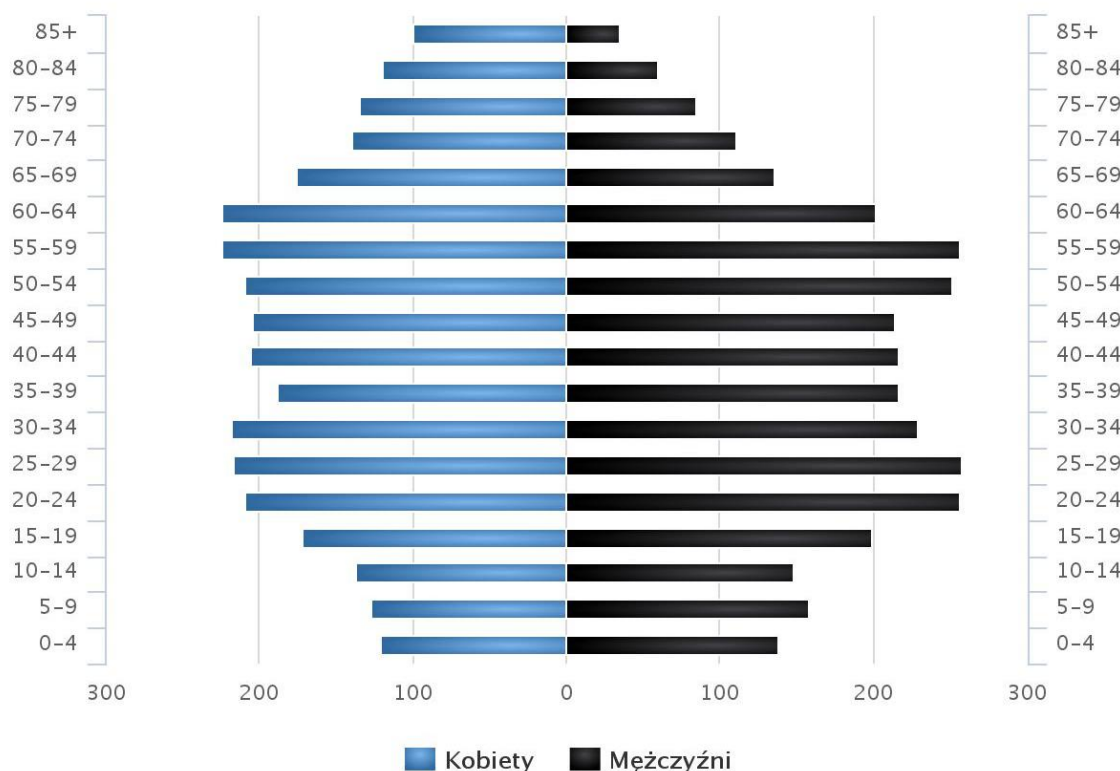
STRATEGIA ROZWOJU GMINY GIDLE NA LATA 2016-2025

7.	Górka	202
8.	Górki	128
9.	Graby	91
10.	Huby Kotfińskie	15
11.	Kajetanowice	100
12.	Kotfin	95
13.	Ludwików	195
14.	Michałowice	101
15.	Młynek	28
16.	Niesulów	94
17.	Ojrzeń	71
18.	Piaski	225
19.	Pławno	984
20.	Ruda	210
21.	Skrzypiec	63
22.	Spalastry	9
23.	Stanisławice	192
24.	Stęszów	211
25.	Strzała	45
26.	Włynice	116
27.	Wojnowice	417
28.	Wygoda	98
29.	Zabrodzie	87
30.	Zagórze	69
31.	Zielonka	3
Razem:		6363

Opracowanie En Project Andżelika Choczaj na podstawie danych z Urzędu Gminy Gidle

Średni wiek mieszkańców gminy Gidle wynosi 41,6 lat i tym samym jest niższy od średniego wieku notowanego w województwie (42 lata) oraz wyższy od średniego wieku w powiecie (40,6 lat). Średnia wieku wśród kobiet wynosi 43,8 lat, wśród mężczyzn natomiast 39,6 lat. Poniższy wykres przedstawia piramidę wieku mieszkańców gminy Gidle.

Rysunek 12 PIRAMIDA WIEKU MIESZKAŃCÓW GMINY GIDLE

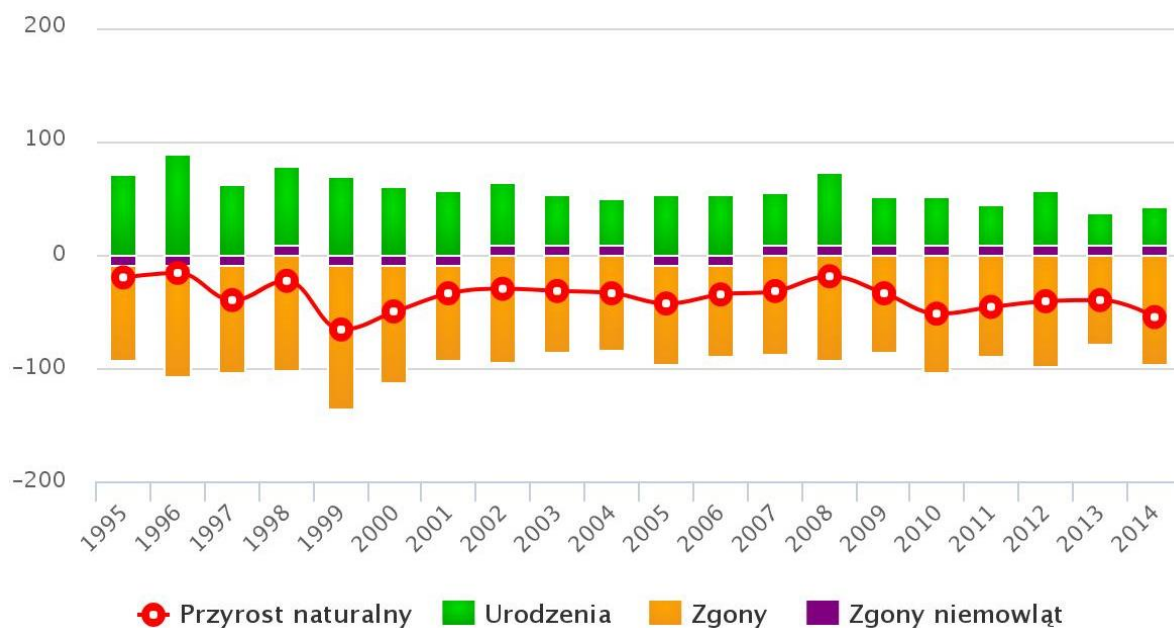

źródło: GUS

Analiza wykresu zamieszczonego powyżej pozwala stwierdzić, że społeczeństwo gminy Gidle jest społeczeństwem starzejącym się, a wśród mieszkańców gminy największą grupę stanowią osoby w wieku produkcyjnym. Dotyczy to mieszkańców w wieku 20-60 lat. Kolejną co do wielkości grupą są osoby w wieku poprodukcyjnym (60+). Najmniejszym odsetkiem mieszkańców gminy jest ludność w wieku przedprodukcyjnym (0-20 lat). Sytuacja demograficzna gminy Gidle jest odzworowaniem trendów demograficznym na poziomie powiatowym, wojewódzkim i krajowym.

Na przestrzeni ostatnich dwudziestu lat w gminie Gidle notuje się ujemny przyrost naturalny. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w roku 2014 przyrost naturalny w gminie ukształtował się na poziomie -55. W roku tym urodziło się 42 dzieci i zmarło 97 osób. W badanym okresie najniższy wskaźnik przyrostu naturalnego odnotowano w roku 1999 i wynosił wówczas -66.

Rysunek 13 PRZYROST NATURALNY W LATACH 1995-2014 W GMINIE GIDLE

źródło: GUS

Z obserwacji Głównego Urzędu Statystycznego wynika także, że statycznie w gminie Gidle rodzi się więcej chłopców niż dziewczynek. Dla porównania w roku 2014 przyszło na świat 18 dziewczynki i 24 chłopców, w roku 2013 odpowiednio 12 i 26, a w roku 2011: 21 i 27. Jedynie w roku 2012 stosunek urodzeń według płci był odwrotny. Urodziły się wówczas 34 dziewczynki i 27 chłopców.

Tabela 8 STATYSTYKA URODZEŃ WEDŁUG PŁCI W GMINIE GIDLE

rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
dziewczynki	21	29	28	35	21	25	21	34	12	18
chłopcy	32	24	28	39	31	27	23	23	26	24

Opracowanie EN Project Andżelika Choczaj na podstawie danych z GUS

Analiza struktury demograficznej gminy jest bardzo istotna z punktu widzenia planowania rozwoju lokalnego, ponieważ pozwala na zrozumienie tendencji demograficznej panującej w gminie, na określenie potrzeb lokalnych i na skierowanie działań do konkretnej grupy wiekowej. Dzięki takiemu postępowaniu możliwy jest długotrwały i zrównoważony rozwój gminy.

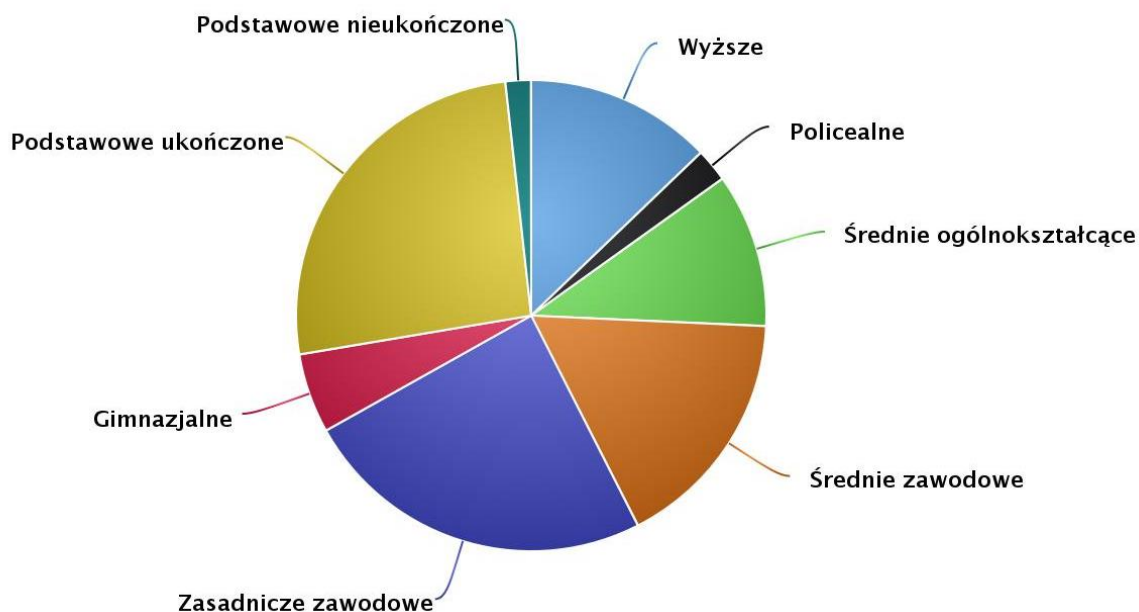
Rozdział 3 OBSZAR SPOŁECZNY

Niniejsza część dokumentu strategii dotyczy charakterystyki życia społecznego gminy Gidle. W poniższym rozdziale analizie poddano edukację, opiekę zdrowotną, pomoc społeczną, kulturę, sport i rekreację, turystykę oraz bezpieczeństwo publiczne. Informacje niezbędne do dokonania charakterystyki tych obszarów zostały zaczerpnięte z danych Urzędu Gminy Gidle, Głównego Urzędu Statystycznego oraz instytucji działających na terenie gminy.

EDUKACJA

Ostatni Narodowy Spis Powszechny wykazał, że 12,8% mieszkańców gminy Gidle posiada wykształcenie wyższe, 2,3% wykształcenie policealne, 10,6% średnie ogólnokształcące, a 16,8% średnie zawodowe. Największa grupa osób, bo aż 25,9% społeczności lokalnej zadeklarowała ukończenie edukacji na poziomie podstawowym, nieco mniej osób (24,4%) legitymuje się wykształceniem zasadniczym zawodowym, a 5,5% - gimnazjalnym.

Rysunek 14 WYKSZTAŁCENIE MIESZKAŃCÓW GMINY GIDLE

źródło: http://www.polskawliczbach.pl/gmina_Gidle#edukacja-i-szkolnictwo

Na terenie gminy Gidle działa sześć placówek dydaktycznych, do których należą jednostki zamieszczone w poniższej tabeli.

Tabela 9 PLACÓWKI OŚWIATOWE GMINY GIDLE

Publiczne Przedszkole w Gidlach
Publiczne Przedszkole w Pławnie
Publiczna Szkoła Podstawowa im. Józefa Piłsudskiego w Gidlach
Publiczna Szkoła Podstawowa z oddziałami przedszkolnymi im. Kornela Makuszyńskiego w Ciężkowicach

Zespół Szkolno Gimnazjalny im. Leona Kruczkowskiego w Pławnie	
Gimnazjum im. Ojca Świętego Jana Pawła II w Gidlach	

Opracowanie EN Project Andżelika Choczaj na podstawie danych z Urzędu Gminy Gidle

Zdecydowana większość dzieci i młodzieży w wieku wczesnoszkolnym i gimnazjalnym uczęszcza do placówek oświatowych zlokalizowanych na terenie gminy. Jedynie niewielka część uczniów mieszkających w miejscowościach bezpośrednio sąsiadujących z gminą Kłomnice (np. Kajetanowice) uczy się w tamtejszym gimnazjum. Po zakończeniu nauki w gimnazjum młodzież gminy Gidle uczęszcza do liceów, techników i zasadniczych szkół zawodowych zlokalizowanych przede wszystkim na terenie Radomska. Nieco mniej osób podejmuje naukę w placówkach częstochowskich.

OPIEKA ZDROWOTNA

Opiekę zdrowotną na terenie gminy Gidle zapewnia Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Gidlach. Placówka świadczy usługi w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej i specjalistycznej opieki zdrowotnej w zakresie leczenia otwartego obejmującego świadczenia leczniczo-profilaktyczne i zabiegi ambulatoryjne. SPZOZ w Gidlach udziela również porad w zakresie podstawowej i specjalistycznej opieki medycznej. Zakres konsultacji oferowanych przez placówkę przedstawia tabela zamieszczona poniżej.

Tabela 10 PORADY UDZIELANE PRZEZ SPZOZ W GIDLACH

Porady w ramach:	
	podstawowej opieki zdrowotnej, stomatologii i ginekologii;
	opieki nad kobietą ciężarną, jej płodem, położeniem oraz noworodkiem;
	opieki nad zdrowym dzieckiem;
	pielęgnacji chorych w miejscu pobytu pacjenta;
	badań diagnostycznych;
	orzekania i opiniowania o stanie zdrowia;
	zapobiegania powstawaniu urazów i chorób poprzez prowadzenie działalności profilaktycznej, oświatowo-zdrowotnej, higieny szkolnej oraz szczepień ochronnych.

Opracowanie EN Project Andżelika Choczaj na podstawie danych z Urzędu Gminy w Gidlach

Na obszarze gminy funkcjonują również punkty prywatnej praktyki lekarskiej, świadczące usługi podstawowej opieki zdrowotnej i stomatologicznej. Działa tu także apteka oraz punkt apteczny w Gidlach.

POMOC SPOŁECZNA

Usługami z zakresu pomocy społecznej na terenie gminy Gidle zajmuje się Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gidlach. Placówka udziela wsparcia poprzez przyznawanie: rent socjalnych, zasiłków stałych, zasiłków stałych wyrównawczych, gwarantowanych zasiłków okresowych, zasiłków macierzyńskich, zasiłków okresowych, zasiłków celowych. Ośrodek oferuje zarówno pomoc finansową, jak i pomoc w naturze, przy czym pomoc w naturze rozumiana jest jako możliwość pobierania żywności ze sklepu na zamówienie lub finansowanie dożywiania dzieci w szkole. Wypłacane są także zasiłki rodzinne i pielęgnacyjne oraz świadczona jest pomoc w formie opieki nad chorym w domu. Poniższa tabela zawiera najczęstsze powody udzielania pomocy społecznej określone przez GOPS w Gidlach.

Tabela 11 POWODY UDZIELANIA POMOCY SPOŁECZNEJ PRZEZ GOPS W GIDLACH

ubóstwo
sieroctwo
bezdomność
potrzeba ochrony macierzyństwa
bezrobocie
niepełnosprawność
długotrwała lub ciężka choroba
alkoholizm
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego

Opracowanie EN Project Andżelika Choczaj na podstawie danych z Urzędu Gminy w Gidlach

Jednym z największych problemów społecznych na terenie gminy Gidle jest bezrobocie i wynikające z niego ubóstwo. Oba zjawiska przyczyniają się z kolei do bierności społecznej i zawodowej, a także do generowania zachowań i zjawisk

patologicznych. Ponadto do dysfunkcji zdiagnozowanych przez tutejszy GOPS należą: niepełnosprawność, długotrwała choroba, alkoholizm i przemoc w rodzinie.

KULTURA

Animacją kultury na terenie gminy Gidle zajmuje się przede wszystkim Gminny Ośrodek Kultury, jednak znaczącą rolę odgrywają także biblioteki publiczne, świetlice wiejskie, placówki oświatowe, Gminne Centrum Informacji oraz jednostki ochotniczej straży pożarnej.

Od 2005 roku na terenie gminy działa Gminny Ośrodek Kultury w Gidlach, w ramach którego działają świetlice w: Pławnie, Stęszowie, Włynicach, Gowarzowie i Ludwikowie. Do zajęć organizowanych przez GOK należą: śpiew, nauka gry na instrumentach, nauka rysunku, lekcje tańca towarzyskiego oraz lekcje języka angielskiego. W ramach gidelskiego GOK działa wiele kół zainteresowań i zespołów artystycznych.

Tabela 12 ZESPOŁY ARTYSTYCZNE DZIAŁAJĄCE W GMINIE GIDLE

Dziecięcy Zespół Pieśni i Tańca <i>Gidlanie</i>	
Grupa Teatralna <i>Ziarenko</i>	
Orkiestra Dęta w Pławnie	
Orkiestra Dęta w Gidlach	
Zespół <i>Nadwarcianki</i>	

Opracowanie EN Project Andżelika Choczaj na podstawie: www.gokgidle.pl

Na terenie gminy sprawnie funkcjonuje Gminna Biblioteka Publiczna w Gidlach oraz jej filie zlokalizowane w Pławnie i Ciężkowicach. Placówki te łączą swą podstawową funkcję związaną z popularyzacją czytelnictwa, prowadzą także działalność informacyjną, kulturalną i edukacyjną. Biblioteka współpracuje też z placówkami oświatowymi poprzez organizację szeregu konkursów, wystaw, spotkań i lekcji bibliotecznych.

Warto zauważyć, że od roku 2003 na terenie gminy działa Gminne Centrum Informacji w Gidlach, które zostało wyposażone w pięć stanowisk komputerowych z dostępem do Internetu. Z usług świadczonych przez placówkę mogą skorzystać bezrobotni,

podmioty prowadzące działalność gospodarczą, dzieci i młodzież, rolnicy oraz turyści i pielgrzymi.

SPORT I REKREACJA

Na terenie gminy Gidle funkcjonuje Ludowy Klub Sportowy VIS Gidle. Głównym celem klubu jest planowanie i organizowanie życia sportowego oraz prowadzenie działań na rzecz popularyzacji sportu i aktywności fizycznej na terenie gminy. Członkowie oraz sympatycy stowarzyszenia organizują liczne wydarzenia sportowe, gry, zabawy oraz festyny, poprzez które angażują mieszkańców gminy do prowadzenia aktywnego trybu życia i uprawiania sportu.

W gminie Gidle funkcjonuje także Ludowy Klub Sportowy WARTA CARBO Pławno, który w ramach swojej działalności prowadzi systematyczne szkolenia sportowe, zajmuje się organizowaniem aktywnego spędzania czasu wolnego oraz zachęca osoby uprawiające sport do uczestnictwa w ogólnodostępnych imprezach sportowych.

Ponadto na terenie gminy Gidle działa Uczniowski Klub Sportowy Uczniowski Klub Sportowy WATRA funkcjonujący przy Publicznej Szkole Podstawowej w Gidlach, tworząc drużynę piłki nożnej dziewcząt oraz klub Trampkarze, czyli drużyna tworzona przez chłopców do lat 14.

TURYSTYKA

Ze względu na swoje położenie geograficzne oraz historię i dziedzictwo kulturowe gmina Gidle posiada duże zaplecze do rozwoju turystyki. Możliwa jest tu bowiem popularyzacja zarówno turystyki aktywnej opartej na walorach środowiska naturalnego regionu, a także zwiedzanie zabytków będących dziedzictwem historyczno-kulturowym gminy.

Tereny leśne gminy Gidle stanowią doskonałą bazę do rozwoju turystyki aktywnej i idealne miejsce dla osób ceniących sobie kontakt z przyrodą oraz preferujących empiryczną formę nauki. W gminnych lasach znajduje się wiele atrakcji turystycznych, przyrodniczych, historycznych i kulturowych. Występują tu bagna i torfowiska oraz towarzysząca im oryginalna i bogata fauna i flora. Warto nadmienić, że na terenie gminy jest zlokalizowana ścieżka edukacyjna Żytno-Ewina, która umożliwi zapoznanie się z walorami lokalnej przyrody.

Ponadto na terenie gminy Gidle znajduje się wiele zabytków architektury (szczególnie architektury sakralnej) oraz zabytkowych form zabudowy, co może być atrakcją

dla miłośników historii oraz architektury. Ważnym punktem na mapie turystycznej gminy jest także sanktuarium maryjne zlokalizowane w Gidlach, które co roku stanowi cel wielu pielgrzymów. Poniżej przedstawiono zabytki zlokalizowane na terenie gminy Gidle.

**Tabela 13 WYKAZ ZABYTKÓW WPISANYCH DO REJESTRU ZABYTKÓW
NIERUCHOMYCH WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO**

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Zdjęcie
1.	Ciężkowice	Zespół dworski, 2 poł. XIX w., nr rej.: 526/91 z 18.06.1991: - dwór, - park.	
2.	Gidle	Kościół parafialny p.w. Marii Magdaleny, drewniany, XV/XVI w., 1659, nr rej.: 203-X-13-1946 i z 1.02.1962 oraz 220 z 27.12.1967.	
3.	Gidle	Zespół klasztorny dominikanów, 1632-1644: - kościół p.w. Wniebowzięcia NMP, nr rej.: 204-X-14 z 12.05.1946 oraz 221 z 27.12.1967, - klasztor, nr rej.: 205-X-14 z 12.05.1946 oraz 222 z 27.12.1967, - spichrz, nr rej.: 223 z 27.12.1967.	
4.	Gidle	Zespół klasztorny kartuzów: - kościół p.w. MB Bolesnej, nr rej.: 201-X-11 z 1.02.1962 oraz 224 z 27.12.1967, - dzwonnica, nr rej.: 202-X-12 z 1.02.1962 oraz 225 z 27.12.1967, - brama, nr rej.: 729 z 27.12.1967.	
5.	Gidle	Cmentarz katolicki, nr rej.: 420/88 z 27.05.1988.	

6.	Pławno	Cmentarz katolicki, 1831, nr rej.: 421/88 z 27.05.1988.	
7.	Pławno	Pałac, XVIII w., nr rej.: 10/45 z 29.05.1946.	
8.	Pławno	Park, ok. 1910, nr rej. A/9 z 31.10.2003	

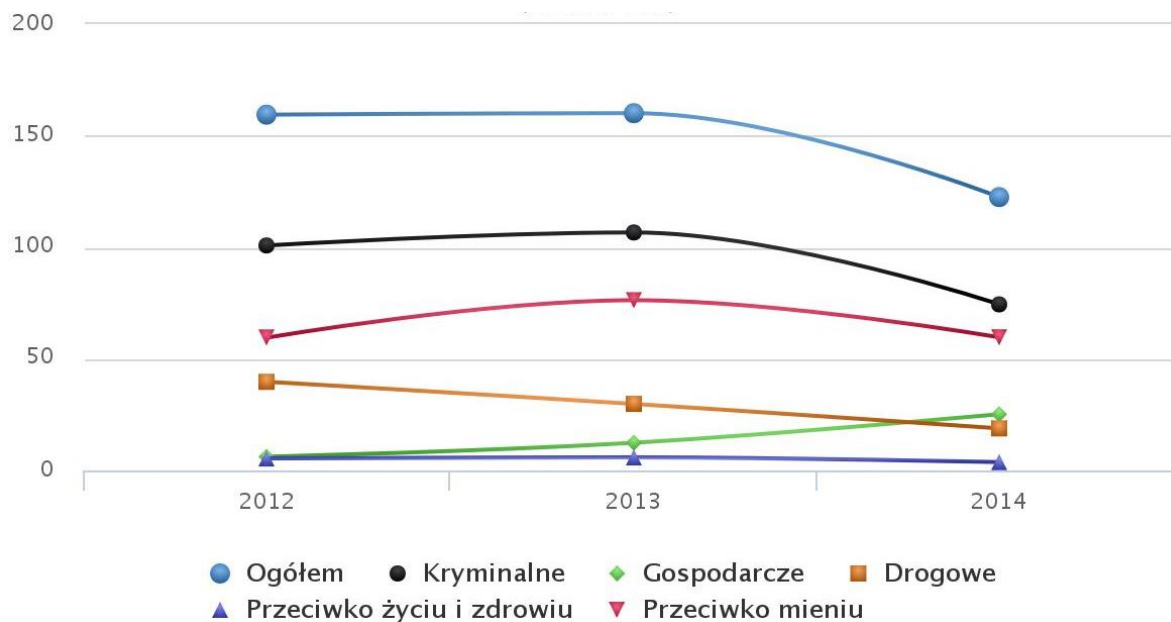
Opracowanie En Project Anđzelika Choczaj na podstawie danych Urzędu Gminy

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Bezpieczeństwo publiczne jest rozumiane jako ogół warunków i instytucji chroniących życie, zdrowie, mienie, majątek ogólnonarodowy, ustrój i suwerenność państwa przed zjawiskami niebezpiecznymi dla porządku i ładu prawnego, a także przed zjawiskami mogącymi zakłócać normalne funkcjonowanie obywateli i/lub godzącymi w ogólnie przyjęte normy postępowania. Bezpieczeństwo publiczne to również taki stan w społeczeństwie, który zapewnia jego sprawne funkcjonowanie. Wśród czynników mogących zakłócić taki porządek rzeczy należy wyróżnić aspekty wewnętrzne i zewnętrzne. Charakter niniejszego dokumentu wymaga analizy czynników wewnętrznych, ponieważ tekst ten charakteryzuje wewnętrzne uwarunkowania gminy. Jako przykład aspektów, o których tu mowa, można podać: wewnętrzne konflikty i napięcia społeczne, a także przestępczość, która niejednokrotnie zakłóca porządek i prowadzi do wielu problemów.

Rysunek 15 PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE NA TERENIE GMINY GIDLE W LATACH 2012-2014

źródło: www.polskawliczbach.pl

Analiza powyższego wykresu pozwala zauważyć, że przestępczość na terenie gminy Gidle nie jest wysoka i notuje się jej nieznaczny spadek. Na przestrzeni badanych lat stwierdzono najczęściej przestępstw o charakterze kryminalnym i przeciwko mieniu. Odnotowano także przestępstwa drogowe i gospodarcze oraz przeciwko życiu i zdrowiu. Warto nadmienić, że na terenie gminy występuje prawie stuprocentowa wykrywalność popełnionych czynów.

Rozdział 4 OBSZAR GOSPODARCZY

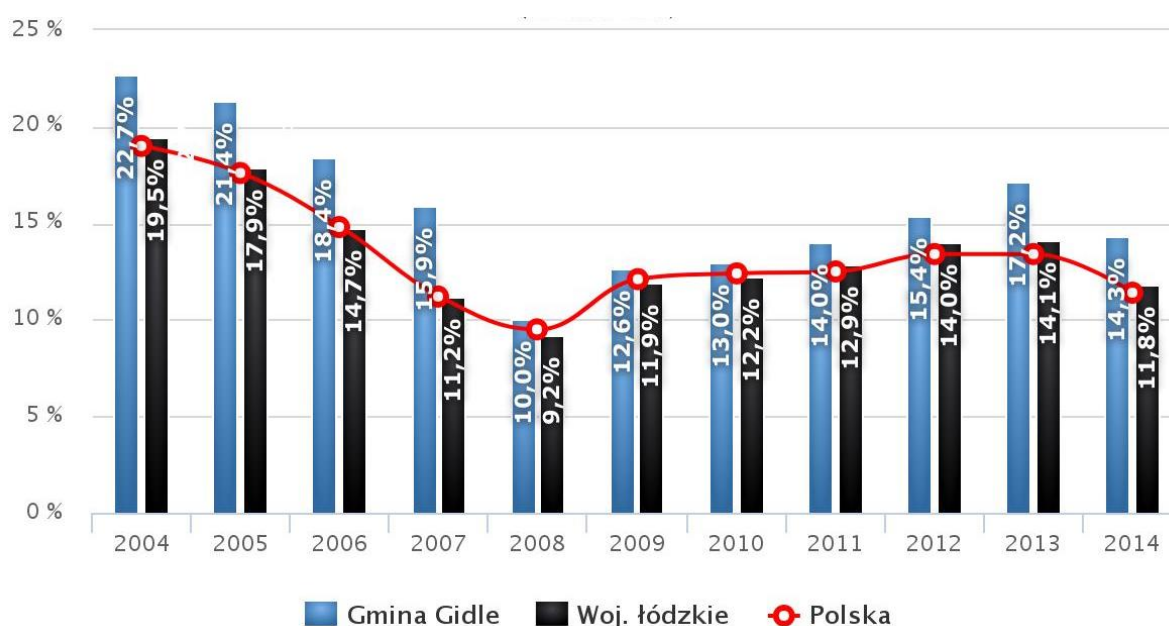
W celu charakterystyki obszaru gospodarczego gminy Gidle analizie poddano lokalny rynek pracy, poziom przedsiębiorczości mieszkańców gminy, a także istotne gałęzie gospodarki regionu, czyli rolnictwo i leśnictwo.

BEZROBOCIE

Stopa bezrobocia rejestrowanego na terenie gminy Gidle wynosi zazwyczaj kilkanaście procent (np. w roku 2014: 14,3%), co daje wynik wyższy niż stopa bezrobocia rejestrowanego na poziomie województwa i kraju. Poziom bezrobocia w gminie jest zatem wysoki i należy pamiętać, że rzeczywista stopa bezrobocia może być wyższa od poziomu bezrobocia rejestrowanego. Jest to zjawisko typowe dla terenów wiejskich.

Rysunek 16 SZACUNKOWA STOPA BEZROBOCIA REJESTROWANEGO W GMINIE GIDLE W LATACH 2004-2014

źródło: GUS

Analiza powyższego wykresu pozwala stwierdzić, że poziom bezrobocia na terenie gminy Gidle stale się zmienia. Warto zauważyć, że do głównych przyczyn bezrobocia w gminie zalicza się:

- Brak wyuczonego zawodu;
- Niskie kwalifikacje zawodowe;
- Niedopasowanie posiadanego wykształcenia i przygotowania zawodowego do potrzeb lokalnych pracodawców;
- Regres gospodarczy w sektorze rolniczym i innych gałęzi gospodarki;
- Brak kapitału inwestycyjnego.

RYNEK PRACY I PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

Gminny rynek pracy jest oparty przede wszystkim na sektorze prywatnym. Niewielki odsetek mieszkańców gminy zajmuje stanowiska w instytucjach publicznych. Do najlepiej prosperujących przedsiębiorstw na terenie gminy Gidle należą jednostki świadczące różnego rodzaju usługi oraz zajmujące się handlem. Część mieszkańców gminy pracuje także w sektorze przemysłowym.

Wśród największych na terenie gminy zakładów o różnych profilach działania należy wymienić:

- ETB Spółka z o.o. Oddział w Gidlach;
- Gama Metal Sp. z o.o. i Fabryka Drutów Specjalnych sp. z o.o. w Borowie
- Tadeusz Chaś „GIDPOL I” w Gidlach - firma handlowo-transportowo-spedycyjna świadcząca usługi w zakresie transportu krajowego i międzynarodowego, importu oraz eksportu;
- Mariusz Skrzypczyński Transport Krajowy i Międzynarodowy, Zakład Handlowy w Ciężkowicach – firma transportowa;
- Mariusz Załóg Firma Handlowo – Produkcyjno – Usługowa „KLONEX” w Ciężkowicach - produkcja mebli;
- Krzysztof Załóg Firma Handlowo – Produkcyjno – Usługowa „KLONEKS” w Ciężkowicach – produkcja mebli;
- Marek Olejnik Piekarnia w Gidlach – produkcja pieczywa, produkcja świeżych wyrobów ciastkarskich i ciastek;
- Marcin Borek P.H.U. „BUDMART” w Gidlach – market „MiniMrówka” – sprzedaż materiałów budowlanych i wyposażenia sanitarnego;
- Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „Prohurt” s.c. w Pławnie – materiały budowlane;
- Tartaki w Gidlach, Pławnie i Borowie.

Znaczna część mieszkańców gminy pracuje poza jej obszarem. Duży odsetek osób zamieszkujących gminę Gidle znalazł zatrudnienie w pobliskich miastach, szczególnie w Radomsku i w Częstochowie.

ROLNICTWO

Użytki rolne na terenie gminy Gidle zajmują 48,04% całkowitej powierzchni gminy. Zdecydowana większość użytków rolnych należy do gospodarstw indywidualnych. Na terenie gminy dominują gospodarstwa małe o obszarze do 5 ha. Stanowią ponad 80% wszystkich gospodarstw. W ostatnich latach prowadzone są działania na rzecz przekształcania niewielkich gospodarstw rolnych w jednostki wielkotowarowe, co przyczyni się do podnoszenia dochodów z produkcji rolnej.

Jakość gruntów na terenie gminy Gidle warunkuje rodzaj upraw, dlatego dominującym kierunkiem uprawowym w tym regionie jest kierunek zbożowy oraz ziemniokowo pastewne. Na obszarze gminy dominuje uprawa zbóż (łącznie aż 78% wszystkich upraw) i ziemniaków (19,5%). Pozostały odsetek stanowią rośliny pastewne i warzywa. Wśród zbóż najczęściej występuje żyto (53%). Ponadto na terenie gminy uprawia się: pszenżyto (15%), pszenicę (13%), jęczmień (10%) i owies (9%). Część gruntów ornych została przeznaczona na łąki (1625,51 ha) oraz pastwiska (521,53 ha).

W produkcji zwierzęcej największą rolę odgrywa chów bydła i trzody chlewnej. Cała produkcja zwierzęca koncentruje się w indywidualnych gospodarstwach rolnych. Z powodu glebowo-klimatycznych uwarunkowań panujących na terenie gminy zwraca się coraz większą uwagę na produkcję zwierzęcą, szczególnie na hodowlę bydła mlecznego.

LEŚNICTWO

Administracyjnie lasy gminy Gidle podlegają pod Nadleśnictwo Gidle (w zakresie lasów stanowiących własność Skarbu Państwa).

Struktura siedliskowych typów lasu w Nadleśnictwie Gidle jest mało urozmaicona. Na terenie Nadleśnictwa Gidle przeważają siedliska borowe z dominacją sosny. Przeciętny wiek drzewostanów to 55 lat.

Udział drzewostanów w poszczególnych klasach wieku jest następująca (klasy wieku – I klasa – drzewostany do 20 lat, II klasa – od 21 do 40 lat, III klasa – od 41 do 60 lat, IV klasa – od 61 do 80 lat, V klasa – od 81 do 100 lat, VI i starsze klasy od 101 lat): 16 % - I klasa, 18 % - II klasa, 17 % - III klasa, 29 % - IV klasa, 9% - V klasa, 3% - VI klasa i starsze.

Istotnym do niedawna elementem ograniczającym gospodarkę leśną w nadleśnictwie było oddziaływanie atmosferycznych zanieczyszczeń powietrza (emisji przemysłowych). W ostatnich latach obserwuje się znaczny spadek stężeń zanieczyszczeń i tym samym niższy stopień zanieczyszczenia środowiska naturalnego. Jest to związane z ograniczeniem wielkości

produkcji wielkoprzemysłowej oraz ze skuteczną realizacją inwestycji proekologicznych zmierzających do ograniczenia.

Nadleśnictwo Gidle należy do intensywnych pod względem użytkowania, co równocześnie narzuca duży rozmiar prac pielęgnacyjnych i odnowieniowych. Powoduje to w konsekwencji zwiększony zakres zbioru nasion i produkcji materiału sadzeniowego.

W obrębie Gidle 56,52 % powierzchni lasów to lasy ochronne (w tym wodochronne i ostoje zwierząt chronionych), 43,13 % to lasy gospodarcze, a 0,35 % to lasy rezerwatowe.

Rozdział 5 OBSZAR INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

Infrastruktura techniczna, rozumiana jako sieć urządzeń technicznych takich jak środki transportu, sieć energetyczna, wodociągowa, kanalizacja, sieć telefoniczna itp., jest kluczowym elementem prawidłowego funkcjonowania każdej gminy. Skuteczny i efektywny rozwój gminy nie jest możliwy bez prawidłowego dbania o stan infrastruktury technicznej danego obszaru.

DROGOWA SIEĆ KOMUNIKACYJNA

Przez gminę Gidle przebiegają drogi wojewódzkie nr 784 (Radomsko – Św. Anna) i 785 (Ciężkowice – Włoszczowa) o łącznej długości 17,6 km. W części północno-zachodniej gminę przecina droga krajowa DK 91 relacji Radomsko – Częstochowa na odcinku o długości 4,4 km.

Tabela 14 WYKAZ DRÓG POWIATOWYCH NA TERYTORIUM GMINY

Lp.	Nr drogi	Nazwa drogi wg wykazu urzędowego	Długość odcinka [km]
1.	3900 E	od drogi nr 91 – Górki – Pławno – Zgórze – Włynice – Kotfin	12,3
2.	3901 E	Kłomnice – Zawada - Gidle – Zagórze	6,5
3.	3903 E	Gidle – Borowa – Garnek	8,2
4.	3904 E	Borowa – Ciężkowice	4,3
5.	3905 E	Ojrzeń – Podświerk – Cadówek – Cadów – Łowicz	0,4
RAZEM długość:			31,7

Opracowanie EN Project na podstawie danych Urzędu Gminy

Drogi gminne o nawierzchni ulepszonej bitumicznie liczą 26,7 km, a o nawierzchni nieulepszonej tłuczniowej 17,1 km. Na terenie gminy Gidle znajdują się również drogi o nawierzchni gruntowej i gruntowej wzmocnionej żużlem (22,9 km). Ponadto przy drogach gminnych istnieje ok. 870 mb chodników wykonanych z kostki brukowej.

Tabela 15 WYKAZ DRÓG GMINNYCH

Lp.	Nr drogi	Nazwa drogi wg wykazu urzędowego	Długość odcinka [km]
1.	112051E	granica gm. Kłomnice (Zberezka) – Górki – Pławno - Gowarzów – Borki – gr. gm. Radomsko	7,2
2.	112052E	Gowarzów (przez wieś)	2,3
3.	112053E	Pławno – Górki - Ludwików	3,6
4.	112054E	Zagórze – Strzała – Stanisławice	2,7
5.	112055E	Wygoda – Ojrzeń	3,1
6.	112056E	Kotfin – Chrostowa	2,6
7.	112057E	Kotfin – Kotfin (kolonia)	1,1
8.	112058E	Kotfin – Kotfin (Sachalin)	1,3
9.	112059E	Górka (kolonia) – droga gminna nr 112063E	1,5
10.	112060E	Gidle – Stęszów – gr. gm. Kłomnice (Śliwaków)	4,3
11.	112061E	Wojnowice (wieś) – Ciężkowice	3,5
12.	112062E	Borowa – Wojnowice – Młynek	7,2
13.	112063E	Gidle – Wojnowice	3,9
14.	112064E	Ciężkowice – Młynek (droga wojewódzka 784)	0,9
15.	112065E	Borowa – granica gminy Kłomnice (Śliwaków)	1,3
16.	112066E	Zabrodzie – Graby – Michałopol	7,1
17.	112067E	Michałopol (przez wieś)	0,8
18.	112068E	Kolonia Piaski – Kajetanowice	2,9
19.	112069E	Kajetanowice – granica gminy Kłomnice	1,7
20.	112070E	Ciężkowice – droga gminna nr 112062E	1,1
21.	112071E	Borowa – Borowa (Górki)	0,9
22.	112072E	Borowa – Borowa (Kocelne Niwy)	0,7
23.	112073E	Borowa – Nowa Kuźnica	1,2
24.	112074E	Pławno – Gidle – droga powiatowa 3902E	3,8
RAZEM długość:			66,7

Opracowanie EN Project na podstawie danych Urzędu Gminy

Układ sieci drogowej na terenie gminy tworzą: drogi wojewódzkie, drogi powiatowe i gminne oraz drogi niepubliczne. Ogółem na terenie gminy jest około 66,7 km dróg gminnych.

ZAOPATRZENIE W WODĘ

Gmina Gidle jest prawie w całości podłączona do sieci wodociągowej. Obecnie jedynie dwie miejscowości sołectwa Stanisławice (Stanisławice i Strzała) nie są podłączone do wodociągu. Woda doprowadzana do gospodarstw jest czerpana z następujących ujęć:

- Stęszów, ujęcie położone na działce o numerze ewidencyjnym gruntów 495/3 składające się z dwóch studni o głębokości $H=50\text{m}$ i zatwierdzonych zasobach $Q_1=25,7\text{m}^3/\text{h}$ i $Q_2=25,1\text{m}^3/\text{h}$, obsługuje wieś Stęszów w gminie Gidle oraz Śliwaków w gminie Kłomnice;
- Gidle – istniejąca stacja uzdatniania wody zlokalizowana jest w miejscowości Gidle na działkach nr 355, 356 stanowiących własność gminy Gidle. Źródłem zaopatrzenia w wodę są dwie studnie głębinowe na działce nr 355, których położenie wyznaczają współrzędne $X - 50^{\circ}58'3,2''\text{N}$, $Y - 19^{\circ}28'29''\text{E}$, studnie posiadają zatwierdzone zasoby eksploatacyjne w wysokości $Q = 55,0 \text{ m}^3/\text{h}$; głębokość studni $H=49\text{m}$. Ujęcie zostało gruntownie zmodernizowane w 2008 r., dokonano również remontu jednej ze studni w 2015 r. Obecnie pracuje w systemie dwustopniowym, tj. woda ze studni pompowana jest do zbiornika pośredniego wody o pojemności 200m^3 , a następnie poprzez zestaw hydroforowy (ZH MVC 10.4.5.SP), składający się z 5 pomp do sieci wodociągowej. Dodatkowo stacja wyposażona została w agregat prądotwórczy w celu zabezpieczenia zasilania w energię elektryczną w przypadku braku prądu w sieci energetycznej. Ujęcie zaopatruje w wodę następujące miejscowości: Gidle, Pławno, Zagórze, Niesulów, Skrzypiec, Borowa, Zabrodzie, Graby, Michałopol, Spalastry, Ciężkowice, Młynek, Wojnowice, Górka;
- Ludwików – stacja uzdatniania wody usytuowana w miejscowości Ludwików na działce numerze ewidencyjnym gruntów 135. Źródłem zaopatrzenia w wodę jest studnia głębinowa o głębokości 44m , której położenie wyznaczają współrzędne $x - 50^{\circ}58'30''$, $y - 19^{\circ}26'14''$. Studnia posiada zatwierdzone zasoby eksploatacyjne w wysokości $Q = 9,0 \text{ m}^3/\text{h}$. Stacja składa się z budynku kontenerowego, w którym umieszczono: zestaw hydroforowy składający się z 4 pomp, zestaw odzłaziacza składający się z 3 kolumn filtracyjnych ze złożem filtrującym typu Hydroantracyt N

oraz wydzieloną, wentylowaną kabinę dla stacji dozowania podchlorynu sodowego do dezynfekcji wody. Ponadto wybudowano zbiornik pośredni wody o pojemności 53m³, dla dwustopniowej pracy ujęcia. Ujęcie zasila w wodę następujące miejscowości: Ludwików, Zielonka, Górki, Gowarzów, Borki oraz miejscowość Zberezka w gminie Kłomnice;

- Włynice - stacja wodociągowa zlokalizowana jest we wsi Włynice na działkach o numerach 1821/11 i 1821/4 stanowiących własność gminy Gidle. Źródłem zaopatrzenia w wodę jest studnia głębinowa, na działce nr 1821/11, której położenie wyznaczają współrzędne $x - 50^{\circ}59'07''N$, $y - 19^{\circ}32'10'' W$. Studnia posiada zatwierdzone zasoby eksploatacyjne w wysokości $Q = 16,8 \text{ m}^3/\text{h}$. Ujęcie gruntownie zmodernizowano w roku 2009 i 2015. Ujęcie składa się ze studni głębinowej o głębokości 20m, budynku stacji wykonanego technologii murowanej (pozostałość po Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej), w którym umieszczono zestaw hydroforowy składający się z 4 pomp (sekcja bytowa $2 \times 12 \text{ m}^3/\text{h}$ i $H = 35,0 \text{ m}$ sł. wody + sekcja p. poź. $2 \times 36,0 \text{ m}^3/\text{h}$ i $H = 35 \text{ m}$ sł. wody), wydzieloną, wentylowaną kabinę dla stacji dozowania podchlorynu sodowego do dezynfekcji wody oraz agregat prądowórczy. W 2008r. wybudowano pośredni zbiornik wody o pojemności 81m³. Ujęcie pracuje w systemie dwustopniowym i zasila w wodę następujące miejscowości: Włynice, Kotfín, Huby Kotfińskie, Chrostowa, Ojrzeń, Wygoda;
- Ciężkowice – w roku 2016 wykonano otwór wiertniczy (studnię) o głębokości 50m i średnicy 406mm na działce o numerze ewidencyjnym gruntów 661 w miejscowości Ciężkowice, stanowiącej własność gminy Gidle. Zakłada się, że wykonana studnia będzie stanowić źródło zasilania w wodę przyszłego ujęcia wody w Ciężkowicach i będzie wspomagać ujęcie Gidle do zasilania w wodę południowej części gminy, poprzez wpięcie do tej samej sieci wodociągowej co ujęcie Gidle. Zatwierdzone zasoby eksploatacyjne ustalone wg stanu na kwiecień 2016r. wynoszą 40,0m³/h przy depresji $S = 4,30 \text{ m}$.

ODPROWADZANIE ŚCIEKÓW

Sieć kanalizacyjna działa na terenie sołectw Gidle (miejscowości: Gidle i Niesulów), Pławno oraz Zagórze i jest obsługiwana przez oczyszczalnię ścieków w Gidlach. W pozostałych miejscowościach ścieki są gromadzone w zbiornikach bezodpływowych, a następnie transportowane do oczyszczalni. Część gospodarstw nadal ma nieuporządkowaną gospodarkę ściekową, a nieoczyszczone ścieki bywają wywożone bezpośrednio na pola lub do gruntu i okolicznych rowów.

GOSPODARKA ODPADAMI

Do roku 2011 na terenie gminy Gidle działało składowisko odpadów, jednak zostało zamknięte i zrekultywowane i obecnie na tym obszarze funkcjonują dwa systemy zbierania odpadów. Pierwszy z nich to system mieszany, gdzie źródłami wytwarzania odpadów są niektóre gospodarstwa domowe. Drugi zaś to system selektywnego zbierania odpadów, który funkcjonuje na terenie gminy od 2013 roku.

W końcu roku 2015 sporządzono *Analizę Gospodarki Odpadami na terenie Gminy Gidle za 2015 r.* Na podstawie przeprowadzonych obserwacji stwierdzono, że w zakresie gospodarowania zmieszanyimi odpadami komunalnymi gmina Gidle prowadzi system gospodarki odpadami zgodny z wytycznymi *Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Łódzkiego*, jednak nieprecyzyjne i niestabilne prawo w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi utrudnia jednoznaczne stosowanie przepisów ustawy, a brak regulacji określających kształtowanie kosztów ponoszonych przez gminy na gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ich wpływu na "dyktat" cenowy narzucany przez przedsiębiorców biorących udział w przetargach powoduje, że gminy zmuszone są ponosić dodatkowe, wysokie koszty gospodarowania tymi odpadami. Pomimo objęcia wszystkich mieszkańców systemem gospodarowania odpadami w dalszym ciągu powstają nielegalne wysypiska. Niepełne bazy danych dotyczące osób zamieszkujących nieruchomości (brak meldunków) utrudniają kontrolowanie wywiązywania się właścicieli nieruchomości z obowiązku wnoszenia opłat. Priorytetowymi zadaniami gminy Gidle na nadchodzące lata jest budowa Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, jak również kontynuacja działań edukacyjnych wśród mieszkańców w celu ograniczenia ilości wytwarzanych odpadów komunalnych oraz racjonalnego sortowania odpadów komunalnych w celu osiągnięcia coraz lepszych poziomów recyklingu.

ZAOPATRZENIE W GAZ

Na terenie gminy nie ma sieci gazu przewodowego. Mieszkańcy są zaopatrywani w gaz butlowy, z którego korzysta ponad 80% gospodarstw domowych. Planowana budowa gazociągu wysokoprężnego przebiegającego przez teren gminy oraz budowa stacji redukcyjno-pomiarowej stworzą możliwość dostarczania gazu do odbiorców indywidualnych za pomocą sieci gazociągów średnioprężnych.

ZAOPATRZENIE W ENERGIĘ CIEPLNĄ

Zapotrzebowanie na energię ciepłą w około 80% jest pokrywane poprzez wykorzystywanie palenisk indywidualnych, a w 20% poprzez energię z kotłowni lokalnych. Działające na terenie gminy Gidle kotłownie są przede wszystkim opalane węglem, koksem, miałem węglowym i olejem.

ZAOPATRZENIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ

Gmina Gidle czerpie energię elektryczną z sieci elektroenergetycznej, która należy do Zakładu Energetycznego w Częstochowie. Zasilanie odbywa się za pośrednictwem stacji transformatorowo-rozdzielczej w Gidlach. Na terenie gminy istnieje możliwość podłączania do sieci kolejnych użytkowników, a montowanie przyłączy o mocy do 40kW odbywa się na bieżąco, zaś przyłącza o większym poborze mocy wymagają nieco dłuższego czasu realizacji głównie ze względu na potrzebę dostosowania sieci.

TELEKOMUNIKACJA

Gmina Gidle jest całkowicie strefonizowana. Znajduje się także w zasięgu sieci telefonii komórkowej. Mieszkańcy gminy mają także dostęp do Internetu. Dostawcy Internetu na tym obszarze to operatorzy sieci komórkowych, a także operator Internetu bezprzewodowego ALFANET Marcin Małolepszy oraz NETIA S.A.

Tabela 16 OPERATORZY TELEKOMUNIKACYJNI POSIADAJĄCY NADAJNIKI NA TERENIE GMINY GIDLE

NAZWA	WŁAŚCICIEL	LOKALIZACJA
Wieża GSM T-Mobile	T-Mobile	Pławno, "Złota Góra" Dz. nr 763
Wieża GSM T-Mobile	T-Mobile	Ciężkowice Dz. nr 853
Wieża GSM Plus	Polkomtel S.A.	Gidle, ul. Cmentarna 25 Dz. nr 480
Nadajnik ORANGE na wieży obserwacyjnej	Lasy Państwowe Nadleśnictwo Gidle	Niesulów

Opracowanie EN Project Andżelika Choczaj na podstawie danych z Urzędu Gminy Gidle

CZEŚĆ II – UWARUNKOWANIA ROZWOJU GMINY

Część II dokumentu *Strategii Rozwoju Gminy Gidle na lata 2016-2025* stanowi analizę uwarunkowań rozwoju gminy. Zamieszczono w niej krótki raport z przeprowadzonych konsultacji społecznych oraz analizę badań ankietowych, która pozwoliła na opracowanie analizy SWOT dla gminy Gidle. Omówiono także wyznaczone kierunki rozwoju gminy.

ANALIZA SWOT

Analiza SWOT jako skuteczne narzędzie badania danych jest dobrym punktem wyjściowym w przygotowywaniu planu strategicznego rozwoju gminy. Dzięki przyjrzeniu się mocnym i słabym stronom określonego regionu, analizie jego szans i zagrożeń, można przygotować skuteczną i rzetelną strategię jego rozwoju.

Analiza SWOT to procedura analityczna umożliwiająca gromadzenie i porządkowanie danych oraz ich przejrzystą prezentację. Jest również traktowana jako narzędzie analizy strategicznej, które służy do określania najlepszych kierunków rozwoju badanego obiektu ze względu na cel działania, w wyniku przeprowadzenia badań otoczenia obiektu oraz jego wnętrza poprzez identyfikację wewnętrznych i zewnętrznych czynników wobec obiektu oraz zależności między nimi.

Istotą analizy SWOT jest identyfikacja czynników mogących mieć wpływ na funkcjonowanie obiektu oraz rozmieszczenie ich w czterech grupach:

RYSUNEK 17 SCHEMAT ANALIZY SWOT

Opracowanie EN PROJECT Andżelika Choczaj

Pierwsza grupa **S** (ang. Strengths) to mocne strony obiektu, czyli czynniki wewnętrzne (cechy obiektu), które stanowią atut, przewagę i zalety badanego obiektu. Druga grupa – **W** (ang. Weaknesses) to słabe strony obiektu, czyli, jak w poprzednim przypadku, czynniki wewnętrzne, tzn. słabości, bariery i wady obiektu. W trzeciej grupie **O** (ang. Opportunities), czyli szanse, znajdują się czynniki zewnętrzne (cechy otoczenia), które stwarzają dla badanego obiektu szansę na korzystne zmiany. Ostatnia grupa – **T** (ang. Threats) to zagrożenia, czyli czynniki zewnętrzne stwarzające dla obiektu niebezpieczeństwo niekorzystnych zmian.

Po określeniu wspomnianych czynników należy wskazać najlepsze rozwiązania, kierunki działań, sposoby minimalizacji zagrożeń i ograniczenia słabych stron w celu wykorzystania szans i mocnych stron analizowanego obiektu.

W procesie opracowywania *Strategii Rozwoju Gminy Gidle na lata 2016-2025* odbyły się konsultacje społeczne polegające na warsztatach i prezentacji podejmowanych działań. Ponadto przeprowadzono badania ankietowe, które umożliwiły poznanie słabych i mocnych stron gminy Gidle oraz jej możliwości i zagrożeń dla jej rozwoju. W badaniu wzięli udział mieszkańcy wszystkich miejscowości gminy. Ankieta zawierała pytania dotyczące następujących obszarów:

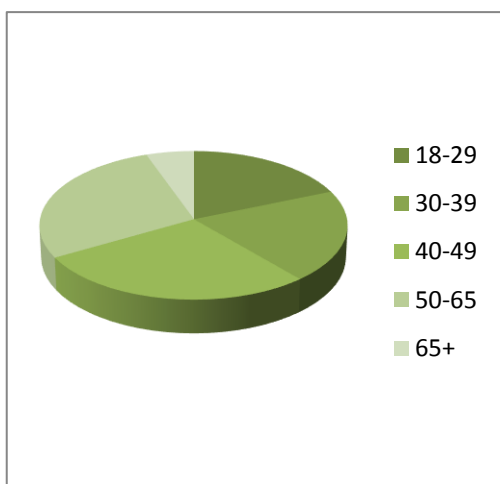
Rysunek 18 OBSZARY BADANE W ANKIECIE

Opracowanie EN Project Andżelika Choczaj

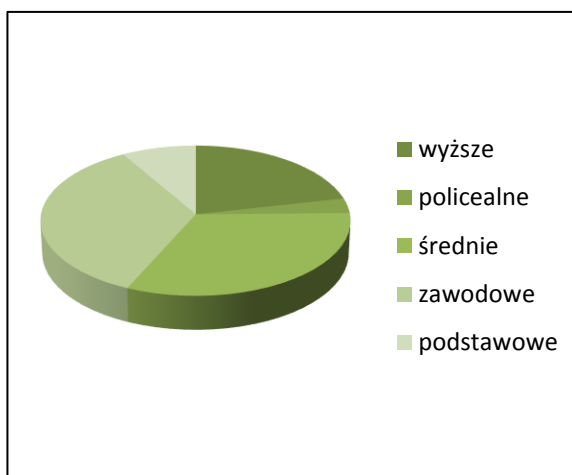
W badaniu wzięli udział mieszkańcy wszystkich miejscowości gminy Gidle. Wśród ankietowanych największą grupę stanowiły osoby w wieku 50-65 lat i 40-49 lat (po 10,3%). Nieco mniej respondentów mieści się w grupie wiekowej 30-39 lat (7,4%) i 18-29 lat (6,9%). Najmniejszą grupę ankietowanych stanowiły osoby w wieku powyżej 65 lat (2%).

Rysunek 19 WIEK RESPONDENTÓW

Opracowanie EN Project Andżelika Choczaj

Rysunek 20 WYKSZTAŁCENIE RESPONDENTÓW

Opracowanie EN Project Andżelika Choczaj

Najwięcej badanych ma wykształcenie zawodowe (12%) i średnie (11%). 7,4% respondentów skończyło studia wyższe, a 2,9% ankietowanych zakończyło edukację na poziomie podstawowym. Najmniejszy odsetek respondentów (1,1%) ma wykształcenie policealne. Zdecydowana większość osób biorących udział w badaniu mieszka w gminie od urodzenia. Warto zwrócić uwagę także na status zatrudnienia respondentów. 18,9%

ankietowanych to osoby aktywne zawodowo, a emeryci/renciści i bezrobotni stanowią po 7,4% wszystkich badanych.

Mieszkańców gminy poproszono o wskazanie 3-5 inwestycji, zadań i projektów koniecznych do zrealizowania w najbliższym czasie oraz o zaznaczenie trzech najważniejszych problemów związanych z jakością życia w gminie Gidle. Wśród najważniejszych działań określonych przez respondentów są:

- Poprawa infrastruktury drogowej i infrastruktury towarzyszącej;
- Poprawa dostępności do opieki zdrowotnej;
- Rozwój przedsiębiorczości;
- Budowa kanalizacji sanitarnej i przydomowych oczyszczalni ścieków.

Odpowiedzi na pytania o mocne i słabe strony gminy, a także o zagrożenia i szanse dla jej rozwoju oraz analiza oceny poszczególnych obszarów życia gminnego pozwoliła na przeprowadzenie analizy SWOT. Wyniki zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Rysunek 21 ANALIZA SWOT GMINY GIDLE

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • Walory środowiska przyrodniczego; • Wystarczająca ilość miejsc w przedszkolach i punktach przedszkolnych; • Zaplecze sportowe i kulturalne. 	<ul style="list-style-type: none"> • Słaby dostęp do opieki medycznej; • Niskie dochody budżetu gminy; • Niska jakość życia w aspekcie kulturalnym i wypoczynkowo-rekreacyjnym.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • Środki z Unii Europejskiej; • Przeznaczenie obszarów pod inwestycje w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego; • Agroturystyka i ekoturystyka. 	<ul style="list-style-type: none"> • Emigracja młodych i wykształconych osób do dużych miast; • Zaśmiecanie obszarów leśnych i degradacja środowiska naturalnego; • Zanikanie kultywowania lokalnych tradycji wiejskich.

Opracowanie EN Project Andżelika Choczaj

Ankietowanych zapytano także o największe problemy gminy Gidle. Mieszkańcy za najbardziej problematyczne aspekty życia w gminie uznali:

- Słaby dostęp do opieki medycznej;
- Bezrobocie;
- Niską jakość świadczonych usług medycznych;
- Słabo rozwiniętą przedsiębiorczość;
- Starzenie się społeczeństwa.

Analiza odpowiedzi na pytania o poszczególne obszary życia w gminie Gidle pozwala na wskazanie sfer, które satysfakcjonują mieszkańców oraz aspektów, które są przyczyną ich niezadowolenia. Mieszkańcy gminy są bowiem zadowoleni z liczby placówek oświatowych i poziomu edukacji na terenie gminy. Zastrzeżeń nie budzą także stan środowiska naturalnego, system segregacji odpadów, dostęp do Internetu, poziom rozwoju sieci wodociągowej, atrakcyjność turystyczna gminy oraz dostępność usług (handel, punkty usługowe). Ankietowani zaznaczyli, że należy pracować nad doskonaleniem i rozwojem: liczby obiektów kulturalnych w gminie (biblioteki i świetlice), jakością i różnorodnością wydarzeń kulturalno-rozrywkowych na terenie gminy, dostępnością zajęć dodatkowych dla uczniów, estetyką poszczególnych miejscowości, stanem i jakością terenów rekreacyjnych, zagospodarowaniem przestrzeni publicznej, stanem środowiska naturalnego, stanem dróg i małej infrastruktury drogowej, gospodarką ściekową, warunkami do prowadzenia działalności rolniczej, gospodarczej i usługowej, bazą turystyczno-wypoczynkową, działaniami promocyjnymi gminy, infrastrukturą sportowo-rekreacyjną, dostępnością do usług ochrony zdrowia, ofertą spędzania czasu wolnego, poziomem zaangażowania mieszkańców gminy w sprawy społeczności lokalnej oraz poziomem pomocy społecznej w gminie. Niezadowolenie osób biorących udział w badaniu ankietowym budzą następujące aspekty: oferta spędzania czasu wolnego, możliwość uzyskania zatrudnienia, atrakcyjność inwestycyjna oraz komunikacja zbiorowa.

Analiza wyników przeprowadzonych badań ankietowych oraz konsultacje społeczne, w ramach których władze gminy konsultowały z mieszkańcami kierunki rozwoju gminy Gidle, pozwoliły na określenie działań niezbędnych do zrealizowania w założonej perspektywie czasowej. Realizacja jak największej liczby założeń strategicznych przyczyni się do zrównoważonego i długotrwałego rozwoju lokalnego oraz wpłynie na poprawę jakości i komfortu życia mieszkańców gminy.

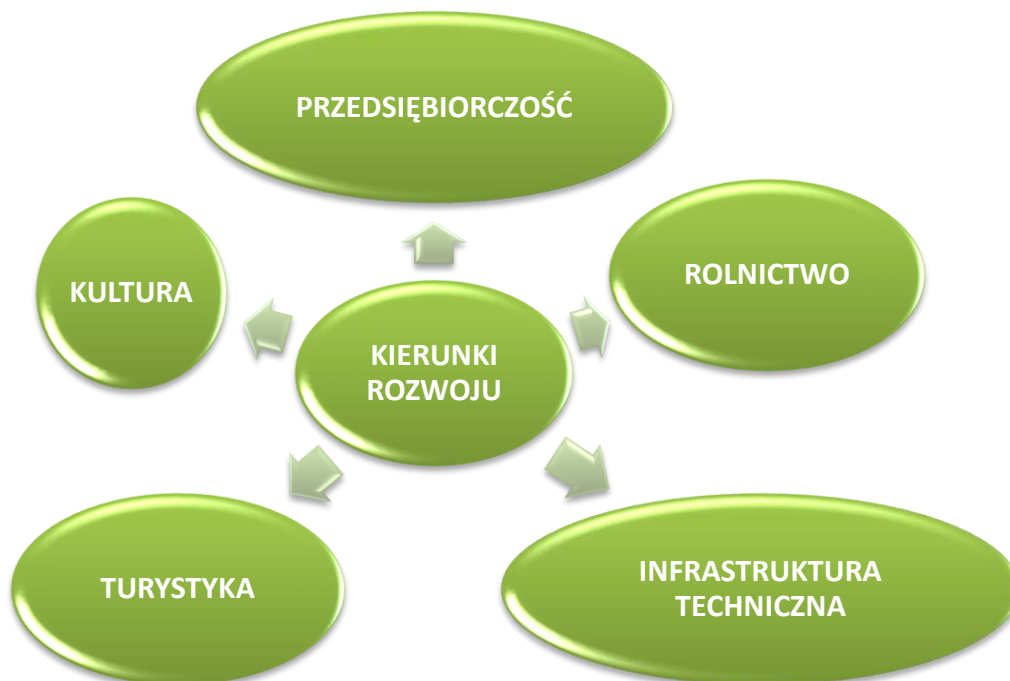
KIERUNKI ROZWOJU GMINY

Przeprowadzone konsultacje społeczne i badania ankietowe pozwoliły na poznanie potrzeb i problemów społeczności lokalnej. Te działania oraz analiza sytuacji w gminie Gidle umożliwiły określenie kierunków rozwoju gminy oraz wyznaczenie działań niezbędnych do osiągnięcia zamierzonych celów.

Jednym z pięciu obszarów wymagających szczególnej uwagi i rozwoju jest przedsiębiorczość. Rozwój przedsiębiorczości zapewni bowiem zwiększenie dochodów budżetu gminy Gidle oraz umożliwi stworzenie nowych miejsc pracy, a co za tym idzie, wpłynie na zmniejszenie poziomu bezrobocia w gminie i zahamuje odpływ ludności w wieku produkcyjnym, tym samym zapobiegnie starzeniu się społeczności lokalnej.

Istotnym kierunkiem rozwoju gminy Gidle jest także rolnictwo. Wsparcie dla rolników oraz działania mające na celu poprawę i rozwój produkcji rolnej gminy przyczynią się do podniesienia dochodów z rolnictwa oraz pozwolą na racjonalne i efektywne wykorzystanie gminnych zasobów naturalnych. Ponadto rozwój tego obszaru zapewni utrzymanie tradycji wiejskich przy wykorzystaniu nowoczesnych technologii.

Rysunek 22 KIERUNKI ROZWOJU GMINY GIDLE

Opracowanie EN Project Andżelika Choczaj

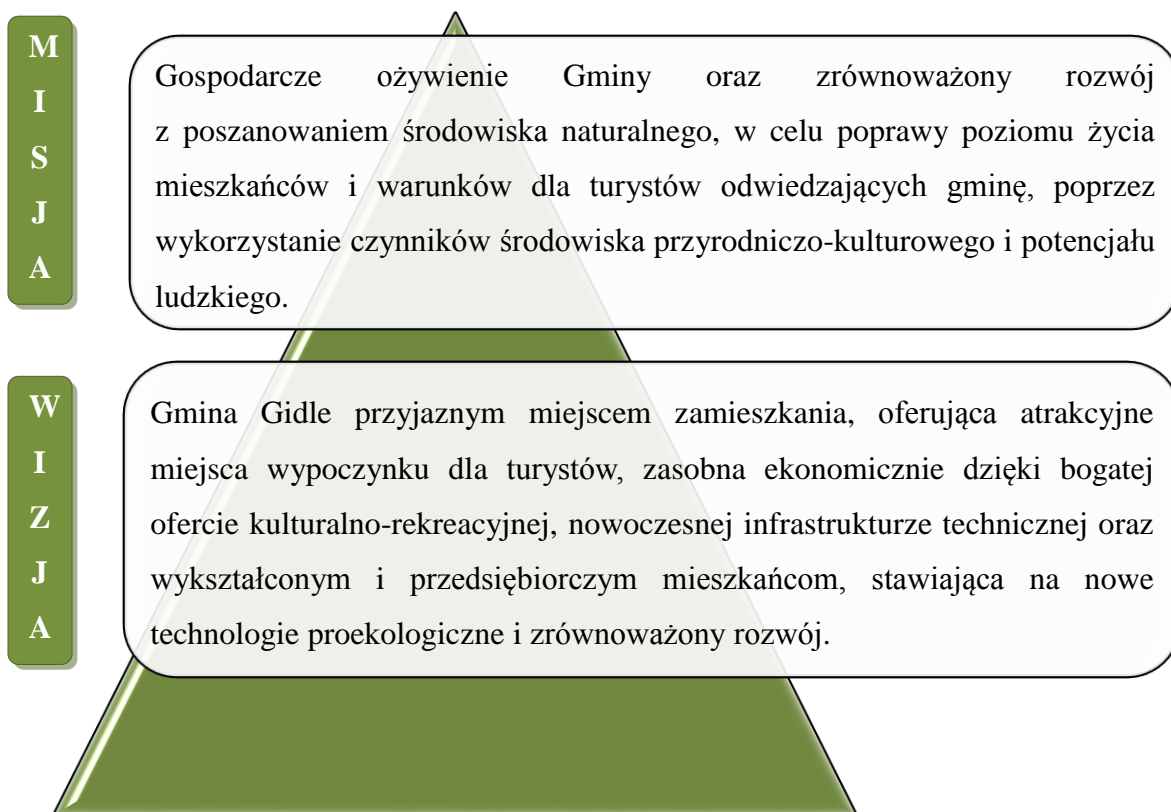
Stan infrastruktury technicznej wpływa na jakość i komfort mieszkańców gminy, dlatego rozwój tego obszaru i dbanie o jego prawidłowe funkcjonowanie jest istotnym aspektem rozwoju lokalnego. Analiza SWOT gminy Gidle pokazała, że istnieje potrzeba podjęcia działań w kierunku rozwoju gminnej infrastruktury technicznej. W związku z tym sformułowano szereg działań mających zapewnić poprawę stanu tego obszaru.

Gminę Gidle cechuje niezanieczyszczone i niezdegradowane środowisko naturalne oraz obecność na tym terenie obszarów chronionych Natura 2000. Ponadto w gminie znajduje się wiele zabytków architektury i miejsc pamięci. Te czynniki są doskonałym zapleczem do rozwoju turystyki zarówno aktywnej, jak i tradycyjnej, skoncentrowanej wokół miejsc pamięci historycznej, zabytków architektury sakralnej oraz celu pielgrzymowania, jakim jest sanktuarium w Gidlach. Rozwój turystyki lokalnej przyczyni się do podniesienia atrakcyjności gminy oraz zapewni zwiększenie dochodów budżetu gminy. Działania mające na celu wzbogacenie oferty turystycznej regionu przyczynią się także do redukcji bezrobocia na tym obszarze. Rozwój turystyki wymaga bowiem stworzenia odpowiednich usług, a co za tym idzie stworzenia nowych miejsc pracy dla wykonawców tych usług.

Ostatnim wyznaczonym kierunkiem rozwoju gminy Gidle jest kultura. Bogata oferta kulturalna, organizowanie dużej ilości wydarzeń o charakterze kulturalno-rozrywkowym oraz prawidłowe funkcjonowanie placówek sektora kultury zdecydowanie poprawia jakość życia mieszkańców gminy, poszerza możliwości spędzania czasu wolnego, a przede wszystkim zwiększa atrakcyjność gminy. Te aspekty są istotne nie tylko z punktu widzenia jakości i komfortu życia mieszkańców gminy Gidle. Są również ważne z uwagi na planowane działania na rzecz rozwoju turystyki. Bogata oferta kulturalna gminy zachęci bowiem większą liczbę turystów do odwiedzania tego regionu. Ponadto sprawnie działający sektor kultury wpłynie na redukcję zjawisk negatywnych na terenie gminy Gidle.

Określenie kierunków rozwoju gminy Gidle stanowiło jeden z najważniejszych etapów planowania działań strategicznych na tym obszarze. Dzięki wyznaczeniu obszarów wymagających największej uwagi możliwe było sformułowanie wizji i misji gminy, które będą przyświecać realizacji zadań zawartych w niniejszym dokumencie.

WIZJA I MISJA GMINY

**CZEŚĆ III – KONSTRUKCJA PLANU STRATEGICZNEGO GMINY
NA LATA 2016-2025**

Wyznaczenie celów strategicznych, celów operacyjnych i zadań strategicznych jest podstawą konstrukcji strategii rozwoju. W procesie przygotowania dokumentu wyznaczono trzy cele strategiczne, których realizacja pozwoli na zrównoważony, skuteczny i postępujący rozwój gminy Gidle.

PLANOWANIE STRATEGICZNE I PROMOCJA GMINY

Planowanie strategiczne to nieodłączny element zarządzania jednostką samorządu terytorialnego. Ustalanie planów strategicznych wymaga opracowania wizji funkcjonowania jednostki. Wizja z kolei to zwarty scenariusz, który, powinien zawierać m.in. charakterystykę jednostki terytorialnej, analizę SWOT oraz wytyczenie celów, do których będzie dążyć jednostka w celu zapewnienia zrównoważonego rozwoju. Tworzenie dokumentów strategicznych wymaga dogłębnego poznania walorów, zasobów i problemów gminy. Taka wiedza pozwala bowiem na racjonalne i efektywne wykorzystywanie lokalnych atutów oraz na zapobieganie negatywnym zjawiskom, którymi jest zagrożony określony obszar oraz na zwalczanie istniejących problemów.

Równie ważne są działania promocyjne, które powinny być ukierunkowane zarówno na otoczenie zewnętrzne, jak i wewnętrzne. Dwukierunkowe promowanie gminy pozwoli na aktywizację społeczności lokalnej oraz zachęci osoby spoza regionu do odwiedzania tego miejsca, co przyczyni się do rozwoju turystyki lokalnej. Promocja gminy to także jeden z najskuteczniejszych sposobów wspierania rozwoju gminy, ponieważ odpowiednie działania marketingowe mogą zainteresować potencjalnych inwestorów, którzy zdecydują się na nowe przedsięwzięcia na terenie gminy Gidle. Nowe inwestycje i projekty wpłyną z kolei na zmniejszenie bezrobocia w gminie i wzrost dochodów budżetu gminy. Warto pamiętać, że skuteczne działania promocyjne prowadzone poza gminą mają za zadanie zaprezentowanie miejscowych walorów przyrodniczych i zainteresowanie nimi turystów.

PLAN STRATEGICZNY GMINY GIDLE NA LATA 2016-2025

Plan strategiczny gminy Gidle został opracowany w oparciu o analizę potrzeb lokalnej społeczności, a także w oparciu o perspektywę wizji gminy w 2025 roku, podkreślając jej specyfikę i wskazując na indywidualne rozwiązania, odpowiednie dla charakterystyki, wyzwań i potrzeb regionu.

Przeprowadzona analiza SWOT pozwoliła na zdiagnozowanie mocnych i słabych stron gminy, na określenie zagrożeń i szans dla jej rozwoju. Na podstawie zdobytych informacji sformułowano plan strategiczny na lata 2016-2025, którego realizacja przyczyni się do poprawy jakości i komfortu życia w gminie Gidle.

CEL STRATEGICZNY 1

ROZWÓJ ORAZ WSPIERANIE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I SEKTORA ROLNICZEGO

Rozwój przedsiębiorczości i sektora rolniczego jest niezwykle istotny z punktu widzenia tworzenia nowych miejsc pracy oraz zmniejszania skali występującego na terenie gminy bezrobocia. Poprawa sytuacji na lokalnym rynku pracy przyczyni się do podniesienia zadowolenia społecznego, zahamowania emigracji młodych ludzi do dużych miast, minimalizacji negatywnych zjawisk, a przede wszystkim wpłynie na zwiększenie dochodów budżetu gminy.

CEL OPERACYJNY 1: ZWIĘKSZANIE ATRAKCYJNOŚCI INWESTYCYJNEJ GMINY POPRZEC POZYSKIWANIE NOWYCH TERENÓW INWESTYCYJNYCH

Pozyskiwanie nowych terenów inwestycyjnych ma na celu zachęcenie zewnętrznych inwestorów do rozpoczynania działalności gospodarczej na terenie gminy Gidle. Takie działania mają kluczowe znaczenie w procesie rozwoju przedsiębiorczości, przyczyniają się również do redukcji poziomu bezrobocia. Lokowanie nowych inwestycji na terenie gminy sprawi, że powstaną nowe miejsca pracy, a tym samym poprawi się jakość życia mieszkańców. Nowe przedsięwzięcia nie są jednak możliwe bez działań na rzecz zwiększenia atrakcyjności inwestycyjnej gminy Gidle, dlatego należy zadbać o jak najlepszą realizację zaproponowanego zadania.

Zadanie strategiczne 1: Działania zmierzające do scalania i podziału, wykupu lub zamiany gruntów

Rozproszenie i rozcłonkowanie gruntów nie sprzyjają nowym inwestycjom i rozwojowi rolnictwa, niezbędne jest więc podjęcie działań na rzecz scalania i podziału, wykupu lub zamiany gruntów, co umożliwi dostosowanie rozmiarów i charakterów działek do potrzeb inwestorów. Łączenie i zamiana gruntów wpłyną na zwiększenie obszaru poszczególnych działek, dzięki czemu możliwe będzie, np. przekształcenie małych gospodarstw rolnych w gospodarstwa wielkotowarowe. Ponadto realizacja niniejszego zadania zapewni poprawę ładu przestrzennego gminy Gidle i pozwoli na regulację i uporządkowanie kwestii własności gruntów.

Zadanie strategiczne 2: Pozyskanie terenów inwestycyjnych dla budowy centrum kongresowo-dydaktycznego

Budowa centrum kongresowo-dydaktycznego wpłynie na podniesienie atrakcyjności gminy Gidle, w tym również inwestycyjnej oraz docelowo przyczyni się do regularnego zasilania budżetu gminy. Wynajem pomieszczeń centrum i organizacja spotkań biznesowych, targów i warsztatów będą bowiem dodatkowym źródłem dochodów gminnego budżetu. Budowa kompleksu przyczyni się pośrednio do rozwoju turystyki, ponieważ możliwe będzie organizowanie, np. wyjazdów integracyjnych (połączonych z lokalną ofertą turystyczną) dla firm. Bez wątpienia stworzenie centrum kongresowo-dydaktycznego podniesie prestiż gminy oraz przyczyni się do stworzenia nowych miejsc pracy.

Zadanie strategiczne 3: Promocja terenów inwestycyjnych

Pozyskiwanie i przygotowanie nowych terenów inwestycyjnych nie przyniesie zamierzonych skutków bez odpowiednich działań promocyjnych. Skuteczny marketing jest bowiem niezbędny w rozwoju lokalnej przedsiębiorczości. Należy zatem zadbać o reklamę terenów inwestycyjnych i podjąć szereg działań mających na celu zachęcenie potencjalnych inwestorów (zarówno zewnętrznych, jak i lokalnych) do umiejscowienia prowadzonej działalności gospodarczej na terenie gminy Gidle.

Zadanie strategiczne 4: Opracowanie i wdrożenie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz planów zagospodarowania przestrzennego z terenami pod inwestycje

Zgodnie z obowiązującym od 11.07.2003 r. porządkiem prawnym, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy pełni trzy podstawowe funkcje: polegającą na określaniu założeń polityki rozwoju przestrzennego gminy, koordynacyjną dla ustaleń zawartych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz promocyjną.

Plany zagospodarowania przestrzennego określają przeznaczenie, warunki zagospodarowania i zabudowy terenu. Regulują również rozmieszczenie inwestycji celu publicznego. Zapisy planów zagospodarowania przestrzennego, wraz z innymi przepisami, określają sposób wykonywania prawa własności nieruchomości.

Powyższe dokumenty są podstawą planowania przestrzennego w gminie i ustanawiają przepisy powszechnie obowiązujące na jej terenie, które regulują wydawanie decyzji administracyjnych. W planach zagospodarowania przestrzennego dokonuje się także zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne.

Opracowanie i wdrożenie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz planów zagospodarowania przestrzennego jest niezwykle istotne z uwagi na planowane przez gminę powstanie nowych terenów inwestycyjnych. Posiadanie tego rodzaju dokumentów zapewni prawidłowy przebieg procesu wyznaczenia i powstania terenów pod inwestycje na terenie gminy Gidle.

CEL OPERACYJNY 2: WSPIERANIE DZIAŁAŃ PROWADZĄCYCH DO POPRAWY WYDAJNOŚCI I JAKOŚCI PRODUKCJI ROLNEJ

Rolnictwo na terenach wiejskich jest klasycznym i tradycyjnym typem przedsiębiorczości, należy więc zadbać o jego zachowanie i rozwój. W odpowiedzi na współczesne potrzeby i trendy produkcji konieczne jest również podjęcie działań mających na celu poprawę wydajności i jakości produkcji rolnej, poprzez wykorzystanie nowych technologii i możliwości, przy jednoczesnym dbaniu o jak najmniejszą ingerencję w środowisko przyrodnicze. Ponadto wspieranie produkcji rolnej jest odpowiedzią na potrzebę wykorzystania lokalnych zasobów naturalnych.

Zadanie strategiczne 1: Scalenie gruntów rolnych

Efektem scalenia i podziału gruntów rolnych będzie wydzielenie nowych działek w celu poprawy ich funkcjonalności, bądź wprowadzenia zmian w układzie własności. Działania te usprawnią funkcjonalność podziału gruntów, stworzą miejsce na nowe inwestycje, np. poprowadzenie nowych urządzeń melioracji wodnej, dróg lub wpłyną na usprawnienia rzeźby terenu.

Zadanie strategiczne 2: Wsparcie dla tworzenia grup producenckich

Istnienie grup producentów rolnych jest regulowane przepisami Ustawy z dnia 15 września 2000 r. o grupach producentów rolnych i ich związkach (Dz. U. nr 88, poz. 983 z późn. zm.). Dokument ten mówi, że członkami grupy mogą być osoby fizyczne, jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej oraz osoby prawne prowadzące gospodarstwo rolne w rozumieniu przepisów o podatku rolnym lub prowadzące działalność rolniczą w zakresie działów specjalnych produkcji rolnej. Tworzenie grup producenckich otwiera nowe możliwości dla rolników, m.in. umożliwia obniżenie kosztów produkcji i ogranicza ryzyko. Ponadto połączenie oferty rynkowej wielu gospodarstw zwielokrotnia ich siłę ekonomiczną i możliwości działania na rynku. Dla rolników współpracujących ze sobą w ramach grup producenckich otwierają się także nowe kanały zbytu, które nie byłyby dostępne dla pojedynczych przedsiębiorców. Umacnia się również pozycja negocjacyjna w kontaktach z odbiorcami produktów i dostawcami środków produkcji. Nie bez znaczenia jest także zwiększenie możliwości otrzymania dofinansowania na działalność grupy. Warto zatem podjąć działania zmierzające do tworzenia grup producenckich, ponieważ ułatwi to proces rozwoju rolnictwa w gminie Gidle i wpłynie na zwiększenie dochodów z lokalnej produkcji rolnej.

Zadanie strategiczne 3: Sukcesywne zalesianie gruntów o niskiej wartości bonitacyjnej

Znaczną część terenu gminy Gidle stanowią grunty o niskiej wartości bonitacyjnej, które nie są odpowiednie do rozwoju rolnictwa. Należy zadbać o zagospodarowanie tych obszarów, a ich sukcesywne zalesianie wydaje się być skutecznym rozwiązaniem. Takie działania przyczynią się do rozwoju leśnictwa i przemysłu drzewnego na terenie gminy, a także pozytywnie wpłyną na stan jakości środowiska naturalnego.

Zadanie strategiczne 4: Promowanie ekologicznej produkcji rolniczej

Rolnictwo ekologiczne (ekorolnictwo) jest alternatywnym dla rolnictwa konwencjonalnego systemem gospodarowania, który, poprzez stosowanie środków naturalnych, nieprzetworzonych technologicznie pozwalana produkować żywność ekologiczną. Rolnictwo ekologiczne zmniejsza zależność od nakładów zewnętrznych dzięki stymulowaniu biologicznych mechanizmów produkcyjnych w obrębie gospodarstwa. Ponadto ten sposób gospodarowania radykalnie ogranicza stosowanie środków wytworzonych lub przetworzonych przemysłowych. Głównym celem ekorolnictwa jest bowiem naśladowanie procesów zachodzących w naturalnych ekosystemach. Dotyczy to zarówno aspektu jakościowego, jak i ilościowego. Popularyzacja rolnictwa ekologicznego jest reakcją na potrzebę życia w zgodzie z naturą oraz coraz szerzej zakrojone działania na rzecz ochrony środowiska naturalnego. Należy zatem podjąć działania mające na celu zachęcenie rolników do prowadzenia ekogospodarstw, ponieważ taka produkcja przyczyni się do redukcji poziomu ingerencji człowieka w przyrodę. Ponadto warto wykorzystać coraz większą modę na ekożywność. Rosnące zapotrzebowanie na produkty naturalne zwiększa bowiem rynek zbytu dla producentów zdrowej żywności.

Zadanie strategiczne 5: Tworzenie warunków do zagospodarowania nieużytków rolnych

Nieużytki rolne hamują rozwój rolnictwa w gminie i nie stanowią źródła dochodu dla gminnego budżetu. Ponadto niekorzystnie wpływają na wizerunek gminy, dlatego też należy podjąć działania zmierzające do ich zagospodarowania. W tym celu należy przeanalizować uwarunkowania danych gruntów i stworzyć warunki do najskuteczniejszego i najlepszego ich zagospodarowania.

Zadanie strategiczne 6: Organizowanie bezpłatnych szkoleń dla rolników

Odpowiednie przygotowanie merytoryczne wpływa na sukces w praktyce, dlatego w procesie rozwoju sektora rolniczego istotny jest aspekt edukacyjny. Organizowanie bezpłatnych szkoleń dla rolników pozwoli osobom zainteresowanym prowadzeniem nowoczesnych i wydajnych gospodarstw rolnych zdobyć wiedzę, dzięki której będą miały możliwość prawidłowego zarządzania swoim przedsiębiorstwem. Istotne jest zatem przeprowadzenie serii szkoleń i warsztatów dotyczących: najnowszych technologii i sposobów zarządzania gospodarstwem rolnym, specyfiki współczesnego rolnictwa,

lokalnych uwarunkowań, rolnictwa ekologicznego oraz możliwości uzyskania dofinansowania na działalność rolniczą, źródeł finansowania, programów unijnych wspierających sektor rolniczy itp. Dzięki takiemu przygotowaniu przyszli rolnicy zwiększą swoje szanse na rynku oraz będą mogli wybrać najbardziej odpowiednie dla siebie profil gospodarstwa i będą efektywniej je prowadzić.

Zadanie strategiczne 7: Wsparcie dla prowadzenia gospodarstw ekologicznych poprzez szkolenia i promocję zasad prowadzenia takich gospodarstw

Obecnie gospodarstwa ekologiczne będące alternatywą dla tradycyjnego modelu rolnictwa stają się coraz bardziej popularne ze względu na panującą modę na zdrowy tryb życia i żywność ekologiczną. Warto zatem wykorzystać obowiązujące trendy i podjąć działania zmierzające stworzenia jak największej liczby efektywnie prosperujących gospodarstw ekologicznych. W tym celu należy przeprowadzić szereg szkoleń zwiększających wiedzę na temat rolnictwa ekologicznego i marketingu w rolnictwie oraz możliwości i korzyści wynikających z prowadzenia takich gospodarstw. Niezbędne są również szkolenia dotyczące źródeł finansowania projektów dążących do rozwoju ekorolnictwa oraz sposobów pozyskiwania środków na ich realizację.

CEL OPERACYJNY 3: WSPIERANIE POWSTAWANIA NOWYCH PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH ORAZ KREOWANIE SPRZYJAJĄCYCH WARUNKÓW DO ICH ROZWOJU

Rozwój przedsiębiorczości nie jest możliwy bez powstawania nowych podmiotów gospodarczych, dlatego niezbędne jest podjęcie działań zmierzających do kreowania warunków sprzyjających powstawaniu nowych jednostek oraz ich rozwoju. Należy zatem stworzyć odpowiednie środowisko administracyjno-organizacyjne dla przedsiębiorców oraz maksymalnie ułatwić nowym inwestorom zakładanie działalności na terenie gminy. Nie można jednak zapominać o już działających przedsiębiorcach, którym również trzeba udzielić wsparcia w procesie rozwoju ich działalności.

Zadanie strategiczne 1: Ułatwienia administracyjno-organizacyjne dla przedsiębiorców

Skomplikowane procedury administracyjne nie sprzyjają rozwojowi przedsiębiorczości i nie zachęcają do rozpoczynania oraz prowadzenia działalności gospodarczej. Z tego powodu należy podjąć działania mające na celu ułatwienia

administracyjno-organizacyjne dla przedsiębiorców, dzięki czemu więcej osób zdecyduje się na prowadzenie własnej działalności, która funkcjonować będzie sprawniej i skuteczniej.

Zadanie strategiczne 2: Stworzenie bazy informacyjnej o działających na terenie gminy przedsiębiorcach

Stworzenie bazy informacyjnej o działających na terenie gminy przedsiębiorcach pozwoli na łatwe wyszukiwanie dostępnych usług na terenie gminy, a także umożliwi pozyskiwanie partnerów do współpracy. Baza umożliwi korzystającym z niej użytkownikom znalezienie przedsiębiorców o podobnym (lub potrzebnym) profilu działalności oraz zapewni kontakt z nimi.

CEL STRATEGICZNY 2
ROZWÓJ INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ W CELU POPRAWY
JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW GMINY

Sprawnie działająca infrastruktura techniczna wpływa na jakość i komfort życia mieszkańców każdej gminy, niezbędne jest więc dbanie o utrzymanie jej prawidłowego stanu technicznego i działania zmierzające do jej rozbudowy, budowy i modernizacji. Z uwagi na powyższe, w planach rozwojowych gminy Gidle ujęto szereg inwestycji związanych z rozwojem lokalnej infrastruktury technicznej.

CEL OPERACYJNY 1: PRZYGOTOWANIE NOWYCH TERENÓW POD INDYWIDUALNE BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE

Nowe tereny pod indywidualne budownictwo mieszkaniowe zagwarantują nowe inwestycje budowlane na terenie gminy Gidle, a także przyczynią się do zasiedlania gminy przez osoby spoza regionu. Obszar gminy Gidle jest miejscem atrakcyjnym geograficznie dla wielu osób, ponieważ jest dobrze skomunikowany z dużymi miastami, a przede wszystkim znajduje się w strefie niezdegradowanego i niezanieczyszczonego środowiska.

Zadanie strategiczne 1: Scalanie i podział oraz wykup lub zamiany gruntów

Scalanie i podział oraz wykup lub zamiana gruntów zapewnią przede wszystkim ład przestrzenny i porządek prawny w kwestii gruntów gminnych, a ponadto stworzą lepsze warunki dla nowych inwestycji.

Zadanie strategiczne 2: Przygotowanie i wdrożenie planów miejscowych z terenami pod zabudowę mieszkaniową

Przygotowanie nowych terenów pod budownictwo mieszkaniowe nie jest możliwe bez specjalistycznych dokumentów. Opracowanie planów miejscowych jest pierwszym etapem działań mających na celu udostępnienie nowych terenów. Proces przygotowania i wdrażania planów zagospodarowania przestrzennego powinien być zatem przeprowadzony skrupulatnie i dokładnie.

CEL OPERACYJNY 2: POPRAWA STANU TECHNICZNEGO DRÓG

Zgodnie z art. 19 ustawy o drogach publicznych jednostka samorządu terytorialnego, do której właściwości należą sprawy z zakresu planowania, budowy, przebudowy, remontu, utrzymania i ochrony dróg, jest zarządcą drogi.

Do zadań zarządcy drogi należy, zgodnie z art. 20 tej ustawy, m.in.:

– opracowywanie projektów planów rozwoju sieci drogowych oraz projektów planów finansowania budowy, przebudowy, remontu, utrzymania i ochrony dróg oraz drogowych obiektów inżynierskich;

– utrzymanie nawierzchni drogi, chodników, drogowych obiektów inżynierskich, urządzeń zabezpieczających ruch i innych urządzeń związanych z drogą oraz wykonywanie robót interwencyjnych, utrzymaniowych i zabezpieczających, a także utrzymywanie zieleni przydrożnej i realizacja zadań w zakresie inżynierii ruchu;

– przeprowadzanie okresowych kontroli stanu dróg i drogowych obiektów inżynierskich, ze szczególnym uwzględnieniem ich wpływu na stan bezpieczeństwa ruchu drogowego, w tym weryfikację cech i wskazanie usterek, które wymagają prac naprawczych lub konserwacyjnych ze względu na bezpieczeństwo ruchu drogowego.

Gmina Gidle jako zarządca dróg gminnych będzie podejmować w najbliższych latach szereg różnorodnych działań w celu utrzymania prawidłowego stanu technicznego dróg, co zagwarantuje bezpieczeństwo i komfort nie tylko mieszkańców gminy, ale także osób odwiedzających te tereny. Dbłość o dobry stan techniczny dróg podyktowana jest również faktem, że sprawnie działająca sieć komunikacyjna sprzyja rozwojowi przedsiębiorczości, ponieważ zdecydowanie ułatwia transport, dzięki czemu zwiększa się dostępność produktów wytwarzanych na terenie gminy oraz import niezbędnych produktów czy surowców spoza jej obszaru.

Zadanie strategiczne 1: Przebudowa i modernizacja sieci dróg gminnych

Sieć dróg gminnych wymaga stałej modernizacji i dostosowywania do bieżących potrzeb i warunków, dlatego niezbędne jest podjęcie działań mających na celu przebudowę i modernizację sieci dróg gminnych. Działania te poprawią bezpieczeństwo i komfort jazdy na istniejących drogach oraz dostosują je do współczesnego transportu.

Zadanie strategiczne 2: Budowa nowych dróg gminnych

W gminie Gidle istnieje także potrzeba budowy nowych dróg gminnych, co, podobnie jak przebudowa i modernizacja dróg istniejących, wpłynie na poziom komfortu i bezpieczeństwa osób poruszających się po terenie gminy. Ponadto planowana budowa nowych obiektów (zarówno mieszkaniowych, jak i przemysłowych) wymaga rozbudowy infrastruktury technicznej.

Zadanie strategiczne 3: Poprawa dostępności do gruntów rolnych poprzez budowę i przebudowę dróg transportu rolnego

Na terenach wiejskich dostęp do gruntów rolnych jest w dużej mierze ograniczony z powodu złego stanu dróg transportu rolnego, dlatego ważne jest podjęcie działań zmierzających do budowy i przebudowy tych ciągów komunikacyjnych. Rozwój rolnictwa jest jednym z głównych planów strategicznych gminy Gidle, dlatego należy zadbać o stworzenie jak najlepszych warunków do realizacji tego zamierzenia, a budowa infrastruktury okołorolniczej jest jednym z czynników warunkujących stworzenie przyjaznego środowiska dla rozwoju rolnictwa.

Zadanie strategiczne 4: Wspólna realizacja zadań dotyczących dróg różnych kategorii z zarządcami dróg i innymi jednostkami samorządu terytorialnego

Zadania dotyczące budowy, przebudowy, remontu, utrzymania i ochrony dróg różnych kategorii realizowane we współpracy z różnymi podmiotami, w szczególności zaś we współpracy z zarządcami dróg i innymi jednostkami samorządu terytorialnego, umożliwią gminie Gidle zapewnienie sprawnie działającego systemu komunikacyjnego i stworzenie niezbędnej infrastruktury drogowej na terenie gminy wraz z siecią powiązań z innymi drogami publicznymi.

CEL OPERACYJNY 3: ROZBUDOWA INFRASTRUKTURY OKOŁODROGOWEJ

Prawidłowa rozbudowa i modernizacja infrastruktury drogowej niesie ze sobą konieczność rozbudowy i uzupełniania infrastruktury towarzyszącej w postaci, m.in. chodników, mostów, parkingów, oświetlenia czy ścieżek rowerowych. Rozwój infrastruktury drogowej ma bowiem służyć nie tylko zmotoryzowanym osobom, a także pieszym. Ponadto sprawnie działająca infrastruktura towarzysząca odciąża infrastrukturę drogową i wpływa na znaczne podniesienie poziomu bezpieczeństwa. Wynika to przede wszystkim z rozdzielenia ruchu samochodowego, rowerowego i pieszego, a ponadto jest uwarunkowaną dobrą widocznością i odpowiednim stanem nawierzchni.

Zadanie strategiczne 1: Budowa, przebudowa mostów

Na terenie gminy Gidle znajduje się stosunkowo gęsta sieć cieków wodnych, co sprawia, że należy dbać o istniejące już mosty oraz zaplanować budowę kolejnych. Działania te mają za zadanie usprawnienie transportu na terenie gminy, a także poprawę bezpieczeństwa mieszkańców. Należy także pamiętać, że budowa oraz przebudowa mostów jest związana także z działaniem przyrody, która regularnie zmienia koryta rzek, wpływając tym samym na stan istniejących mostów.

Zadanie strategiczne 2: Budowa parkingów

Budowa parkingów na terenie gminy jest istotna głównie z uwagi na bezpieczeństwo mieszkańców. Przypadkowe parkowanie samochodów wzdłuż jezdni ogranicza bowiem widoczność, tym samym sprzyja powstawaniu niebezpiecznych sytuacji na terenie gminy. Ponadto budowa parkingów wpływa na redukcję emisji zanieczyszczeń do atmosfery. Poszukiwanie miejsc parkingowych wydłuża czas jazdy, a tym samym zwiększa ilość produkowanych spalin.

Zadanie strategiczne 3: Budowa, przebudowa chodników

Budowa chodników jest jednym z najważniejszych aspektów bezpieczeństwa ruchu pieszego. Wyznaczenie miejsc dla pieszych i rozdzielenie ruchu samochodowego i pieszego zdecydowanie zmniejsza liczbę wypadków i poprawia komfort zarówno kierowców, jak i pieszych. Ponadto chodniki poprawiają jakość poruszania się po obszarze gminy.

Zadanie strategiczne 4: Budowa ścieżek rowerowych

Budowa ścieżek rowerowych na terenie gminy sprzyja rozwojowi turystyki aktywnej w regionie. Atrakcyjne otoczenie przyrodnicze i korzystne położenie geograficzne sprawiają, że turystyka rowerowa ma szansę być jedną z głównych gałęzi rekreacji w gminie. Z tego powodu niezbędna jest budowa i zagospodarowanie ścieżek rowerowych, które będą służyły mieszkańcom oraz turystom. Ponadto budowa ścieżek rowerowych wpłynie na poziom bezpieczeństwa ruchu drogowego, ponieważ oddzieli ruch samochodowy od rowerowego i tym samym wpłynie na zmniejszenie liczby wypadków drogowych z udziałem rowerzystów.

Zadanie strategiczne 5: Budowa i przebudowa systemu odwodnienia dróg

Niezbędne jest zapewnienie właściwego systemu odwodnienia dróg na terenie gminy z uwagi na to, że brak lub niewłaściwy dobór odwodnienia drogi powoduje zalania i niekontrolowany, niszczący nawierzchnię spływ wód opadowych w formie cieków. Efektem są spękania, wysadzenia, przełomy, koleiny, zapadnięcia jezdni lub drogi.

Bardzo ważnym elementem wpływającym na jakość dróg, jest szybkie i sprawne odprowadzanie wody w czasie deszczu. Woda deszczowa, która nie spływa z drogi dostatecznie szybko, stanowi jedno z największych zagrożeń dla kierowców, a także dla nawierzchni drogi i jej podbudowy.

Zadania planowane do realizacji przez gminę w okresie objętym Strategią, będą się przyczyniały m.in. do zapewnienia właściwego stanu istniejących dróg na jej terenie, a szczególnie nacisk położony zostanie na stworzenie prawidłowego systemu odwodnienia dróg.

Zadanie strategiczne 6: Podjęcie działań w celu zastosowania nowych technologii w oświetleniu ulicznym na terenie gminy

Wysokie koszty eksploatacji oraz duża ilość energii elektrycznej zużywanej na oświetlenie uliczne na terenie gminy, a także potrzeba zapewnienia odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa mieszkańcom gminy i osobom przyjezdnym, rodzą konieczność podejmowania działań zmierzających do modernizacji funkcjonującego obecnie systemu oświetlenia, które jest kluczowym elementem gospodarki niskoemisyjnej, w ramach której należy prowadzić działania zmierzające do redukcji zużycia energii. Zastosowanie nowych technologii w oświetleniu ulicznym umożliwi stopniowe wycofywanie szkodliwych

dla środowiska technologii i jednocześnie pozwoli na obniżenie kosztów jego utrzymania oraz usprawni kontrolę nad funkcjonującym systemem.

Zadanie strategiczne 7: Zastosowanie nowych rozwiązań w organizacji ruchu i oznakowaniu dróg gminnych

W celu poprawy bezpieczeństwa na drogach zlokalizowanych na terenie gminy Gidle, planowane jest usprawnienie systemu organizacji ruchu na terenie gminy i modernizacja oznakowania dróg gminnych. Realizacja inwestycji związanych z zastosowaniem nowych rozwiązań w sferze działania komunikacji i oznakowania ulic poprawi komfort życia zarówno mieszkańców, jak i turystów odwiedzających gminę, w tym zwłaszcza kierowców, a także rowerzystów i pieszych.

CEL OPERACYJNY 4: REALIZACJA INWESTYCJI W ZAKRESIE GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ I GOSPODARKI ODPADAMI

Prawidłowo funkcjonująca gospodarka wodno-ściekowa jest niezbędnym elementem rozwoju gminy, należy więc zadbać o uregulowanie systemów wodociągowego i kanalizacyjnego oraz o ich usprawnienie i ewentualną rozbudowę. Realizacja tego celu ma za zadanie stworzenie wysokiego standardu usług komunalnych oraz poprawy jakości dbania o środowisko naturalne gminy.

Zadanie strategiczne 1: Budowa, przebudowa oczyszczalni ścieków

Planowana budowa i przebudowa oczyszczalni ścieków na terenie gminy, zapewnią sprawne działanie gospodarki ściekowej, a tym samym przyczynią się do usprawnienia systemu gminnej ochrony środowiska i pozytywnie wpłyną na stan lokalnej przyrody.

Zadanie strategiczne 2: Budowa, przebudowa i rozbudowa sieci wodno-kanalizacyjnej

Doprowadzenie sieci wodno-kanalizacyjnej do terenów gminy nieobjętych tymi usługami zagwarantuje poprawę jakości i komfortu życia mieszkańców, a także przyczyni się do usprawnienia działań na rzecz ochrony środowiska. Ponadto dostęp do wodociągu pozwoli mieszkańcom na korzystanie z przebadanej, niezanieczyszczonej wody, a likwidacja zbiorników bezodpływowych na rzecz kanalizacji zapobiegnie przedostawaniu się nieczystości ciekłych do gleby i tym samym wpłynie na poprawę stanu gminnego środowiska naturalnego.

Zadanie strategiczne 3: Budowa, przebudowa ujęć wody

Budowa nowych oraz przebudowa istniejących ujęć wody ma duże znaczenie dla rozbudowy sieci wodociągowej oraz jakości wody dostarczanej mieszkańcom gminy, dlatego niniejsze działanie również jest ważnym aspektem realizacji inwestycji w zakresie gospodarki wodno-ściekowej.

Zadanie strategiczne 4: Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach rozproszonej zabudowy

Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach rozproszonej zabudowy jest istotna przede wszystkim z punktu widzenia ekonomii. Takie inwestycje są bowiem zdecydowanie tańsze niż doprowadzenie sieci kanalizacyjnej do wspomnianych obszarów. Ponadto budowa przydomowych oczyszczalni ścieków zagwarantuje odpowiedni standard usług kanalizacyjnych przy minimalnym nakładzie finansowym.

Zadanie strategiczne 5: Budowa Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych

Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów (PSZOK) - miejsce zbiórki odpadów, łatwo dostępne dla wszystkich mieszkańców gminy, w którym mieszkańcy pozostawiać mogą odpady komunalne. Zapewnienie czystości i porządku na terenie każdej gminy jest warunkowane obowiązującymi przepisami z art. 3 ust. 2 pkt. 6 Ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2016 r. poz. 250). Na mocy wspomnianego dokumentu gminy są zobowiązane do zapewnienia warunków niezbędnych do utrzymania czystości i porządku na ich terenie, a w szczególności są zobowiązane do stworzenia punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych. Punkt taki, według Ustawy, powinien spełniać dwa podstawowe warunki. Pierwszym z nich jest zapewnienie łatwego dostępu do PSZOK dla wszystkich mieszkańców gminy, drugim zaś zagwarantowanie przyjmowania co najmniej takich odpadów komunalnych jak:

- przeterminowane leki i chemikalia,
- zużyte baterie i akumulatory,
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
- meble i inne odpady wielkogabarytowe,
- zużyte opony,
- odpady zielone,

- odpady budowlane i rozbiórkowe stanowiące odpady komunalne.

Budowa PSZOK wpłynie na świadomość mieszkańców związaną z potrzebą dbania o środowisko naturalne, a także umożliwi wykształcenie dobrych praktyk i zwyczajów społeczności lokalnej w zakresie ochrony środowiska. Rozwiązany zostanie także problem nielegalnych wysypisk śmieci i pozostawiania odpadów w lasach oraz przydrożnych rowach. Budowa PSZOK wpłynie zatem pozytywnie na stan lokalnej przyrody oraz na estetykę gminy.

CEL OPERACYJNY 5: GAZYFIKACJA GMINY

Gaz ziemny stanowi najbardziej przyjazne dla środowiska źródło energii. W porównaniu z innymi paliwami emituje bowiem znacznie mniej dwutlenku węgla do atmosfery (ponad 75% mniej niż węgiel kamienny oraz o 33% mniej niż olej opałowy). Ponadto wydobycie i przesyłanie gazu ziemnego odbywa się w sposób przyjazny dla środowiska naturalnego, dlatego stosowanie tego paliwa jest istotnym czynnikiem walki z emisją CO₂. Gazyfikacja gminy jest zatem szansą na zachowanie jak najlepszej kondycji gminnego środowiska przyrodniczego oraz może stanowić alternatywę dla mieszkańców, przedsiębiorców i obiektów użyteczności publicznej w kwestii wyboru źródła ogrzewania. Dodatkowo infrastruktura gazowa zapewni możliwość wykorzystywania *czystych źródeł* energii oraz pozwoli na rozwój terenów inwestycyjnych.

Zadanie operacyjne 1: Podjęcie działań w celu podłączenia do sieci gazowej przedsiębiorców i mieszkańców gminy

Przeprowadzenie gazyfikacji gminy jest związane z przygotowaniem odpowiednich dokumentów analizujących stan środowiska naturalnego oraz zagospodarowanie przestrzenne gminy. Budowa gazociągu i stopniowe przechodzenie na wykorzystywanie energii gazowej jest długim i niełatwym procesem, jednak docelowo zapewni gospodarkę energetyczną przyjazną środowisku.

CEL OPERACYJNY 6: REWITALIZACJA W ZAKRESIE INFRASTRUKTURY I PRZESTRZENI PUBLICZNEJ W GMINIE GIDLE

Rewitalizacja rozumiana jest jako wieloletnie, zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, inicjowane i koordynowane przez samorząd gminny, w celu wyprowadzenia ze stanu kryzysowego określonych obszarów.

W celu optymalizacji gospodarowania przestrzenią i zasobami środowiskowymi, należy podejmować działania zmierzające do przebudowy bądź adaptacji zdegradowanych obiektów do pełnienia nowych funkcji, np. kulturalnych, rekreacyjnych, społecznych, gospodarczych oraz rekultywacji terenów zdegradowanych na cele przyrodnicze.

Zadanie operacyjne 1: Rewitalizacja i zagospodarowanie przestrzeni publicznych w poszczególnych miejscowościach gminy Gidle

Wśród zadań planowanych do realizacji przez gminę Gidle wymienić należy przeprowadzenie procesu rewitalizacji i zagospodarowania przestrzeni publicznych w poszczególnych miejscowościach gminy Gidle.

Zachowanie spójności społecznej i przestrzennej jest niezwykle ważnym elementem przy planowaniu rozwoju społeczno-gospodarczego całego obszaru funkcjonalnego. Odpowiednie kształtowanie przestrzeni oraz zachowanie dziedzictwa kulturowego ma wpływ zarówno na podniesienie jakości życia mieszkańców, jak i podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej i turystycznej obszaru.

Zadanie operacyjne 2: Rewitalizacja obszaru technicznego w zakresie umożliwiającym efektywne korzystanie z obiektów publicznych

Efektem działań będzie przywrócenie funkcji użytkowej istniejącej infrastruktury, która nie jest obecnie wykorzystywana z uwagi na zły stan techniczny. Będą również podejmowane kroki zmierzające do poprawy stanu technicznego obiektów publicznych i zapewnienia ich maksymalnego wykorzystania przez lokalną społeczność.

CEL OPERACYJNY 7: ZWIĘKSZENIE ILOŚCI DOSTĘPNYCH MIESZKAŃ KOMUNALNYCH

Brak dostępnych mieszkań komunalnych dla młodych ludzi, to obok trudności ze znalezieniem zatrudnienia jeden z głównych powodów stałego spadku liczby mieszkańców gminy Gidle w ostatnich latach. Chcąc zatrzymać ten niekorzystny trend należy zwiększyć liczbę istniejących mieszkań komunalnych na terenie gminy. Obecnie niewiele młodych osób może pozwolić sobie na zakup mieszkania za gotówkę, bądź budowę własnego domu. Znaczna część młodych ludzi nie ma też wystarczająco wysokich dochodów, aby móc uzyskać kredyt na zakup mieszkania czy domu, nie ma również możliwości jego późniejszej spłaty.

Problemy mieszkaniowe spowodowane niskim poziomem dochodów dotyczą również niezamożnej części społeczeństwa w gminie Gidle. Nie należy więc zapominać o tych mieszkańcach, których nie stać na zakup własnego mieszkania, i którym trzeba zapewnić mieszkanie socjalne w celu poprawy warunków życia.

Zadanie operacyjne 1: Adaptacja budynków z zasobów gminy na cele mieszkaniowe

Jednym ze sposobów powiększenia zasobu mieszkań komunalnych gminy Gidle, jest adaptacja budynków stanowiących własność gminy na cele mieszkaniowe. Dokonane zostaną adaptacje budynków spełniających dotychczas inne funkcje użytkowe, a po odpowiednio przeprowadzonych remontach i modernizacjach przystosowane zostaną do celów mieszkaniowych.

Zadanie operacyjne 2: Budowa nowych obiektów z przeznaczeniem na mieszkania komunalne

Kolejnym sposobem pozyskania mieszkań komunalnych jest budowa nowych obiektów. Działania zmierzające do pozyskania źródeł finansowania i budowy nowej infrastruktury mieszkaniowej, są jednym z zadań jakie gmina wyznaczyła sobie do realizacji w najbliższych latach.

CEL OPERACYJNY 8: ZWIĘKSZENIE WYKORZYSTANIA ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII

Odnawialne źródła energii (OZE) są źródłami energii, których wykorzystanie nie powoduje ich długotrwałego deficytu, ponieważ ich zasób odnawia się w krótkim czasie. Do takich źródeł energii należą, m.in. wiatr, promieniowanie słoneczne, opady, wpływy morskie, fale morskie i geotermia. Stosowanie OZE sprzyja działaniom mającym na celu zachowanie jak najlepszego stanu środowiska naturalnego oraz znacząco wpływa na redukcję jego zanieczyszczenia. Z punktu widzenia ochrony środowiska najważniejsze jest budowanie świadomości ekologicznej społeczeństwa i zachęcanie jak największej liczby osób do korzystania z *czystej energii*.

Zadanie strategiczne 1: Promowanie wśród mieszkańców korzystania z odnawialnych źródeł energii

Proces przejścia z tradycyjnych źródeł energii na źródła odnawialne musi być poprzedzony odpowiednim przygotowaniem merytorycznym mieszkańców gminy

i promowaniem wykorzystywania OZE. Mieszkańcy powinni zdobyć wiedzę o korzyściach płynących z eksploatacji odnawialnych źródeł energii, o sposobach ich funkcjonowania oraz o możliwościach pozyskiwania dofinansowania na ich budowę. Działania marketingowe mające na celu przybliżeniu mieszkańcom gminy tematu OZE zaowocują zachęceniem części społeczeństwa do rezygnacji z wykorzystywania źródeł energii zanieczyszczających środowisko naturalne i podniosą lokalną świadomość ekologiczną, a tym samym zachęcą osoby mieszkające w gminie do korzystania ze źródeł energii przyjaznych przyrodzie.

Zadanie strategiczne 2: Instalowanie w budynkach użyteczności publicznej i w budynkach prywatnych ekologicznych źródeł energii

Montaż kolektorów słonecznych na budynkach użyteczności publicznej i w budynkach prywatnych przyczyni się do realizacji działań na rzecz ochrony środowiska i będzie elementem popularyzacji odnawialnych źródeł energii w gminie Gidle. Wykorzystanie energii słonecznej umożliwi nieszkodliwe dla środowiska przegrzewanie wody użytkowej, basenowej, wspomaganie centralnego ogrzewania, chłodzenie budynków oraz pozyskiwanie ciepła technologicznego.

Zadanie strategiczne 3: Podjęcie działań zmierzających do wykorzystania zasobów wód geotermalnych

Wykorzystanie czystych ekologicznie zasobów energii geotermalnej jest realne i ekonomicznie uzasadnione dla wielu obszarów Polski, w tym również w województwa łódzkiego i powiatu radomszczańskiego.

Energii skumulowana w wodach i parach geotermalnych może zostać wykorzystana do wytwarzania prądu elektrycznego przy wykorzystaniu par geotermalnych, a także za pomocą instalacji binarnych oraz zastosowana w ciepłownictwie, balneoterapii i rekreacji.

CEL OPERACYJNY 9: ROZBUDOWA I POPRAWA STANU TECHNICZNEGO INFRASTRUKTURY TELEINFORMATYCZNEJ ORAZ ROZWÓJ SPOŁECZEŃSTWA INFORMACYJNEGO

Poprzez pojęcie infrastruktury teleinformatycznej rozumie się całokształt rozwiązań sprzętowo-programowych i organizacyjnych stanowiących podstawę wdrożenia i eksploatacji zaawansowanych merytorycznie i technologicznie systemów teleinformatycznych wspomagających zarządzanie przedsiębiorstwami i instytucjami. Społeczeństwo informacyjne to z kolei społeczeństwo, w którym towarem jest informacja rozumiana jako szczególne dobro

niematerialne równoważne (lub nawet cenniejsze) od dóbr materialnych. Rozwój usług związanych z 3P, tzn. z przesyłaniem, przetwarzaniem i przechowywaniem informacji jest obecnie niezbędnym elementem każdej jednostki administracyjnej.

Zadanie strategiczne 1: Wspieranie działań umożliwiających dostęp do szerokopasmowego Internetu

Dostęp do szerokopasmowego Internetu jest usługą polegającą na łączeniu z Internetem za pomocą szybkiego łącza, albo medium o dużej przepustowości. Połączenie wykorzystuje szerokie pasmo częstotliwości wytwarzane przez modem. Najczęściej w tym celu są wykorzystywane technologie z rodziny SDL, WiMAX, PON, DOCSIS etc. W ostatnich latach w Polsce powstało (i wciąż powstaje) kilkadziesiąt tysięcy kilometrów sieci szerokopasmowych internetowych autostrad, dzięki którym możliwy jest dostęp do szybkiego Internetu. Działania nad usprawnieniem tego systemu są prowadzone przez samorządy i przedsiębiorców telekomunikacyjnych, przy wsparciu z funduszy unijnych. Rozwój dostępu do szerokopasmowego Internetu na terenie gminy Gidle przyczyni się do rozbudowy i poprawy stanu technicznego infrastruktury teleinformatycznej oraz rozwoju społeczeństwa informacyjnego. Usprawni również działalność gminnych jednostek administracyjnych i lokalnych przedsiębiorców, poprzez informatyzację oferowanych przez nich usług.

Zadanie strategiczne 2: Modernizacja sieci teleinformatycznej Urzędu Gminy w Gidlach

Modernizacja sieci teleinformatycznej Urzędu Gminy w Gidlach usprawni przepływ informacji i danych w gminnych strukturach administracyjnych oraz poprawi funkcjonowanie usług świadczonych przez Urząd. Nowoczesna sieć teleinformatyczna zapewni także warunki do stworzenia e-usług w Urzędzie Gminy Gidle, co zdecydowanie ułatwi procedury administracyjne.

Zadanie strategiczne 3: Budowa e-usług na platformie e-PUAP (elektronizacja usług)

E-usługi to usługi świadczone drogą elektroniczną za pośrednictwem sieci telekomunikacyjnej, w tym sieci komputerowej, np. Internetu, z wykorzystaniem technologii informacyjnej, której świadczenie jest zautomatyzowane i która wymaga niewielkiego udziału człowieka. E-PUAP (elektroniczna Platforma Usług Administracji Publicznej) jest ogólnopolską platformą teleinformatyczną służącą do komunikacji obywateli z jednostkami

administracji publicznej w sposób ujednolicony i odpowiadający obowiązującym standardom. Budowa e-usług na platformie e-PUAP zdecydowanie poprawi jakość świadczonych usług i skróci czas ich realizacji. Dzięki stworzeniu usług elektronicznych możliwe będzie ułatwienie wielu procedur administracyjnych, co wpłynie na sprawne i płynne działanie Urzędu Gminy. Ponadto zmniejszą się kolejki w jednostkach administracji publicznej oraz zostanie skrócony czas oczekiwania na realizację usługi. Budowa e-usług gwarantuje także funkcjonowanie gminy na wysokim i nowoczesnym poziomie dostosowanym do warunków panujących w administracji publicznej wyższego szczebla.

CEL OPERACYJNY 10: POPRAWA WARUNKÓW FUNKCJONOWANIA OBIEKTÓW DYDAKTYCZNYCH, KULTURALNYCH I SPORTOWO-REKREACYJNYCH

Dobry stan obiektów dydaktycznych, kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych gwarantuje ich prawidłowe funkcjonowanie i daje możliwości rozwoju. Ponadto dzięki dobrej kondycji jednostek użyteczności publicznej zwiększa się atrakcyjność (zarówno dla społeczności lokalnej, jak i osób odwiedzających gminę lub planujących inwestycje na jej terenie) gminy oraz podnosi się komfort życia i ulega wzbogaceniu oferta spędzania czasu wolnego dla mieszkańców gminy. Z tego powodu należy podjąć stosowne działania mające na celu poprawę warunków funkcjonowania obiektów użyteczności publicznej na terenie gminy.

Zadanie strategiczne 1: Wzbogacenie oferty kulturalnej – rozbudowa infrastruktury poprzez budowę nowego budynku dla Gminnego Ośrodka Kultury i Gminnej Biblioteki Publicznej

Bogata oferta kulturalna zapewnia atrakcyjne możliwości spędzania czasu wolnego na terenie gminy, a co za tym idzie, redukuje potencjalnie występujące negatywne zjawiska. Ponadto jakość i ilość lokalnych wydarzeń kulturalnych przeciwdziałają emigracji (szczególnie osób młodych i wykształconych) do dużych miast w poszukiwaniu lepszych warunków rozwoju oraz zachęcają osoby spoza gminy do uczestniczenia w jej życiu kulturalnym. Rozbudowa infrastruktury kulturalnej sprzyja rozwojowi gminnej oferty kulturalnej. W ramach działań na rzecz rozwijania zaplecza kulturalnego jedną z możliwości jest budowa nowego budynku dla Gminnego Ośrodka Kultury i Gminnej Biblioteki Publicznej, która umożliwi organizowanie wielu wydarzeń kulturalnych (koncertów, spektakli, konferencji itp.) przez co wpłynie na wzbogacenie oferty kulturalnej. Ponadto wynajem pomieszczeń obiektu oraz sprzedaż biletów na organizowane wydarzenia przyniosą

dodatkowe dochody budżetowi gminy. Możliwe będzie również zwiększenie zasobów bibliotecznych w stosunku do tych, którymi obecnie dysponuje Gminna Biblioteka, a także stworzenie bardziej dogodnych warunków do rozwoju czytelnictwa wśród mieszkańców gminy.

Zadanie strategiczne 2: Modernizacja istniejących obiektów świetlicowych oraz ich doposażenie

Modernizacja zaplecza kulturalnego w tym przede wszystkim świetlic wiejskich oraz ich doposażenie umożliwią organizację większej ilości atrakcyjnych zajęć przeznaczonych dla mieszkańców gminy Gidle. Odpowiednie wyposażenie obiektów użyteczności publicznej oraz ich właściwy stan wpływają na jakość i sprawność ich funkcjonowania oraz zachęcają społeczność lokalną do korzystania z ich oferty, dlatego niezbędne jest podjęcie działań mających na celu usprawnienie placówek kulturalnych na terenie gminy Gidle.

Zadanie strategiczne 3: Poprawa stanu technicznego istniejących boisk sportowych

Popularyzowanie szeroko rozumianej aktywności fizycznej ma duże znaczenie dla kształtowania nie tylko charakteru młodych ludzi i promowania aktywnego trybu życia, ale także dla wzbogacenia oferty spędzania czasu wolnego dla wszystkich mieszkańców gminy Gidle. Z tego powodu należy podjąć działania mające na celu poprawę stanu technicznego istniejących boisk sportowych, które umożliwią rozwój sportu w gminie oraz wpłyną na popularyzację zdrowego trybu życia.

Zadanie strategiczne 4: Rozbudowa i budowa placów zabaw i innej infrastruktury dla dzieci

Rozbudowa i budowa placów zabaw i innej infrastruktury dla dzieci umożliwi najmłodszym mieszkańcom gminy Gidle ciekawe i aktywne spędzanie czasu wolnego. Realizacja tego zadania będzie miała charakter prorodzinny i będzie odpowiedzią na potrzeby zgłaszane przez mieszkańców gminy.

Zadanie strategiczne 5: Budowa siłowni zewnętrznych

Siłownie zewnętrzne są urządzeniami służącymi do aktywnej rekreacji w plenerze i umożliwiającymi łączenie aktywności fizycznej z radością przebywania na świeżym

powietrzu. Jednym z największych atutów zewnętrznych siłowni jest ich powszechna dostępność oraz bezpłatność. Ponadto dobrze zaprojektowana i profesjonalnie urządzona siłownia na świeżym powietrzu daje możliwość aktywnego wypoczynku zarówno amatorom, jak i profesjonalnym sportowcom. Sprzęty składające się na infrastrukturę takich obiektów umożliwiają urozmaicony trening. Budowa siłowni zewnętrznych wpłynie nie tylko na popularyzację sportu i zdrowego trybu życia wśród mieszkańców gminy Gidle, ale przyczyni się także do wzmocnienia i budowania relacji społecznych.

Zadanie strategiczne 6: Budowa hali sportowej

Głównym celem inwestycji jest poprawa infrastruktury sportowej na terenie gminy. Budowa hali sportowej umożliwi potencjalnym użytkownikom obiektu, do których należą: szkoły, stowarzyszenia, organizacje sportowe, zakłady pracy oraz rekreacyjne grupy nie zrzeszone i osoby fizyczne, korzystanie z nowoczesnego obiektu sportowego.

Realizacja inwestycji odgrywać będzie szczególnie ważną rolę wśród młodzieży szkolnej, gdyż zapewni uczniom i nauczycielom dostęp do podstawowej infrastruktury sportowej niezbędnej do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego i zajęć pozalekcyjnych. Pozwoli też na wyrównanie szans rozwoju kultury fizycznej uczniom z obszarów wiejskich.

Obiekt będzie służył również pozostałym mieszkańcom gminy, jako miejsce czynnego uprawiania sportu i organizacji imprez sportowych, takich jak: zawody, turnieje, rozgrywki towarzyskie.

Zadanie strategiczne 6: Budowa, przebudowa i remonty infrastruktury oświatowej

Wysoki poziom edukacji i zajęć dydaktycznych jest jednym z ważniejszych czynników umożliwiających rozwój gminy, jednak warto pamiętać, że jest ściśle związany ze stanem placówek oświatowych oraz wyposażeniem ich zaplecza. Niezbędne są zatem działania mające na celu systematyczne modernizowanie i rozbudowę zaplecza istniejących obiektów dydaktycznych. Realizacja tego zadania umożliwi rozszerzenie oferty edukacyjnej gminy oraz pozwoli na zorganizowanie dodatkowych zajęć dla dzieci i młodzieży. W rezultacie poprawi się poziom gminnej edukacji oraz wykształcenia mieszkańców. Poprzez skuteczne kształcenie i nowoczesną edukację wzrośnie także prestiż i status gminy Gidle.

CEL OPERACYJNY 11: STWORZENIE NOWYCH I POPRAWA WARUNKÓW FUNKCJONOWANIA ISTNIEJĄCYCH OBIEKTÓW ZDROWOTNYCH I OPIEKUŃCZYCH

Szeroka oferta świadczeń zdrowotnych i opiekuńczych na terenie gminy zapewnia mieszkańcom poczucie bezpieczeństwa i zaspokojenie potrzeb związanych z ochroną zdrowia i opieką nad osobami zależnymi. Należy więc zadbać o stworzenie jak najlepszych warunków funkcjonowania gminnych placówek opieki zdrowotnej i opiekuńczej.

Zadanie strategiczne 1: Poprawa jakości i zwiększenie ilości świadczonych usług zdrowotnych przez SPZOZ w Gidlach poprzez utworzenie punktu rehabilitacyjnego

Powstanie punktu rehabilitacyjnego zwiększy zdecydowanie ilość usług zdrowotnych świadczonych przez SPZOZ w Gidlach oraz przyczyni się do poprawy jakości świadczeń udzielanych przez placówkę. Planowana inwestycja umożliwi również dostęp do specjalistycznych usług szerszemu gronu odbiorców, w tym zwłaszcza osobom niepełnosprawnym. Punkt rehabilitacyjny w Gidlach stworzy możliwości większego dostępu do aktywnej rehabilitacji w bliskiej odległości od miejsca zamieszkania, co jest niezwykle istotne z punktu widzenia osób korzystających z tego rodzaju usług.

Zadanie strategiczne 2: Stworzenie atrakcyjnych warunków życia seniorów i osób niepełnosprawnych poprzez zapewnienie opieki dziennej, całodobowej i długoterminowej (np. Dom Seniora, baza rehabilitacyjno-rozrywkowa)

Starzenie się społeczeństwa jest jednym z charakterystycznych zjawisk współczesnego świata. Prognozy demograficzne wskazują, iż starzenie się polskiego społeczeństwa będzie w dalszym ciągu postępować. Problem ten dotyczy również mieszkańców gminy Gidle, zasadnym jest więc podejmowanie działań mających na celu stworzenie osobom starszym, chorym bądź niepełnosprawnym, (czyli wszystkim tym grupom społecznym, których dotyczy bezradność lub wykluczenie społeczne), warunków do godnego życia i starzenia się oraz zadbanie o rozwój systemu ochrony zdrowia i pomocy społecznej. Realizacja powyższych działań może się odbywać poprzez tworzenie m.in. domów seniora czy też bazy rehabilitacyjno-rozrywkowej na terenie gminy, która poza stworzeniem starszym mieszkańcom gminy komfortowych warunków do spędzania czasu wolnego, może się również stać dodatkowym źródłem dochodu dla gminy.

Zadanie strategiczne 3: Wdrożenie programu rewitalizacji społecznej skoncentrowanej na zapobieganiu patologiom i wykluczeniu społecznemu

Problemem jaki obserwowany jest na przestrzeni ostatnich dekad w Polsce, jest zagrożenie występowaniem degradacji społecznej oraz zagrożenie wykluczeniem społecznym wśród określonych grup społecznych. Celem zapobiegania powstawaniu niepożądanych zjawisk społecznych, bądź minimalizowania już istniejących, niezbędne jest więc planowanie działań zapobiegających tego rodzaju procesom.

Sprecyzowanie i wdrożenie programu rewitalizacji społecznej, skoncentrowanej na zapobieganiu patologiom i wykluczeniu społecznemu, będzie skutecznym narzędziem naprawczym, mogącym przybierać różnorodne formy. Wśród działań planowanych do realizacji wymienić można m.in.: przeciwdziałanie bezrobociu i aktywizację lokalnego rynku pracy, przygotowanie programu możliwości zdobywania nowych umiejętności i wiedzy w systemie uczenia się przez całe życie dla osób korzystających z pomocy społecznej w celu wspierania ich reintegracji z rynkiem pracy, kształtowanie nowych wzorców zachowań w grupach osób zagrożonych bezpośrednio wykluczeniem, aby wzbudzić w nich potrzebę zmiany swojej sytuacji życiowej, edukacja bezradnych w zakresie rozwiązywania problemów i radzenia sobie z organizacją codzienności w celu zwiększenia ich motywacji do działania, stała opieka i wieloaspektowa pomoc udzielana ludziom starszym i samotnym, kompleksowa pomoc niepełnosprawnym.

CEL OPERACYJNY 12: POPRAWA BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO I PODEJMOWANIE DZIAŁAŃ W ZAKRESIE OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ

Bezpieczeństwo publiczne jest jednym z najistotniejszych aspektów komfortu życia gminnego, dlatego warto zadbać o jego wysoki poziom. Warto zatem podjąć działania mające na celu przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym na terenie gminy. Należy także rozbudować system ochrony przeciwpowodziowej, która zapewni mieszkańcom gminy większe bezpieczeństwo.

Zadanie strategiczne 1: Rozbudowa systemu monitoringu wizyjnego wraz z elementami alarmowania

Jednym ze sposobów poprawy bezpieczeństwa publicznego jest rozbudowa systemu monitoringu wizyjnego wraz z elementami alarmowania. Monitoring jest bowiem narzędziem zwiększającym szanse na wykrycie przestępstw i wykroczeń już w momencie ich popełniania

oraz jest jednym ze skuteczniejszych narzędzi prewencyjnych. Do najważniejszych celów instalacji monitoringu wizyjnego należą:

- wzrost poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców gminy;
- prowadzenie działań prewencyjnych;
- przeciwdziałanie aktom wandalizmu;
- zmniejszenie przestępczości i gromadzenie materiałów dowodowych przeciwko sprawcom przestępstw i wykroczeń;
- kontrolowanie ruchu ulicznego.

Monitoringiem wizyjnym powinny być objęte miejsca uznane za niebezpieczne, ze szczególnym uwzględnieniem ciągów komunikacji pieszej, skrzyżowań o dużym natężeniu ruchu, wiaduktów i przystanków komunikacji miejskiej.

Zadanie strategiczne 2: Wdrożenie systemu powiadamiania SMS o zagrożeniach dla mieszkańców gminy

Głównym celem stworzenia systemu powiadamiania SMS jest przekazywanie ostrzeżeń o grożących mieszkańcom gminy niebezpieczeństwach. Ponadto system ten może zostać wykorzystany do informowania o ważnych terminach oraz interesujących wydarzeniach związanych z życiem gminnym. Dzięki wdrożeniu powiadamiania SMS poprawi się prewencja zagrożeń dla mieszkańców gminy Gidle.

Zadanie strategiczne 3: Uregulowanie drożności cieków wodnych i rowów na terenie gminy

Regulacja drożności cieków wodnych i rowów na terenie gminy Gidle zdecydowanie zmniejszy zagrożenie lokalnymi powodziąmi i podtopieniami, co z kolei wpłynie na poprawę bezpieczeństwa i komfortu życia mieszkańców gminy. Dodatkowo uregulowanie tych systemów poprawi estetykę miejscowości gminnych.

Zadanie strategiczne 4: Uzupelnienie magazynu powodziowego i magazynu obrony cywilnej (OC) o sprzęt niezbędny do zabezpieczenia potrzeb mieszkańców w zdarzeniach klęsk żywiołowych

Dzięki uzupełnieniu magazynu powodziowego i magazynu OC o sprzęt niezbędny do zabezpieczenia potrzeb mieszkańców w zdarzeniach klęsk żywiołowych, poprawi się komfort życia osób zamieszkujących gminę Gidle oraz poziom ich poczucia

bezpieczeństwa. Ponadto nowy sprzęt umożliwi podejmowanie działań prewencyjnych w zakresie ochrony przeciwpowodziowej i zmniejszy zagrożenie podtopieniami.

Zadanie strategiczne 5: Wyposażenie jednostek OSP w niezbędny sprzęt ratowniczo-gaśniczy, w tym sprzęt przeciwpowodziowy

Odpowiedni sprzęt, w jaki wyposażone są jednostki OSP umożliwia ich sprawne działanie, wypełnianie powierzonych im obowiązków i zapewnianie bezpieczeństwa mieszkańcom podlegających im terenów. Z uwagi na poziom bezpieczeństwa mieszkańców gminy oraz sprawne funkcjonowanie jednostek straży pożarnej warto zadbać o uzupełnienie i doposażenie ich w niezbędny sprzęt ratowniczo-gaśniczy.

Zadanie strategiczne 6: Utworzenie posterunku policji na terenie gminy Gidle

W celu usprawnienia realizacji podstawowych zadań Policji i zwiększenia bezpieczeństwa mieszkańców gminy Gidle, planowane jest utworzenie posterunku policji na terenie gminy. Poprzez zwiększenie częstotliwości patroli, wczesne rozpoznawanie zagrożeń przestępczością, przeciwdziałanie przyczynom ich powstawania, zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz innym zjawiskom kryminogennym, wzrośnie skuteczność działań prewencyjnych, a co za tym bezpieczeństwo społeczne.

CEL STRATEGICZNY 3

**WYKORZYSTANIE ZASOBÓW NATURALNYCH W CELU
STWORZENIA WARUNKÓW DO ROZWOJU TURYSTYKI I
KULTURY ORAZ ZABEZPIECZENIE TRWAŁOŚCI DZIEDZICTWA
KULTUROWEGO**

Gmina Gidle jest położona na obszarze atrakcyjnym przyrodniczo oraz posiadającym bogatą i ciekawą historię. Niezanieczyszczone i niezdegradowane środowisko naturalne, zlokalizowany na terytorium gminy obszar Natura 2000, a także duża liczba obiektów zabytkowych i sanktuarium będące celem wielu pielgrzymów stanowią doskonałe zaplecze dla rozwoju turystyki, dlatego wykorzystanie zasobów naturalnych w celu stworzenia warunków do rozwoju turystyki i kultury oraz zabezpieczenie trwałości dziedzictwa kulturowego jest jednym z trzech celów strategicznych gminy Gidle.

CEL OPERACYJNY 1: ROZWIJANIE I POPRAWA JAKOŚCI INFRASTRUKTURY TURYSTYCZNO-REKREACYJNEJ

Rozwój turystyki i promocja regionu oraz gminy nie są możliwe bez stworzenia odpowiedniego zaplecza turystycznego. Warunki przyrodniczo-krajobrazowe oraz położenie geograficzne gminy umożliwiają rozwój turystyki aktywnej na tym obszarze. Ponadto popularność aktywnego spędzania czasu wolnego stale rośnie i trwa moda na zdrowy tryb życia, dlatego niezbędne są działania na rzecz rozwoju zaplecza dla turystyki aktywnej. Z uwagi na stosunkowo niewielkie oddalenie od ośrodków miejskich gmina ma szansę stać ośrodkiem turystyki rowerowej.

Gmina Gidle ma szansę zostać ośrodkiem turystyki rowerowej, ponieważ dzieli ją stosunkowo niewielka odległość od miast: Radomsko, Częstochowa, Łódź, Włoszczowa. Dzięki temu może być celem wycieczek dla osób preferujących taki sposób rekreacji i spędzania wolnego czasu. Konieczne jest zatem zapewnienie możliwości swobodnego i przede wszystkim bezpiecznego poruszania się na rowerze, oznakowania regionalnych i gminnych tras oraz szlaków rowerowych. Ponadto warto stworzyć na terenie gminy wypożyczalnię rowerów przystosowanych do transportu małych dzieci, punkty napraw rowerów, strzeżone parkingi przy wypożyczalniach, punkty postojowe przystosowane do potrzeb rowerzystów.

Należy pamiętać także o rozwoju turystyki pieszej oraz o trwającej i rozwijającej się modzie na *nordic walking*. W związku z tym można przygotować odpowiednie zaplecze umożliwiające uprawianie tego rodzaju aktywności. Trzeba zatem wyznaczyć odpowiednie ścieżki i zadbać, by nawierzchnia była przystosowana do spacerów i *nordic walkingu*.

W tworzeniu zaplecza turystycznego gminy nie powinno zabraknąć także parkingów, z których mogliby korzystać rowerzyści i osoby przyjeżdżające na grzyby i wędrowki po lesie. Przydatne jest zatem stworzenie parkingów wraz z odpowiednim zapleczem wypoczynkowym (stoliki, ławki, wiata). Warto zadbać o to, by parkingi były okresowo strzeżone (szczególnie w okresie letnim i jesiennym), dzięki czemu osoby przyjeżdżające spoza gminy na grzybobranie lub spacery będą mogły zostawić samochód w bezpiecznym miejscu i pod opieką stróża. Tym samym powstaną miejsca pracy dla mieszkańców. Nieduże zaplecze noclegowo-gastronomiczne ogranicza rozwój turystyki na terenie gminy, dlatego warto stworzyć odpowiednią bazę noclegową i rozwinąć usługi gastronomiczne oparte przede wszystkim na kuchni lokalnej i produktach regionalnych.

Realizacja tego zadania wymusi utworzenie nowych miejsc pracy, ponieważ obsługa ruchu turystycznego wymusza zatrudnienie wielu pracowników i usługodawców. Nowe miejsca pracy przyczynią się z kolei do zmniejszenia bezrobocia w gminie i zahamują odpływ ludności w wieku produkcyjnym oraz zapewnią dodatkowy dochód dla budżetu gminy.

Zadanie strategiczne 1: Budowa zbiorników retencyjno-rekreacyjnych wraz z zagospodarowaniem przyległych terenów

Wykorzystanie potencjału turystyczno-rekreacyjnego gminy Gidle może być zrealizowane poprzez budowę zbiorników retencyjno-rekreacyjnych (rzeka Warta i jej dopływy) oraz zagospodarowanie przyległych do nich terenów. Budowa takich obiektów poszerzy ofertę spędzania czasu wolnego mieszkańców gminy i osób ją odwiedzających oraz wpłynie na rozwój lokalnego zaplecza turystycznego.

Zadanie strategiczne 2: Zagospodarowanie cieków wodnych poprzez organizację rekreacji wodnej (przystanie i trasy kajakowe na Warcie i jej dopływach)

Na terenie gminy Gidle znajduje się stosunkowo gęsta sieć cieków wodnych, dlatego warto wykorzystać te uwarunkowania i stworzyć obiekty umożliwiające uprawianie sportów wodnych (np. kajakarstwo). W tym celu należy wybudować przystanie i trasy kajakowe, które zagwarantują aktywny wypoczynek nie tylko mieszkańcom gminy, ale także turystom.

Zadanie strategiczne 3: Tworzenie szlaków turystyki pieszej, rowerowej i przyrodniczo-edukacyjnej

Uwarunkowania przyrodnicze i historyczne sprzyjają stworzeniu na terenie gminy Gidle szlaków turystyki pieszej, rowerowej i przyrodniczo-edukacyjnej. Budowa takich miejsc wpłynie na rozwój turystyki lokalnej oraz pozwoli na prowadzenie ciekawych zajęć edukacyjnych dla najmłodszych. Ponadto szlaki turystyczne warto połączyć z agroturystyką oraz atrakcjami takimi jak, np. organizowanie grzybobrania lub zbierania owoców leśnych. Następnie zebrane grzyby i owoce można przetwarzać w przygotowanym wcześniej zapleczu, co bez wątpienia może być ciekawą formą spędzania czasu wolnego, szczególnie dla mieszkańców dużych miast.

Zadanie strategiczne 4: Budowa i przebudowa obiektów związanych z obsługą turystyczną

Budowa nowych obiektów i przebudowa istniejącej infrastruktury turystycznej sprzyjać będzie rozwojowi usług turystycznych świadczonych na terenie gminy. W konsekwencji wpłynie na wzrost potencjału gospodarczego regionu i stanie się skutecznym narzędziem do walki z bezrobociem poprzez tworzenie nowych miejsc pracy.

CEL OPERACYJNY 2: AKTYWNA PROMOCJA OFERTY TURYSTYCZNEJ GMINY

Dobrze prosperująca turystyka wymaga odpowiednio prowadzonego marketingu, dlatego niezbędne jest podjęcie szeregu działań na rzecz promocji oferty turystycznej gminy Gidle. Promowanie walorów turystycznych tego obszaru zachęci większą liczbę turystów do korzystania z proponowanej oferty oraz przyczyni się do stworzenia marki turystyki lokalnej.

Zadanie strategiczne 1: Wypromowanie walorów turystycznych gminy

Wypromowanie walorów turystycznych gminy ma na celu zachęcenie jak największej liczby osób do odwiedzania regionu i poznania lokalnych atrakcji (kulturalnych, przyrodniczych, historycznych, itp.). Dzięki podjęciu stosownych działań na rzecz promocji turystyki, oferta dotrze do większego grona odbiorców, co bez wątpienia wpłynie na zwiększenie ruchu turystycznego na terenie gminy Gidle.

Zadanie strategiczne 2: Stworzenie międzygminnej współpracy w zakresie promocji turystyki

Stworzenie międzygminnej współpracy w zakresie promocji turystyki umożliwi znaczne poszerzenie oferty turystycznej regionu, a także zwiększy możliwości w zakresie tworzenia szlaków turystycznych i budowania bazy noclegowo-gastronomicznej. Połączenie walorów przyrodniczo-kulturowych gminy Gidle z uwarunkowaniami gmin sąsiadujących wpłynie na podniesienie atrakcyjności regionu, co przyczyni się do zwiększenia ruchu turystycznego na tym obszarze.

Zadanie strategiczne 3: Rozwój handlu i usług towarzyszących turystyce (rzemiosło, produkt regionu, rękodzieło artystyczne)

Rozwojowi turystyki sprzyja rozwój handlu i usług towarzyszących, dlatego warto zachęcać społeczność lokalną oraz zewnętrznych inwestorów do podejmowania własnej działalności związanej z rzemiosłem tradycyjnym lub rękodziełem artystycznym. Sprzedaż produktów wytwarzanych w sposób atrakcyjny uatrakcyjni gminną ofertę turystyczną i podniesie dochody przedsiębiorców zajmujących się turystyką na terenie gminy Gidle.

Zadanie strategiczne 4: Promocja agroturystyki i bazy noclegowej

Podnoszenie dochodów z agroturystyki i bazy noclegowej wymaga podjęcia szeregu działań promocyjnych mających na celu zachęcenie turystów do korzystania z zaplecza turystycznego gminy Gidle. Warto zatem zadbać o stworzenie odpowiednich materiałów informacyjnych i stron internetowych promujących lokalne atrakcje turystyczne. Należy także podjąć działania zmierzające do zachęcania jak największej liczby mieszkańców gminy do podejmowania działalności usługowej w zakresie turystyki i agroturystyki.

Zadanie strategiczne 5: Udział gminy Gidle w wystawach i targach

Udział w targach i wystawach zarówno krajowych jak i międzynarodowych, ma na celu wypromowanie gminy Gidle jako regionu o wysokich walorach turystycznych i korzystnych warunkach do podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej i inwestycyjnej. Działalność wystawiennicza, zachęcanie potencjalnych turystów do odwiedzania gminy i skorzystania z lokalnej oferty turystycznej i kulturalnej, nawiązywanie nowych kontaktów z inwestorami - wszystkie te działania przyczynią się do zwiększenia aktywności w zakresie współpracy międzyregionalnej i przyciągnięcia turystów i inwestorów na teren gminy.

Zadanie strategiczne 6: Przygotowanie i kolportaż wydawnictw promujących gminę

Przygotowanie i kolportaż wydawnictw promujących gminę jest jednym z kluczowych aspektów prowadzenia działań promocyjnych gminy Gidle. Należy zatem zadbać o jak najlepszą jakość opracowanych materiałów i ich skuteczny kolportaż.

Zadanie strategiczne 7: Współpraca z instytucjami, stowarzyszeniami i organizacjami promującymi turystykę

Skuteczną formą promocji regionu, jest współpraca z instytucjami, stowarzyszeniami i organizacjami promującymi turystykę. Organizacja i inicjowanie imprez promocyjnych, rozrywkowych, sportowych, konkursów, kreowanie produktu turystycznego w oparciu o lokalne atrakcje turystyczne we współpracy z podmiotami działającymi w obszarze turystyki, zapewnią gminie Gidle większe efekty działalności promocyjnej, która w konsekwencji przyczyniać się będzie do rozwoju gospodarczego gminy.

CEL OPERACYJNY 3: PROMOCJA LOKALNYCH PRODUKTÓW

Produkt lokalny to wyrób lub usługa, z którą utożsamiają się mieszkańcy regionu, produkowana w sposób niemasowy i przyjazny dla środowiska, z surowców lokalnie dostępnych. Produktem lokalnym może być zarówno produkt spożywczy, jak i rękodzieło oraz usługi oparte o lokalne dziedzictwo (warsztaty rękodzielnicze, kulturalne itp.). Definicja ta jest na tyle ogólna, że mieszczą się w niej zarówno produkty tradycyjne, jak i regionalne, z oznaczeniami geograficznymi oraz produkty ekologiczne.

Rozwój produktów lokalnych jest korzystny zarówno ze względów środowiskowych (wykorzystywane są naturalne zasoby środowiska), gospodarczych (nowe firmy, dochód dla mieszkańców, podatki dla gminy, rozruch lokalnej gospodarki), jak i społecznych (miejsca pracy, ciekawe zajęcie, realizacja celów życiowych, wzrost poziomu życia i przywiązania do regionu). Produkt lokalny stwarza szansę poprawy sytuacji ekonomicznej w regionie, zapewniając jednocześnie pozytywne efekty środowiskowe i społeczne. Jest więc regionalnym sposobem na realizację zrównoważonego rozwoju, dlatego warto wykorzystać tę możliwość.

Zadanie strategiczne 1: Stworzenie bazy i promocja lokalnych produktów

Stworzenie bazy lokalnych produktów oraz ich promocja są jednymi z ważniejszych działań na rzecz rozwoju turystyki na terenie gminy. Wykreowanie lokalnych produktów zwiększa wyjątkowość i nietuzinkowość regionu, a także zainteresowanie jego obszarem, w konsekwencji przyczynia się do rozwoju turystyki lokalnej.

Zadanie strategiczne 2: Organizacja imprez promujących miejscowe produkty

Organizacja imprez promujących miejscowe produkty jest jednym z lepszych działań marketingowych mających na celu popularyzowanie zasobów naturalnych gminy oraz dystrybucję produktu lokalnego. Warto zatem organizować liczne festyny, festiwale i inne imprezy o charakterze lokalnym, które będą sprzyjać promocji miejscowych produktów.

CEL OPERACYJNY 4: WYKORZYSTANIE I OCHRONA OBIEKTÓW DZIEDZICTWA KULTUROWEGO

Na terenie gminy Gidle znajduje się wiele obiektów dziedzictwa kulturowego, które wymagają stałych prac konserwatorskich mających na celu zachowanie ich w jak najlepszym stanie. Należy podjąć starania, by chronić dziedzictwo kulturowe gminy i odpowiednio je wykorzystać poprzez, np. promocję obiektów i ich zagospodarowanie umożliwiające zwiedzanie.

Zadanie strategiczne 1: Zagospodarowanie szczególnie cennych obiektów i terenów

Zagospodarowanie szczególnie cennych obiektów i terenów pozwoli na prawidłowe wykorzystanie dziedzictwa kulturowego gminy Gidle poprzez rozwój turystyki. Ponadto umożliwi przekazywanie wiedzy o historii regionu i umożliwi stworzenie interesujących ścieżek edukacyjnych. Działania te są również istotne z punktu widzenia poczucia tożsamości i przynależności lokalnej, a tym samym mają walor spajający społeczność zamieszkującą obszar gminy.

Zadanie strategiczne 2: Pozyskiwanie środków na zabezpieczenie i renowację obiektów dziedzictwa kulturowego oraz ich otoczenia

Gmina Gidle dysponuje wieloma obiektami dziedzictwa kulturowego, dlatego należy zadbać o zachowanie ich w jak najlepszym stanie, dzięki czemu będą mogły służyć wielu pokoleniom. Ponadto dbanie o historię i tradycję ważnych dla gminy miejsc przyczyni się nie tylko do rozwoju turystyki na tym obszarze, ale także zapewni podniesienie prestiżu gminy, poczucia tożsamości lokalnej oraz świadomości historyczno-kulturowej mieszkańców.

Zadanie strategiczne 3: Ochrona najcenniejszych miejsc i obiektów przyrodniczych

Dbanie o środowisko naturalne i ochrona przyrody jest obowiązkiem każdego obywatela. Aby skutecznie chronić przyrodę nie wystarczy tworzenie parków narodowych, krajobrazowych, czy rezerwatów, które stanowią wyizolowane fragmenty najcenniejszych pod względem przyrodniczym obszarów. Niezbędne jest zachowanie jak największej liczby miejsc ważnych dla zachowania różnorodności biologicznej i zróżnicowanych pod względem przyrodniczym typów środowisk oraz możliwie dużej liczby gatunków zwierząt i roślin na terenie każdej gminy. Miejsca, które warto obejmować ochroną nie muszą reprezentować unikalnych na skalę kraju wartości przyrodniczych, czy też być ostoją chronionych gatunków zwierząt i roślin. Wystarczy jeśli służą one zachowaniu różnorodności przyrodniczej w skali gminy lub województwa.

PLAN STRATEGICZNY NA LATA 2016-2025 – WERSJA SKRÓCONA

Poniższa tabela zawiera plan strategiczny na lata 2016-2025. Zostały w niej przedstawione zaplanowane cele i zadania, których realizacja zapewni stały i zrównoważony rozwój gminy Gidle.

Tabela 17 PLAN STRATEGICZNY NA LATA 2016-2025

CELE STRATEGICZNE	CELE OPERACYJNE	ZADANIA STRATEGICZNE
<p><u>CEL STRATEGICZNY 1</u></p> <p>Rozwój oraz wspieranie przedsiębiorczości i sektora rolniczego.</p>	<p><u>Cel operacyjny 1:</u></p> <p>Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej gminy poprzez pozyskiwanie nowych terenów inwestycyjnych.</p>	Zadanie 1. Działania zmierzające do scalania i podziału, wykupu lub zamiany gruntów.
		Zadanie 2: Pozyskanie terenów inwestycyjnych dla budowy centrum kongresowo-dydaktycznego.
		Zadanie 3: Promocja terenów inwestycyjnych.
		Zadanie 4: Opracowywanie i wdrożenie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz planów zagospodarowania przestrzennego z terenami pod inwestycje.

	<p><u>Cel operacyjny 2:</u></p> <p>Wspieranie działań prowadzących do poprawy wydajności i jakości produkcji rolnej.</p>	Zadanie 1: Scalanie gruntów rolnych.
		Zadanie 2: Wsparcie dla tworzenia grup producenckich.
		Zadanie 3: Sukcesywne zalesianie gruntów o niskiej wartości bonitacyjnej.
		Zadanie 4: Promowanie ekologicznej produkcji rolniczej.
		Zadanie 5: Tworzenie warunków do zagospodarowania nieużytków rolnych.
		Zadanie 6: Organizowanie bezpłatnych szkoleń dla rolników.
		Zadanie 7: Wsparcie dla prowadzenia gospodarstw ekologicznych poprzez szkolenia i promocję zasad prowadzenia takich gospodarstw.
	<p><u>Cel operacyjny 3:</u></p> <p>Wspieranie powstawania nowych podmiotów</p>	Zadanie 1: Ułatwienia administracyjno-organizacyjne dla przedsiębiorców.

	gospodarczych oraz kreowanie sprzyjających warunków do ich rozwoju.	Zadanie 2: Stworzenie bazy informacyjnej o działających na terenie gminy przedsiębiorcach.
<p><u>CEL STRATEGICZNY 2:</u></p> <p>Rozwój infrastruktury technicznej w celu poprawy jakości życia mieszkańców gminy.</p>	<p><u>Cel operacyjny 1:</u></p> <p>Przygotowanie nowych terenów pod indywidualne budownictwo mieszkaniowe.</p>	<p>Zadanie 1: Scalanie i podział oraz wykup lub zamiany gruntów.</p>
		<p>Zadanie 2: Przygotowanie i wdrożenie planów miejscowych z terenami pod zabudowę mieszkaniową.</p>
	<p><u>Cel operacyjny 2:</u></p> <p>Poprawa stanu technicznego dróg.</p>	<p>Zadanie 1: Przebudowa i modernizacja sieci dróg gminnych.</p>
		<p>Zadanie 2: Budowa nowych dróg gminnych.</p>
		<p>Zadanie 3: Poprawa dostępności do gruntów rolnych poprzez budowę i przebudowę dróg transportu rolnego.</p>
		<p>Zadanie 4: Wspólna realizacja zadań dotyczących dróg różnych kategorii z zarządcami dróg i innymi jednostkami samorządu terytorialnego.</p>

	<p><u>Cel operacyjny 3:</u></p> <p>Rozbudowa infrastruktury okołodrogowej.</p>	<p>Zadanie 1:</p> <p>Budowa, przebudowa mostów.</p>
		<p>Zadanie 2: Budowa parkingów.</p>
		<p>Zadanie 3: Budowa, przebudowa chodników.</p>
		<p>Zadanie 4: Budowa ścieżek rowerowych.</p>
		<p>Zadanie 5: Budowa i przebudowa systemu odwodnienia dróg.</p>
		<p>Zadanie 6: Podjęcie działań w celu zastosowania nowych technologii w oświetleniu ulicznym na terenie gminy.</p>
		<p>Zadanie 7: Zastosowanie nowych rozwiązań w organizacji ruchu i oznakowaniu dróg gminnych.</p>
	<p><u>Cel operacyjny 4:</u></p> <p>Realizacja inwestycji w zakresie gospodarki wodno-ściekowej i gospodarki odpadami.</p>	<p>Zadanie 1: Budowa, przebudowa oczyszczalni ścieków.</p>
		<p>Zadanie 2: Budowa, przebudowa i rozbudowa sieci wodno-kanalizacyjnej.</p>

		Zadanie 3: Budowa, przebudowa ujęć wody.
		Zadanie 4: Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach rozproszonej zabudowy.
		Zadanie 5: Budowa PSZOK.
	<u>Cel operacyjny 5:</u> Gazyfikacja gminy.	Zadanie 1: Podjęcie działań w celu podłączenia do sieci gazowej przedsiębiorców i mieszkańców gminy.
	<u>Cel operacyjny 6:</u> Rewitalizacja w zakresie infrastruktury i przestrzeni publicznej w gminie Gidle	Zadanie 1: Rewitalizacja i zagospodarowanie przestrzeni publicznych w poszczególnych miejscowościach gminy Gidle.
		Zadanie 2: Rewitalizacja obszaru technicznego w zakresie umożliwiającym efektywne korzystanie z obiektów publicznych.
	<u>Cel operacyjny 7:</u> Zwiększenie ilości dostępnych mieszkań komunalnych.	Zadanie 1: Adaptacja budynków z zasobów gminy na cele mieszkaniowe.
		Zadanie 2: Budowa nowych obiektów z przeznaczeniem na mieszkania komunalne.

	<p><u>Cel operacyjny 8:</u></p> <p>Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii.</p>	<p>Zadanie 1: Promowanie wśród mieszkańców korzystania z odnawialnych źródeł energii.</p>
		<p>Zadanie 2: Instalowanie w budynkach użyteczności publicznej i prywatnych ekologicznych źródeł energii.</p>
		<p>Zadanie 3: Podjęcie działań zmierzających do wykorzystania zasobów wód geotermalnych.</p>
	<p><u>Cel operacyjny 9:</u></p> <p>Rozbudowa i poprawa stanu technicznego infrastruktury teleinformatycznej oraz rozwój społeczeństwa informacyjnego.</p>	<p>Zadanie 1: Wspieranie działań umożliwiających dostęp do szerokopasmowego Internetu.</p>
		<p>Zadanie 2: Modernizacja sieci teleinformatycznej Urzędu Gminy w Gidlach.</p>
		<p>Zadanie 3: Budowa e-usług na platformie e-PUAP (elektronizacja usług).</p>

	<p><u>Cel operacyjny 10:</u></p> <p>Poprawa warunków funkcjonowania obiektów dydaktycznych, kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych.</p>	<p>Zadanie 1: Wzbogacenie oferty kulturalnej – rozbudowa infrastruktury poprzez budowę nowego budynku dla Gminnego Ośrodka Kultury i Gminnej Biblioteki Publicznej.</p>
		<p>Zadanie 2: Modernizacja istniejących obiektów świetlicowych oraz ich wyposażenie.</p>
		<p>Zadanie 3: Poprawa stanu technicznego istniejących boisk sportowych.</p>
		<p>Zadanie 4: Rozbudowa i budowa placów zabaw i innej infrastruktury dla dzieci.</p>
		<p>Zadanie 5: Budowa siłowni zewnętrznych.</p>
		<p>Zadanie 6: Budowa hali sportowej.</p>
		<p>Zadanie 7: Budowa, przebudowa i remonty infrastruktury oświatowej.</p>
	<p><u>Cel operacyjny 11:</u></p> <p>Stworzenie nowych</p>	<p>Zadanie 1: Poprawa jakości i zwiększenie ilości świadczonych usług</p>

	i poprawa warunków funkcjonowania istniejących obiektów zdrowotnych i opiekuńczych.	zdrowotnych przez SPZOZ w Gidlach poprzez utworzenie punktu rehabilitacyjnego.
		Zadanie 2: Stworzenie atrakcyjnych warunków życia seniorów i osób niepełnosprawnych poprzez zapewnienie opieki dziennej, całodobowej i długoterminowej (np. Dom Seniora, baza rehabilitacyjno-rozrywkowa).
		Zadanie 3: Wdrożenie programu rewitalizacji społecznej skoncentrowanej na zapobieganiu patologiom i wykluczeniu społecznemu.
	<u>Cel operacyjny 12:</u> Poprawa bezpieczeństwa publicznego i podejmowanie działań w zakresie ochrony przeciwpowodziowej.	Zadanie 1: Rozbudowa systemu monitoringu wizyjnego wraz z elementami alarmowania.
		Zadanie 2: Wdrożenie systemu powiadamiania SMS o zagrożeniach dla mieszkańców gminy.
		Zadanie 3: Uregulowanie drożności cieków wodnych i rowów na terenie gminy.

		<p>Zadanie 4: Uzupełnienie magazynu powodziowego i magazynu OC o sprzęt niezbędny do zabezpieczenia potrzeb mieszkańców w zdarzeniach klęsk żywiołowych.</p>
		<p>Zadanie 5: Wyposażenie jednostek OSP w niezbędny sprzęt ratowniczo-gaśniczy, w tym sprzęt przeciwpowodziowy.</p>
		<p>Zadanie 6: Utworzenie posterunku policji na terenie gminy Gidle.</p>
<p><u>CEL STRATEGICZNY 3:</u></p> <p>Wykorzystanie zasobów naturalnych w celu stworzenia warunków do rozwoju turystyki i kultury oraz zabezpieczenie trwałości dziedzictwa kulturowego.</p>	<p><u>Cel operacyjny 1:</u></p> <p>Rozwijanie i poprawa jakości infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej.</p>	<p>Zadanie 1: Budowa zbiorników retencyjno-rekreacyjnych wraz z zagospodarowaniem przyległych terenów.</p> <p>Zadanie 2: Zagospodarowanie cieków wodnych poprzez organizację rekreacji wodnej (przystanie i trasy kajakowe na Warcie i na jej dopływach).</p> <p>Zadanie 3: Tworzenie szlaków turystyki pieszej, rowerowej i przyrodniczo-</p>

		edukacyjnej.
		Zadanie 4: Budowa i przebudowa obiektów związanych z obsługą turystyczną.
	<u>Cel operacyjny 2:</u> Aktywna promocja oferty turystycznej gminy.	Zadanie 1: Wypromowanie walorów turystycznych gminy.
		Zadanie 2: Stworzenie międzygminnej współpracy w zakresie promocji turystyki.
		Zadanie 3: Rozwój handlu i usług towarzyszących turystyce (rzemiosło, produkt regionu, rękodzieło artystyczne).
		Zadanie 4: Promocja agroturystyki i bazy noclegowej.
		Zadanie 5: Udział gminy Gidle w wystawach i targach.
		Zadanie 6: Przygotowanie i kolportaż wydawnictw promujących gminę.
	<u>Cel operacyjny 3:</u>	Zadanie 1: Stworzenie bazy i promocja lokalnych

	Promocja lokalnych produktów.	produktów.
		Zadanie 2: Organizacja imprez promujących miejscowe produkty.
	<u>Cel operacyjny 4:</u>	Zadanie 1:
	Wykorzystanie i ochrona obiektów dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego.	Zagospodarowanie szczególnie cennych obiektów i terenów.
		Zadanie 2: Pozyskiwanie środków na zabezpieczenie i renowację obiektów dziedzictwa kulturowego oraz ich otoczenia.
	Zadanie 3: Ochrona najcenniejszych miejsc i obiektów przyrodniczych.	
	Zadanie 3: Ochrona najcenniejszych miejsc i obiektów przyrodniczych.	

**CZEŚĆ IV – NADRZĘDNE DOKUMENTY STRATEGICZNE,
FINANSOWANIE I MONITORING DZIAŁAŃ**

Dokument *Strategii rozwoju gminy* musi być kompatybilny z dokumentami strategicznymi na poziomie międzynarodowym, krajowym, lokalny i regionalnym i tylko wówczas możliwe będzie podejmowanie działań mających na celu zrównoważony rozwój lokalny. Niniejsza strategia również została opracowana w zgodzie z dokumentami strategicznymi wyższego szczebla. Niniejszy rozdział prezentuje także możliwe źródła finansowania podejmowanych działań, a także przedstawia sposoby prowadzenia ich monitoringu.

ZGODNOŚĆ CELÓW Z NADRZĘDNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI

Najważniejszym dokumentem zakładającym inteligentny, zrównoważony i sprzyjający włączeniu społecznemu rozwój krajów wspólnoty europejskiej jest *Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu. Europa 2020*. Nadrzędnym celem związanym z kwestią zatrudnienia ujętym w *Strategii Europa 2020* i spójnym z celami *Strategii Rozwoju Gminy Gidle na lata 2016-2025*, jest doprowadzenie do stanu, w którym 75% osób w wieku 20-64 lat będzie miało pracę. Zrównoważony i inteligentny rozwój nie jest możliwy bez walki z ubóstwem i wykluczeniem społecznym, dlatego celem działań programu *Europa 2020* jest także zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym o co najmniej 20 mln. W *Strategii Rozwoju Gminy Gidle na lata 2016-2025* zaplanowano zadania przyczyniające się do osiągnięcia powyższego celu - walka z bezrobociem poprzez tworzenie nowych miejsc pracy i dążenie do zwiększenia zamożności gminy i społeczeństwa, w tym: rozwój przedsiębiorczości, pozyskiwanie inwestorów, rozwój turystyki i infrastruktury.

Strategia Rozwoju Gminy Gidle na lata 2016-2025 jest również kompatybilna z krajowymi dokumentami strategicznymi, spośród których najważniejsze są: *Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030. Trzecia Fala nowoczesności*, *Strategia Rozwoju Kraju 2020*, *Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie*, *Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020*, *Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020*, *Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030*.

Do obszarów strategicznych dokumentu *Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności* należą m.in.: konkurencyjność i innowacyjność (modernizacja) oraz równoważenie potencjału rozwojowego regionów Polski (dyfuzja). *Strategia* ma na celu przede wszystkim poprawę jakości życia Polaków (wzrost PKB na mieszkańca oraz zwiększenie spójności społecznej) poprzez stabilny, wysoki wzrost gospodarczy pozwalający na modernizację kraju. Ponadto celami określonymi w dokumencie są: wspieranie prorozwojowej alokacji zasobów w gospodarce, stworzenie warunków dla wzrostu oszczędności oraz podaży pracy i innowacji, poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki, wzrost wydajności i konkurencyjności gospodarki, rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie *workfare state*, zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska, wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystywania potencjałów regionalnych, zwiększenie

dostępności terytorialnej Polski poprzez utworzenie zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego. Strategia Rozwoju Gminy Gidle na lata 2016-2025 jest zgodna z założeniami *Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju* poprzez cele i zadania związane z tworzeniem nowych miejsc pracy i wykorzystywaniem zasobów naturalnych i ludzkich regionu. Dzięki nowym inwestycjom zwiększą się dochody gminy i zarobki mieszkańców. Rozbudowa i przebudowa infrastruktury komunikacyjnej przyczynią się do dostępności terytorialnej kraju oraz do stworzenia zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego.

Głównym celem *Strategii Rozwoju Kraju 2020* jest wzmocnienie i wykorzystanie gospodarczych, społecznych i instytucjonalnych potencjałów zapewniających szybszy i zrównoważony rozwój kraju oraz poprawę jakości życia ludności. Ponadto celami dokumentu są: przejście od administrowania do zarządzania rozwojem, zapewnienie środków na działania rozwojowe, wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywatela, wzmocnienie stabilności makroekonomicznej, wzrost wydajności gospodarki, zwiększenie innowacyjności gospodarki, rozwój kapitału ludzkiego, zwiększenie efektywności transportu, integracja społeczna, zapewnienie dostępu i określonych standardów usług publicznych, wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju oraz integracja przestrzenna dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych. Niniejsza strategia wpisuje się w *Strategię Rozwoju Kraju 2020* poprzez prowadzenie działań na terenie gminy Gidle na rzecz rozwoju gospodarki lokalnej, rozbudowy i przebudowy dróg i chodników. Oba dokumenty są także spójne w zakresie aktywizacji społeczności lokalnej oraz zapewnienia dostępu i określonych standardów usług publicznych.

Efektywne wykorzystywanie specyficznych regionalnych i innych terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia celów rozwoju kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym to główny cel strategiczny *Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie*. Ponadto dokument zakłada działania związane ze wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów, budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych, a także tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie. *Strategia Rozwoju Gminy Gidle na lata 2016-2025* w pełni wpisuje się w założenia *Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020*, ponieważ w obu dokumentach założono tożsamy cel, jakim jest wzrost zatrudnienia

i rozwiązywanie problemów społecznych oraz działania podnoszące walory regionu, dzięki którym wzrosnie konkurencyjność i potencjał gminy.

Istotnymi dokumentami są również *Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020* oraz *Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020*. Podstawowym celem pierwszego z nich jest rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób w sposób umożliwiający im pełne uczestnictwo w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia. Najważniejszym zadaniem drugiego zaś jest wzmocnienie udziału kapitału społecznego w rozwoju społeczno-gospodarczym Polski. Działania związane z edukacją oraz z aktywizacją społeczną zawarte w *Strategii Rozwoju Gminy Gidle na lata 2016-2025* w pełni wpisują się w założenia powyższych dokumentów.

Na poziomie regionalnym *Strategia* jest spójna z dokumentami takimi jak: *Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2020* oraz *Strategia Rozwoju Powiatu Radomszczańskiego 2020*.

Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego w perspektywie 2020 to najważniejszy dokument strategiczny regionu, który ujmuje całość kwestii oddziałujących na kształtowanie sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Łódzkiego. W dokumencie zostały ujęte następujące cele: restrukturyzacja technologiczna gospodarki, kreatywny kapitał ludzki, konkurencyjność łódzkich uczelni, rozwój głównych ośrodków miejskich i wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich, sprawne powiązania transportowe, dostęp do dobrej jakości usług publicznych, zmniejszenie skali ubóstwa i wykluczenia społecznego, rozwój kapitału społecznego i wzmocnianie tożsamości regionalnej oraz ochrona zasobów przyrodniczych. Realizacja założeń *Strategii Rozwoju Gminy Gidle na lata 2016-2025* będzie spójna z wymienionymi wyżej działaniami przewidzianymi dokumentem *Strategii Województwa Łódzkiego 2020* szczególnie w zakresie wielofunkcyjności obszarów wiejskich. Wpisują się to przede wszystkim działania na rzecz rozwoju lokalnej gospodarki, turystyki i infrastruktury. Ponadto oba dokumenty są spójne w zakresie stworzenia sprawnych powiązań transportowych. Budowa dróg i infrastruktury towarzyszącej zapewni bowiem komfortowe i prawidłowe połączenia na terenie gminy, co z kolei częściowo wpłynie na jakość transportu w całym województwie. Budowa e-usług oraz wdrożenie systemu powiadamiania SMS są kompatybilne z celem strategicznym dążącym do poprawy dostępu do dobrej jakości usług publicznych. Należy pamiętać, że głównym celem wszystkich zadań wyznaczonych w *Strategii Rozwoju Gminy Gidle na lata 2016-2025* jest rozwój gospodarki, podniesienie poziomu i jakości życia mieszkańców gminy (zarówno w aspekcie materialnym, jak i niematerialnym), co wpisuje się w wojewódzkie cele strategiczne mówiące

o zmniejszeniu skali ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz o rozwoju kapitału społecznego i wzmocnieniu tożsamości regionalnej. Wzmacnianie tożsamości regionalnej będzie realizowane także poprzez rozwój turystyki i promowanie produktów lokalnych oraz renowację i dbanie o jak najlepsze zachowanie obiektów dziedzictwa kulturowego. Nie należy pomijać starań o zachowanie doskonałej kondycji środowiska naturalnego, co z kolei wpisuje się w cel strategiczny: ochrona zasobów przyrodniczych.

W *Strategii Rozwoju Powiatu Radomszczańskiego 2020* wyznaczono trzy pola strategiczne, do których należą:

- Przestrzeń, infrastruktura i środowisko
- Kapitał ludzki
- Przedsiębiorczość i kooperacja.

W ramach wymienionych pól strategicznych wyznaczono szereg działań, których realizacja przyczyni się do osiągnięcia nadrzędnego celu strategicznego określonego w dokumencie. *Strategia Rozwoju Gminy Gidle na lata 2016-2025* jest spójna z następującymi polami operacyjnymi wyodrębnionymi w strategii powiatowej:

- Pole operacyjne 1.2. Rozwój cyfryzacji i usług cyfrowych;
- Pole operacyjne 1.4. Poprawa dostępności i jakości zasobów ochrony zdrowia i opieki społecznej;
- Pole operacyjne 1.5. Turystyka i rekreacja;
- Pole operacyjne 1.6. Infrastruktura publiczna;
- Pole operacyjne 1.7. Bezpieczeństwo publiczne;
- Pole operacyjne 2.2. Zasoby rynku pracy;
- Pole operacyjne 2.4. Kultura i tożsamość.

Skuteczność realizacji założeń niniejszego dokumentu gwarantuje kompatybilność z dokumentami wyższej rangi. Dzięki spójności z nadrzędnymi celami możliwe będzie pozyskiwanie środków finansowych niezbędnych do realizacji zamierzonych zadań.

FINANSOWANIE

Finansowanie działań przewidzianych w *Strategii Rozwoju Gminy Gidle na Lata 2016-2025* będzie możliwe poprzez zasoby budżetu gminy oraz poprzez pozyskiwanie środków unijnych. Realizacja celów strategicznych opisanych w dokumencie jest możliwa dzięki pozyskanemu wsparciu z następujących źródeł:

Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego 2014-2020

Program, którego celem jest dążenie do zwiększenia konkurencyjności regionu oraz zagwarantowanie poprawy jakości życia mieszkańców, poprzez niwelowanie barier rozwojowych. Nacisk położony będzie przede wszystkim na wspieranie innowacyjności, technologii informacyjno-komunikacyjnych, przedsiębiorczości, gospodarki niskoemisyjnej, infrastruktury ochrony środowiska, transportu, zatrudnienia i włączenia społecznego oraz edukacji. Zaplanowane działania w zakresie osiągnięcia celów rozwojowych województwa wpłyną na rozwój regionalnego potencjału zarówno w zakresie zasobów ludzkich, jak i w ramach realizacji projektów infrastrukturalnych.

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020

Głównym celem PROW 2014–2020 jest poprawa konkurencyjności rolnictwa, zrównoważone zarządzanie zasobami naturalnymi i działania w dziedzinie klimatu oraz zrównoważony rozwój terytorialny obszarów wiejskich. Program będzie realizował wszystkie sześć priorytetów wyznaczonych dla unijnej polityki rozwoju obszarów wiejskich na lata 2014 – 2020:

1. Ułatwianie transferu wiedzy i innowacji w rolnictwie, leśnictwie i na obszarach wiejskich;
2. Poprawa konkurencyjności wszystkich rodzajów gospodarki rolnej i zwiększenie rentowności gospodarstw rolnych;
3. Poprawa organizacji łańcucha żywnościowego i promowanie zarządzania ryzykiem w rolnictwie;
4. Odtwarzanie, chronienie i wzmacnianie ekosystemów zależnych od rolnictwa i leśnictwa;
5. Wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami i przechodzenia na gospodarkę niskoemisyjną i odporną na zmianę klimatu w sektorach: rolnym, spożywczym i leśnym;

6. Zwiększanie włączenia społecznego, ograniczanie ubóstwa i promowanie rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich.

Rybackwo i Morze

Europejski Fundusz Morski i Rybacki (EFMR) na lata 2014-2020 jest kontynuacją Europejskiego Funduszu Rybackiego, który był wdrażany w latach 2007-2013. Program Operacyjny Rybackwo i Morze na lata 2014-2020 zakłada realizację sześciu priorytetów:

1. Promowanie zrównoważonego, innowacyjnego i konkurencyjnego rybołówstwa;
2. Wspieranie zrównoważonej, innowacyjnej i konkurencyjnej akwakultury;
3. Wspieranie wdrażania Wspólnej Polityki Rybołówstwa;
4. Zatrudnienie i spójność terytorialna na obszarach rybackich;
5. Wspieranie wprowadzania do obrotu i przetwarzania;
6. Zintegrowana Polityka Morska oraz pomoc techniczna.

Program Wiedza, Edukacja i Rozwój 2014-2020

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 (PO WER) jest programem, który z jednej strony odpowiada na potrzeby reform w obszarach zatrudnienia, włączenia społecznego, edukacji, szkolnictwa wyższego, zdrowia i dobrego rządzenia, z drugiej zaś oferuje wsparcie bezpośrednie w obszarach, których wsparcie z poziomu krajowego jest uzasadnione obiektywnymi przesłankami. Ponadto w PO WER wspierane są innowacje społeczne, projekty mobilności międzynarodowej i współpraca ponadnarodowa, a także wsparcie szkolnictwa wyższego.

Program Działaj Lokalnie

Głównym zadaniem Programu Działaj Lokalnie jest aktywizowanie lokalnych społeczności wokół różnych celów o charakterze dobra wspólnego. W procesie realizacji założeń Programu są organizowane liczne konkursy grantowe, w ramach których są wspierane projekty inicjujące współpracę mieszkańców z małych miejscowości.

Polska Cyfrowa 2014-2020

Celem programu jest wykorzystanie potencjału cyfrowego do poprawy jakości życia. MAC wychodzi z założenia, że pełne wykorzystanie potencjału nowoczesnych technologii wymaga nie tylko budowy infrastruktury i usług, ale także wspierania kompetencji cyfrowych Polaków. Obecnie Internet dociera już do 70% polskich domów, ale regularnie korzysta

z niego tylko 59% Polaków. Często brakuje również bardziej zaawansowanych kompetencji cyfrowych, by w pełni wykorzystać potencjał nowych technologii. Cyfryzacja jest także potrzebna, by usprawnić kontakty obywateli z urzędami – na razie jednak tylko co trzeci urząd w Polsce udostępnia e-usługi.

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020

POLiŚ 2014-2020 to krajowy program wspierający gospodarkę niskoemisyjną, ochronę środowiska, przeciwdziałanie i adaptację do zmian klimatu, transport i bezpieczeństwo energetyczne. Środki unijne z programu przeznaczone zostaną również w ograniczonym stopniu na inwestycje w obszary ochrony zdrowia i dziedzictwa kulturowego.

Wsparcia w ramach niniejszego programu udzielają poniższe instytucje:

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW) jest głównym źródłem polskiego systemu finansowania ochrony środowiska i gospodarki wodnej, dysponującym największym potencjałem finansowym. NFOŚiGW jest ważnym narzędziem realizacji polityki ochrony środowiska w Polsce. Służą temu stabilne przychody, doświadczony kadry oraz wypracowane formy współpracy z beneficjentami.

NFOŚiGW oferuje pożyczki, dotacje oraz inne formy dofinansowania projektów realizowanych, m.in. przez samorządy, przedsiębiorstwa, podmioty publiczne, organizacje społeczne a także osoby fizyczne. W sektorze finansów publicznych NFOŚiGW jest również największym w Polsce partnerem międzynarodowych instytucji finansowych w obsłudze środków zagranicznych przeznaczonych na ochronę środowiska.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi

WFOŚiGW w Łodzi funkcjonuje od 1993 r. jako samodzielna instytucja posiadająca osobowość prawną. Od 2010 roku Fundusz jest samorządową osobą prawną, która działa na podstawie Statutu nadanego przez Sejmik Województwa Łódzkiego. Fundusz przeznacza posiadane środki na udzielanie:

- pożyczek;
- pożyczek pomostowych;
- bezzwrotnych dotacji;
- przekazywania środków państwowym jednostkom budżetowym;

- dopłat do oprocentowania kredytów i pożyczek zaciąganych w bankach komercyjnych;
- częściowej spłaty kapitału kredytu bankowego.

Ze względu na wieloletnie doświadczenie w finansowaniu ochrony środowiska, Funduszowi zostały przydzielone zadania związane z obsługą środków unijnych na terenie województwa łódzkiego, w związku z tym WFOŚiGW w Łodzi pełni rolę Instytucji Wdrażającej Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko.

Działalność Funduszu koncentruje się głównie na wspieraniu przedsięwzięć z zakresu ochrony wód i gospodarki wodnej, ochrony powietrza, ochrony ziemi, ochrony przyrody, edukacji ekologicznej oraz monitoringu, zapobieganiu i likwidacji nadzwyczajnych zagrożeń środowiska.

Należy pamiętać, że istnieje wiele możliwości pozyskiwania środków finansowych na realizację zamierzonych działań, a do zadań władz gminy oraz organizacji działających na terenie gminy należy wyszukiwanie i zdobywanie środków niezbędnych do osiągnięcia celów założonych w *Strategii*.

MONITORING DZIAŁAŃ

Monitoring działań jest niezbędnym elementem realizacji założeń strategii rozwoju gminy, ponieważ jego stałe prowadzenie pozwoli zbadać, w jakim stopniu i z jakim skutkiem realizowane są zadania zaplanowane przez gminę na najbliższe lata, tj. 2016-2025, ujęte w dokumencie. Ponadto monitoring umożliwi aktualizację założeń strategii i wskaże obszary, które wymagają większego zaangażowania i podjęcia dodatkowych działań.

W celu zharmonizowania całości procesu realizacji zadań i kontroli osiągniętych efektów sugeruje się powołanie zespołu koordynującego prowadzone przedsięwzięcia. W najbliższym czasie struktura organizacyjna gminy zostanie dostosowana do wymogów niezbędnych do wdrażania założeń strategii poprzez wyznaczenie odpowiednich pracowników Urzędu Gminy.

Powołany zespół będzie odpowiedzialny za kontrolę realizacji zadań zawartych w strategii i aktualizację dokumentu w razie potrzeby, monitorowanie dostępności zewnętrznych środków finansowych umożliwiających realizację działań przyjętych w dokumencie, informowanie opinii publicznej o osiągniętych efektach, budowanie poparcia społecznego dla realizowanych zadań.

Monitorowanie powinno odbywać się także po zakończeniu przedsięwzięć. Ostateczne podsumowanie efektów wdrożenia działań ujętych w strategii nastąpi wraz z końcem okresu planowania, tj. po roku 2025. Dostarczy to kompletnych i miarodajnych danych źródłowych obrazujących postęp rzeczowy we wdrażaniu Planu oraz umożliwi ocenę jego efektywności.

Ocenie skuteczności realizowanych działań będą służyć wskaźniki monitorowania, do których będą należeć m.in.:

DZIAŁANIE	WSKAŹNIKI
Poprawa stanu technicznego dróg	<ul style="list-style-type: none"> Liczba przeprowadzonych remontów dróg gminnych; Długość (km) wyremontowanych dróg.
Rozbudowa infrastruktury okołodrogowej	<ul style="list-style-type: none"> Długość (km) wybudowanych chodników; Długość (km) wybudowanych ścieżek rowerowych; Liczba zmodernizowanych punktów oświetleniowych.
Realizacja inwestycji w zakresie gospodarki wodno-ściekowej i gospodarki odpadami	<ul style="list-style-type: none"> Liczba gospodarstw podłączonych do wodociągu;

	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba gospodarstw podłączonych do kanalizacji; • Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków.
Gazyfikacja gminy	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba przedsiębiorstw podłączonych do gazociągu; • Liczba gospodarstw domowych podłączonych do gazociągu.
Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba obiektów użyteczności publicznej korzystających z odnawialnych źródeł energii; • Liczba przeprowadzonych szkoleń i warsztatów dotyczących OZE.
Poprawa warunków funkcjonowania obiektów dydaktycznych, kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba zorganizowanych imprez kulturalnych. • Liczba zmodernizowanych i wyposażonych obiektów świetlicowych; • Liczba wyremontowanych placówek oświatowych.
Poprawa bezpieczeństwa publicznego i podejmowanie działań w zakresie ochrony przeciwpowodziowej	<ul style="list-style-type: none"> • Ilość obiektów objętych monitoringiem wizyjnym; • Długość (km) udrożnionych cieków wodnych i rowów.
Rozwijanie i poprawa jakości infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba wybudowanych zbiorników retencyjno-rekreacyjnych na terenie gminy; • Liczba utworzonych szlaków turystycznych; • Liczba nowych obiektów gastronomicznych; • Liczba nowych obiektów noclegowych.
Aktywna promocja oferty turystycznej gminy	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba materiałów reklamowych promujących gminę; • Liczba imprez kulturalnych zorganizowanych we współpracy z instytucjami promującymi turystykę.
Promocja lokalnych produktów	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba wypromowanych produktów lokalnych; • Liczba imprez promujących miejscowe produkty.
Wykorzystanie i ochrona obiektów dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba wyremontowanych obiektów dziedzictwa kulturowego; • Liczba turystów korzystających z wyremontowanych obiektów

Opracowanie EN Project Andżelika Choczaj

Powyższe wskaźniki umożliwią prawidłowy monitoring realizacji zamierzeń *Strategii* i pozwolą na bieżącą weryfikację konieczności wypełniania poszczególnych zadań. Dzięki nim będzie można także monitorować postępujący rozwój gminy Gidle.

PODSUMOWANIE

Strategia Rozwoju Gminy Gidle na lata 2016-2025 jest częścią planu rozwoju gospodarczego i kształtuje politykę rozwoju gospodarczego oraz analizuje kwestie kulturalne, środowiskowe oraz kwestie społeczne. Jednym z najważniejszych celów strategii jest opracowanie wizji i metody działań wpływających na rozwój gminy. Ustalenie takich zadań wymaga analizy możliwości rozwojowych gminy, zrozumienia problemów i zagrożeń występujących na jej obszarze, ale przede wszystkim przeanalizowania szans wykorzystania lokalnego potencjału.

Strategia Rozwoju Gminy Gidle na lata 2016-2025 jest najważniejszym dokumentem strategicznym gminy. Została opracowana w oparciu o dostępne dane statystyczne, zaś proces przygotowania i gromadzenia informacji był prowadzony w porozumieniu z władzami samorządowymi, przedstawicielami sektora społecznego, przedsiębiorcami i mieszkańcami gminy, dzięki czemu cele i zadania strategiczne na najbliższe lata odpowiadają potrzebom społeczności lokalnej. Takie podejście do działań zmierzających do polepszania sytuacji w gminie gwarantuje zrównoważony, trwały i skuteczny rozwój oraz zadowolenie społeczności lokalnej.

Kompatybilność strategii z innymi dokumentami strategicznymi na poziomie lokalnym oraz z dokumentami wyższego szczebla wpłynie na większą skuteczność podejmowanych działań oraz pozwoli na pozyskiwanie środków i dotacji na realizację planowanych zadań z dostępnych źródeł finansowania, co przyczyni się do trwałego rozwoju gminy Gidle.

SPIS TABEL:

Tabela 1 STRUKTURA OSADNICZA GMINY GIDLE	14
Tabela 2 OBIEKTY WPISANE DO REJESTRU ZABYTKÓW	17
Tabela 3 CHARAKTERYSTYKA KLIMATU GMINY	20
Tabela 4 KLASY GLEBY GMINY	21
Tabela 5 POMNIKI PRZYRODY NA TERENIE GMINY GIDLE	33
Tabela 6 LICZBA MIESZKAŃCÓW GMINY GIDLE NA TLE NADRZĘDNYCH JEDNOSTEK TERYTORIALNYCH.....	36
Tabela 7 LICZBA MIESZKAŃCÓW GMINY GIDLE (STAN Z 31.12.2015).....	37
Tabela 8 STATYSTYKA URODZEŃ WEDŁUG PŁCI W GMINIE GIDLE.....	40
Tabela 9 PLACÓWKI OŚWIATOWE GMINY GIDLE.....	42
Tabela 10 PORADY UDZIELANE PRZEZ SPZOZ W GIDLACH.....	43
Tabela 11 POWODY UDZIELANIA POMOCY SPOŁECZNEJ PRZEZ GOPS W GIDLACH	44
Tabela 12 ZESPOŁY ARTYSTYCZNE DZIAŁAJĄCE W GMINIE GIDLE.....	45
Tabela 13 WYKAZ ZABYTKÓW WPISANYCH DO REJESTRU ZABYTKÓW NIERUCHOMYCH WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO	47
Tabela 14 WYKAZ DRÓG POWIATOWYCH NA TERYTORIUM GMINY.....	53
Tabela 15 WYKAZ DRÓG GMINNYCH.....	54
Tabela 16 OPERATORZY TELEKOMUNIKACYJNI POSIADAJĄCY NADAJNIKI NA TERENIE GMINY GIDLE.....	58
Tabela 17 PLAN STRATEGICZNY NA LATA 2016-2025.....	101

SPIS RYSUNKÓW:

Rysunek 1 MAPA GMINY	9
Rysunek 2 PODSTAWOWE INFORMACJE NA TEMAT GMINY GIDLE	10
Rysunek 3 GMINA NA TLE POLSKI	11
Rysunek 4 GMINA NA TLE WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO	12
Rysunek 5 GMINA NA TLE POWIATU RADOMSZCZAŃSKIEGO.....	13
Rysunek 6 MAPA GMINY	14
Rysunek 7 LASY GMINY GIDLE.....	27
Rysunek 8 STRUKTURA GATUNKÓW LASÓW GMINY GIDLE.....	28
Rysunek 9 UDZIAŁ SIEDLISKOWY	29

Rysunek 10 TORFOWISKA ŻYTNO-EWINA	35
Rysunek 11 POPULACJA GMINY GIDLE W LATACH 2002-2015	37
Rysunek 12 PIRAMIDA WIEKU MIESZKAŃCÓW GMINY GIDLE	39
Rysunek 13 PRZYROST NATURALNY W LATACH 1995-2014 W GMINIE GIDLE	40
Rysunek 14 WYKSZTAŁCENIE MIESZKAŃCÓW GMINY GIDLE.....	42
Rysunek 15 PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE NA TERENIE GMINY GIDLE W LATACH 2012-2014.....	49
Rysunek 16 SZACUNKOWA STOPA BEZROBOCIA REJESTROWANEGO W GMINIE GIDLE W LATACH 2004-2014.....	50
RYSUNEK 17 SCHEMAT ANALIZY SWOT	60
Rysunek 18 OBSZARY BADANE W ANKIECIE.....	61
Rysunek 19 WIEK RESPONDENTÓW	61
Rysunek 20 WYKSZTAŁCENIE RESPONDENTÓW	61
Rysunek 21 ANALIZA SWOT GMINY GIDLE	62
Rysunek 22 KIERUNKI ROZWOJU GMINY GIDLE	64